

Projectoverleg toplaagvervanging Quick'20 d.d. 8 januari 2015

Aanwezig: Arend ten Barge, Igor Vlaar (gemeente Oldenzaal)
Jos Damink (Quick'20)
Afwezig: Hans Ophuis (Quick'20), Malou van Veen (gemeente Oldenzaal)
Notulen: Igor Vlaar

Het overleg is primair een startoverleg. Aan de hand van het concept projectplan worden de volgende onderwerpen kort besproken.

1. Projectteam

Projectteam bestaat uit:

Arend ten Barge (afdelingshoofd Stadswerken)
Malou van Veen (senior juridisch medewerker)
Igor Vlaar (teamleider Vastgoed)
Jos Damink (Accommodatiecommissie Quick'20)
Hans Ophuis (bestuur Quick'20)
Externe ondersteuning (n.n.t.b.)

Documenten worden gedeeld via het regieplatform van Stadspoort. Projectgroepleden kunnen hier documenten plaatsen of muteren. Agendaleden krijgen kunnen rechten krijgen om alleen documenten te bekijken. Zoals eerder afgesproken worden de heer Heskamp (voorzitter@quick20.nl) en Gert-Jan Oude Voshaar (penningmeester@quick20.nl) agendalid en krijgen zij ook toegang tot het regieplatform.

2. Planning

Quick'20 wil graag voor de start van het nieuwe seizoen over de velden kunnen beschikken. De aanlegwerkzaamheden zouden rond 15 juni kunnen worden gestart.

3. Externe ondersteuning

Voor het maken van het bestek en voor aanvullende technische ondersteuning is externe inzet noodzakelijk. Er wordt aan twee partijen offerte gevraagd (**actie: Igor Vlaar**). Offertes worden besproken in het volgende projectteamoverleg.

4. Keuze aannemers

Er zijn diverse aanbieders op de markt voor het vervangen van toplagen van voetbalvelden. Gemeente Oldenzaal is opdrachtgever richting de aannemer. Zij dient zich te conformeren aan de interne en wettelijke aanbestedingsregels. Er zal een meervoudige onderhandse aanbesteding worden gehanteerd. Gunning op basis van Economisch Meest Voordelige Inschrijving. Quick'20 neemt als hoofdgebruiker het initiatief voor de voorselectie van mogelijke maten (**actie: Jos Damink**). Uiteindelijk zullen maximaal 4 aannemers worden geselecteerd voor het aanbestedingstraject.

5. Voorbereidende werkzaamheden

Veldvervanging kan pas plaatsvinden na onderzoek naar de onderlaag. ISA-sport zal hiervoor boringen moeten verrichten. Gemeente Oldenzaal vraagt ISA voor een offerte (**actie: Igor Vlaar**). Offerte en planning van de uitvoering van dit onderzoek wordt besproken in volgende projectteamoverleg.

6. Financieel

Door de gemeente is een totaalkrediet beschikbaar gesteld van € 421.835,-- voor toplaagvervanging van veld 3 en 4. Dit is inclusief gemeentelijke kosten, mogelijke verbetering van de onderlaag en eventuele wensen van Quick'20. De heer Damink geeft aan dat we wat repar-

ASC Sports&Water
De heer M.J. Heemskerk
Reinaldstraat 95
6883 HL VELP

Bezoekadres Ganzenmarkt 1
Postadres Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal
Telefoon (0541) 58 81 11
14+ netnummer 14 0541
E-mail info@oldenzaal.nl
Internet www.oldenzaal.nl

Datum 13 januari 2015

Verzenddatum

Onderwerp Uitvraag ondersteuning toplaagvervanging voetbalvelden

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk CONCEPT

Behandeld door Igor Vlaar

Telefoonnummer (0541) 58 81 71

Bijlage(n) n.v.t.

Geachte heer Heemskerk,

De gemeente Oldenzaal is voornemens om voor twee kunstgrasvelden bij voetbalvereniging Quick'20 de toplaag te vervangen. De uitvoerende werkzaamheden zullen rond 15 juni 2015 worden gestart en dienen voor de start van het nieuwe seizoen te zijn afgerond.

Voor dit werk is een projectteam opgesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente Oldenzaal en voetbalvereniging Quick'20. Het projectteam moet worden aangevuld met een externe deskundige. Hierbij verzoeken wij u ons hiervoor een prijsaanbieding te doen voor de inzet van een medewerker van uw bureau.

Uitvraag

Vooralsnog gaan we uit van de navolgende werkzaamheden:

1. Deelname in de projectgroep maandelijks in de periode februari tot en met augustus ca. 7 bijeenkomsten van 2 uur.
2. Opstellen van beschrijvend bestek (inclusief tekeningen) en gunningscriteria op basis van door projectgroep opgesteld Programma van Eisen. Uitgangspunt is gunning op basis van EMVI.
3. Begeleiding aanbesteding en beoordeling inschrijvingen met projectgroep.
4. (Optioneel) begeleiding en toezicht op het werk gedurende de uitvoering.

Wij verzoeken u om een prijsaanbieding te doen voor de eerste drie genoemde werkzaamheden. Daarbij graag voor de onderdelen 2 en 3 één bedrag vermelden in de offerte ('lump sum')

Daarnaast verzoeken wij u een afzonderlijke aanbieding te doen voor begeleiding en toezicht gedurende de uitvoering. Uitgangspunt daarbij is een tijdsbesteding van 5 uur per week uitgaande van een realisatietermijn van 6 weken.

Graag ontvangen we bij uw aanbieding een actueel CV van de in te zetten medewerker waaruit kennis en ervaring blijkt met bovengenoemde werkzaamheden. Gunning van de opdracht is niet

Kiwa ISA Sport B.V.
De heer C. van Genugten
Papendallaan 7
6816 VD ARNHEM

Bezoekadres Ganzenmarkt 1
Postadres Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal
Telefoon (0541) 58 81 11
14+ netnummer 14 0541
E-mail info@oldenzaal.nl
Internet www.oldenzaal.nl

Datum 9 februari 2015

Verzenddatum

Onderwerp Uitvraag ondersteuning topplaagvervanging voetbalvelden

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk CONCEPT

Behandeld door Igor Vlaar

Telefoonnummer (0541) 58 81 71

Bijlage(n) n.v.t.

Geachte heer Van Genugten,

De gemeente Oldenzaal is voornemens om voor twee kunstgrasvelden bij voetbalvereniging Quick'20 de topplaag te vervangen. De uitvoerende werkzaamheden zullen rond 15 juni 2015 worden gestart en dienen voor de start van het nieuwe seizoen te zijn afgerond.

Voor dit werk is een projectteam opgesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente Oldenzaal en voetbalvereniging Quick'20. Het projectteam moet worden aangevuld met een externe deskundige. Hierbij verzoeken wij u ons hiervoor een prijsaanbieding te doen voor de inzet van een medewerker van uw bureau.

Uitvraag

Vooralsnog gaan we uit van de navolgende werkzaamheden:

1. Deelname in de projectgroep maandelijks in de periode februari tot en met augustus ca. 7 bijeenkomsten van 2 uur.
2. Opstellen van beschrijvend bestek (inclusief tekeningen) en gunningscriteria op basis van door projectgroep opgesteld Programma van Eisen. Uitgangspunt is gunning op basis van EMVI.
3. Begeleiding aanbesteding en beoordeling inschrijvingen met projectgroep.
4. (Optioneel) begeleiding en toezicht op het werk gedurende de uitvoering.

Wij verzoeken u om een prijsaanbieding te doen voor de eerste drie genoemde werkzaamheden. Daarbij graag voor de onderdelen 2 en 3 één bedrag vermelden in de offerte ('lump sum')

Daarnaast verzoeken wij u een afzonderlijke aanbieding te doen voor begeleiding en toezicht gedurende de uitvoering. Uitgangspunt daarbij is een tijdsbesteding van 4 uur per week uitgaande van een realisatietermijn van 6 weken.

Graag ontvangen we bij uw aanbieding een actueel CV van de in te zetten medewerker waaruit kennis en ervaring blijkt met bovengenoemde werkzaamheden. Gunning van de opdracht is niet

KYBYS
De heer S.J. Akkerman
Gasgracht 3A
7941 KG MEPPEL

Bezoekadres Ganzenmarkt 1
Postadres Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal
Telefoon (0541) 58 81 11
14+ netnummer 14 0541
E-mail info@oldenzaal.nl
Internet www.oldenzaal.nl

Datum 13 januari 2015
Verzenddatum
Onderwerp Uitvraag ondersteuning toplaagvervanging voetbalvelden
Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk CONCEPT
Behandeld door Igor Vlaar
Telefoonnummer (0541) 58 81 71
Bijlage(n) n.v.t.

Geachte heer Akkerman,

De gemeente Oldenzaal is voornemens om voor twee kunstgrasvelden bij voetbalvereniging Quick'20 de toplaag te vervangen. De uitvoerende werkzaamheden zullen rond 15 juni 2015 worden gestart en dienen voor de start van het nieuwe seizoen te zijn afgerond.

Voor dit werk is een projectteam opgesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente Oldenzaal en voetbalvereniging Quick'20. Het projectteam moet worden aangevuld met een externe deskundige. Hierbij verzoeken wij u ons hiervoor een prijsaanbieding te doen voor de inzet van een medewerker van uw bureau.

Uitvraag

Vooralsnog gaan we uit van de navolgende werkzaamheden:

1. Deelname in de projectgroep maandelijks in de periode februari tot en met augustus ca. 7 bijeenkomsten van 2 uur.
2. Opstellen van beschrijvend bestek (inclusief tekeningen) en gunningscriteria op basis van door projectgroep opgesteld Programma van Eisen. Uitgangspunt is gunning op basis van EMVI.
3. Begeleiding aanbesteding en beoordeling inschrijvingen met projectgroep.
4. (Optioneel) begeleiding en toezicht op het werk gedurende de uitvoering.

Wij verzoeken u om een prijsaanbieding te doen voor de eerste drie genoemde werkzaamheden. Daarbij graag voor de onderdelen 2 en 3 één bedrag vermelden in de offerte ('lump sum')

Daarnaast verzoeken wij u een afzonderlijke aanbieding te doen voor begeleiding en toezicht gedurende de uitvoering. Uitgangspunt daarbij is een tijdsbesteding van 4 uur per week uitgaande van een realisatietermijn van 6 weken.

Graag ontvangen we bij uw aanbieding een actueel CV van de in te zetten medewerker waaruit kennis en ervaring blijkt met bovengenoemde werkzaamheden. Gunning van de opdracht is niet

Projectoverleg toplaagvervanging Quick'20 d.d. 12 februari 2015

Aanwezig: Arend ten Barge, Igor Vlaar (gemeente Oldenzaal)
Jos Damink, Hans Ophuis, Gerard Heskamp, Gert-Jan oude Voshaar (Quick'20)
Afwezig: Malou van Veen (gemeente Oldenzaal)
Notulen: Igor Vlaar

Bespreking onderwerpen aan de hand van het verslag van het startoverleg.

1. Verslag startoverleg

Verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Regieplatform

Aanwezigen zijn aangemeld op de projecttool Regieplatform. Planning wordt aangepast en verslag van dit overleg wordt ook weer op het regieplatform geplaatst.

3. Externe ondersteuning

Offerteverzoek is verzonden naar die bureau's. Er zal voor 80% worden gegund op prijs en voor 20% op kwaliteit. Naar verwachting kan er begin maart een keuze kunnen worden gemaakt.

4. Selectie aannemers

Er zijn door Quick'20 vier aannemers geselecteerd: Grontmij, Salandse United, GreenFields en Anthea. De keuze is bepaald in overleg met spelers. Naast speelgenot zal er bij de aanbesteding worden beoordeeld op degelijkheid, kwaliteit en duurzaamheid. Voorgesteld wordt een middag te prikken waarbij de gekozen aannemers worden gevraagd een presentatie te geven van hun product. Door betrokkenen wordt donderdagmiddag 19 maart gereserveerd. Vervolgens worden er clubs in de regio bezocht waar de betreffende matten recentelijk zijn aangelegd.

5. Voorbereidende werkzaamheden

Bij ISA is geïnformeerd naar een onderzoek voor de sporttechnische laag. Men adviseert: bureau-onderzoek (constructie), veldonderzoek en (indien nodig bij afvoer materiaal) milieukundig onderzoek. Igor Vlaar zet onderzoek in gang. Kosten bedragen circa € 4.000,-- exclusief milieukundig onderzoek.

6. Financieel

Niet nader besproken.

Volgende overleg

Bij het volgende overleg zullende gekozen aannemers worden uitgenodigd voor een presentatie. Datum moet nog worden bepaald.

7.

Actielijst per 12 februari 2015

Nr.	Besproken d.d.	Agenda-punt	Actie	Actie door	Gereed d.d.
1.	08-01-2015	3	Offertes vragen voor externe ondersteuning	Gemeente	afgerond
2.	08-01-2015	4	Shortlist aannemers/type velden.	Quick'20	afgerond
3.	08-01-2015	5	Offerte ISA keuring onderlaag	Gemeente	23-02-2015

Bouwteamoverleg vervanging toplagen veld 3&4 Quick'20

d.d. 22 juli 2015

Aanwezig: Jos Damink (Quick'20), Arjan Emaus, Bjorn Burink (Sallandse)
Arend ten Barge, Igor Vlaar (gemeente Oldenzaal)

Afwezig:

Notulen: Igor Vlaar

(planning wordt voor de volgende vergadering door Sallandse geactualiseerd)

1. Verslag vorige overleg

Verlag wordt zonder wijzigingen vastgesteld

2. Actielijst

Nummer 1: Aangepaste planning is doorgestuurd naar Jos maar niet naar gemeente. Bjorn past deze aan en mailt naar Igor en Arend.

Nummers 2 t/m 6 zijn afgerond en kunnen van de actielijst af.

3. Opdrachtbrief i.r.t. garantie

Gezocht is naar een oplossing die voor beide partijen acceptabel is. Er is een gezamenlijk belang om de mat in goede staat te houden. Het volgende is overeen gekomen:

- Sallandse verzorgd een onderhoudsinstructie
- Een half jaar na oplevering vindt er door Sallandse een opname/controler plaats waarbij er ook wordt gekeken of onderhoud volgens instructie plaatsvindt. Eventueel wordt er bijgestuurd.
- Bij groot onderhoud wordt er vooraf een infillmeting gedaan. Hiervan wordt een rapportage gemaakt waarbij Sallandse ook rapporteert aan opdrachtgever of onderzoek conform instructie plaatsvindt.

Verdere bespreking voortgang aan de hand van de planning

4. Opnemen en afvoeren bestaande mat

Oude mat wordt vandaag nog in zijn geheel afgevoerd.

5. Drainage

Bij het doorspuiten zijn twee lekken ontdekt in dezelfde streng. Deze zijn opgegraven. Geen ernstige beschadiging aangetroffen. Lekken worden door Sallandse dichtgeplakt en gaten weer dicht gemaakt. In het vervolg doorspuiten tot een minimum beperken.

4. Levering nieuwe mat

Levering van de mat staat nu gepland voor 4 augustus. Dat is een week later dan oorspronkelijk gepland. Oplevering 14 augustus is nog steeds haalbaar. Jos geeft de vertraging door aan ERMA-sport. Dug-outs kunnen eventueel in overleg al wel eerder worden geplaatst.

Bij oplevering 14 augustus kan ook de onderhoudsinstructie plaatsvinden. Veld kan na 14 augustus worden gespeeld. Eindkeuring gepland voor 2 september. De periode tussen oplevering en eindkeuring blijft Sallandse verantwoordelijk voor het onderhoud.

Bouwteamoverleg vervanging toplagen veld 3&4 Quick'20

d.d. 24 september 2015

Aanwezig: Jos Damink (Quick'20), Arjan Emaus, Bjorn Burink (Sallandse),
Igor Vlaar (gemeente Oldenzaal)

Afwezig:

Notulen: Igor Vlaar

1. Verslag vorige overleg

Van het vorige overleg is geen verslag gemaakt.

2. Actielijst

De actiepunten uit het laatste verslag zijn afgehandeld.

3. Niet tijdige oplevering

De gemeente heeft Sallandse een brief verzonden waarin wordt geconstateerd dat oplevering niet plaatsvindt op de afgesproken datum (14 augustus 2015). Conform hetgeen gesteld in het bij de aanbestedingsformulieren behorende Programma van Eisen is een boete van € 500,-- per dag verschuldigd. Deze zal worden ingehouden op de aanneemsom. De Sallandse komt met een schriftelijke reactie op de brief. Ze zijn het niet eens met de boete. Ze stellen zich op het standpunt dat er mondeling uitstel is verleend op oplevering en dat zowel gemeente als vereniging geen schade hebben geleden door verlate oplevering.

De werkzaamheden aan de velden zijn uiteindelijk 11 september 2015 afgerond. De volgende dag zijn de velden door Quick'20 in gebruik genomen.

4. Onderhoudsinstructie door Sallandse

Datum hiervoor moet nog worden ingepland. Quick'20 heeft een voorkeur voor een dinsdagochtend. Het nodige materieel om het onderhoud goed te kunnen uitvoeren is in bestelling.

5. Meerwerk

Het meerwerk is uitgevoerd en akkoord bevonden. Afschriften van verrichte werkzaamheden worden nog toegezonden.

6. Eindkeuring

Eindkeuring moet nog worden verricht. Er is voor gekozen om dit voor beide velden gelijktijdig te laten plaatsvinden. Jos maakt een afspraak bij ISA en geeft de afgesproken datum door aan Sallandse.

7. Proces-verbaal oplevering

Er zit nog een vouw in veld 3. Sallandse zal dit zo spoedig mogelijk herstellen. Daarnaast heeft veld 4 nog een aantal te lange vezels. Domo heeft hier op 11 september al wat werkzaamheden aan verricht. Dit is nog niet voldoende gebleken. Voordat de eindkeuring plaatsvindt zal Domo resterende te lange vezels inkorten. De niet tijdige oplevering is reeds door de gemeente aan Sallandse gemeld en wordt niet afzonderlijk opgenomen in het proces-verbaal.

Bouwteamoverleg vervanging toplagen veld 3&4 Quick'20

d.d. 30 juni 2015

Aanwezig: Jos Damink (Quick'20), Arjan Emaus, Bjorn Burink (Sallandse)
Igor Vlaar (gemeente Oldenzaal)

Afwezig:

Notulen: Igor Vlaar

Bespreking voortgang aan de hand van de planning (planning wordt voor de volgende vergadering door Sallandse geactualiseerd)

1. Opnemen en afvoeren oude mat

In de oorspronkelijke planning stond levering van de mat gepland rond 6 juli. Dit wordt naar verwachting 21 juli. In die week (31) wordt de bestaande mat opgenomen en afgevoerd. In het PVE is opgenomen dat voor het aanbrengen van de nieuwe mat 1 m2 ter keuring moet worden aangeboden bij ISA. Dit is niet gebruikelijk en niet handig. Voorgesteld wordt de benodigde m2 uit te snijden tijdens het leggen. Afgesproken dat Jos aanspreekpunt wordt voor ISA. Hij stemt bovenstaand voorstel ook met hen af. Igor stelt Jos ISA-offerte ter beschikking.

2. 0-meting

Is eerder deze maand al in bijzijn van Jos verricht. Nulmeting wordt overhandigd.

3. Inrichten werkterrein

Inrichting is met Jos besproken. Er moet rekening worden gehouden met de plaatsing van een feesttent bij het pannaveld in verband met oefenwedstrijd tegen Southampton en oefenwedstrijd van Twente. Navraag leert dat de feesttent 25 juli is afgebroken.

4. Aanbrengen inrichtingsmaterialen

Materialen zijn besteld bij Erma-sport. Type-aanduiding en maatvoering wordt doorgegeven aan Sallandse. Na toepassing van de infill worden inrichtingsmaterialen geplaatst (planning 6 augustus). Jos belt 1 week van te voren Erma voor levering. Jos stuurt Igor offerte Erma.

5. Afrastering

De draairichting van de onderhoudspoorten moet worden aangepast. Afgesproken is om de plaats van de onderhoudspoort van veld 3 te verplaatsen richting de toegangsweg van het sportcomplex. De plek van de huidige poort wordt dan omgevormd tot alleen een spelerstoeegang. In het PVE is aangegeven dat er een stelpost van € 3.000,-- moet worden opgenomen voor verbetering van de waterafvoer op deze plek. Dat kan door hier 1 drain te plaatsen en 3 drains langs de bestaande trottoirband bij dit veld. De exacte locatie van de afvoerbuisk wordt bepaald met behulp van Buitenbeheer van de gemeente Oldenzaal (door Jos afspraak voor gemaakt)

Quick'20 heeft nog de wens de afrastering te voorzien van asbakjes. Prijsopgave voor dit meerwerk volgt.

6. Opdrachtbrief i.r.t. goed garantie

In de opdrachtbrief richting Sallandse is aangegeven: *"De gemeente Oldenzaal houdt logboeken bij waarin aangegeven wordt wat er op welk moment aan onderhoud aan de velden wordt uitgevoerd. Uw bedrijf is in verband met de garantie verantwoordelijk voor het tijdig rapporteren in het geval het onderhoud niet op de juiste wijze geschiedt en/of worden gebruikt"*. Sal-

polytan

Polytan Football Turf Systemen

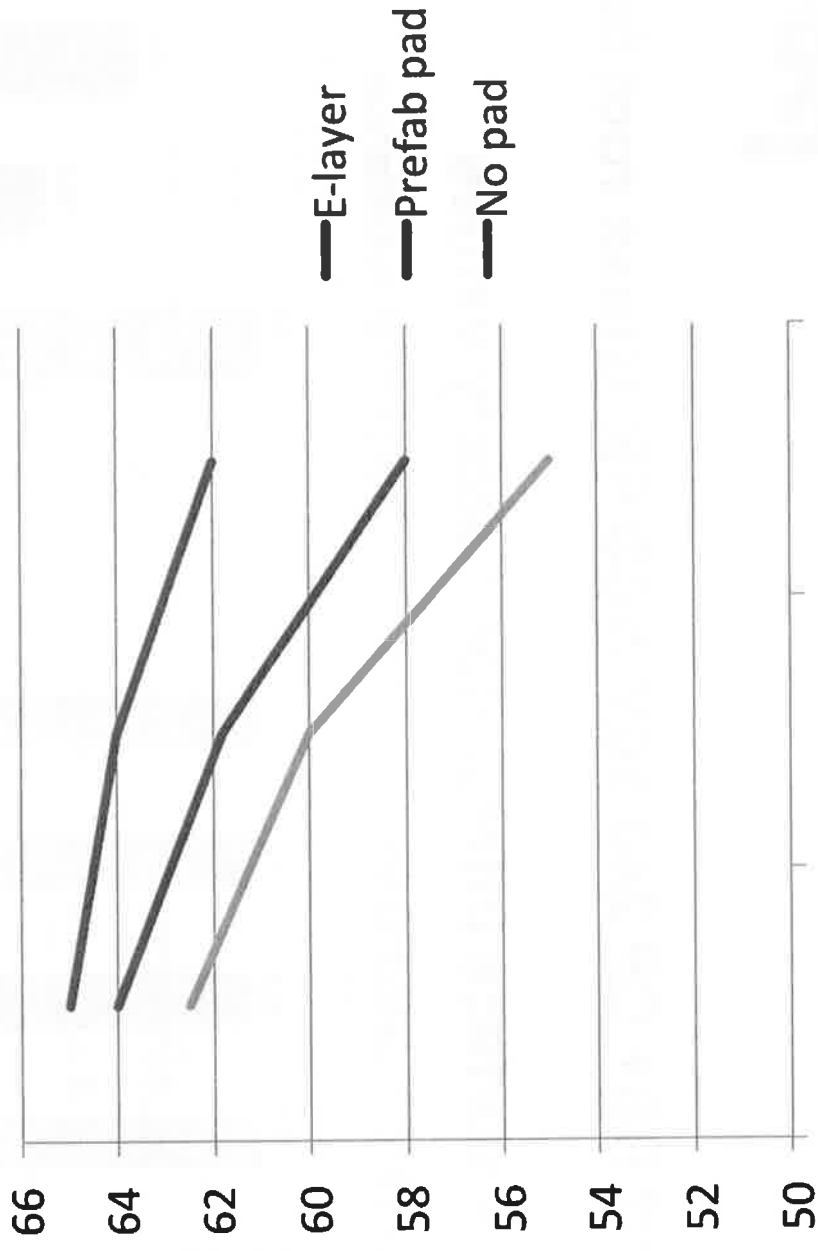
Introductie

3 Systemen

- Ligaturf RS+ op Elastic Layer
- Ligaturf RS+ 257
- Ligagrass Pro

polytan

E-layer systemen, betere performance verzekerd behoud investering

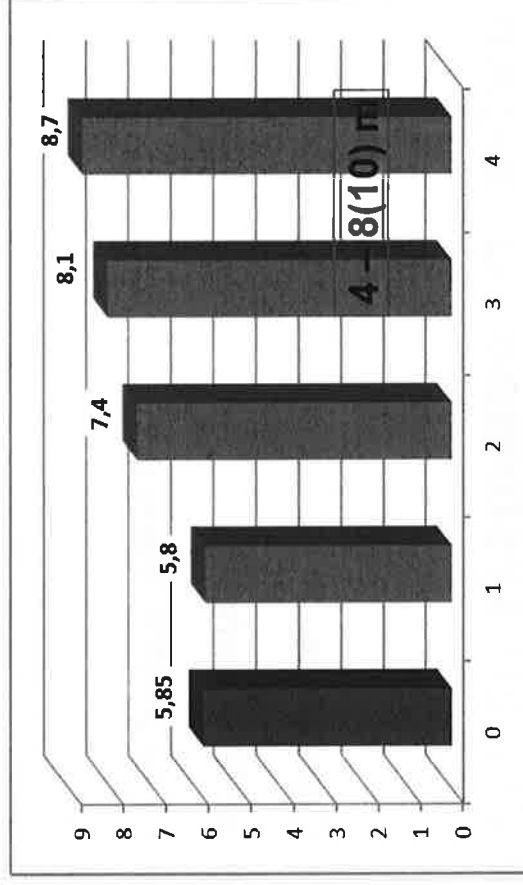

SYNTHETIC TURF

LigaTurf RS+ CP 240 16/4 ACS 65; Grass root facility

Ball - surface behaviour / playing characteristics

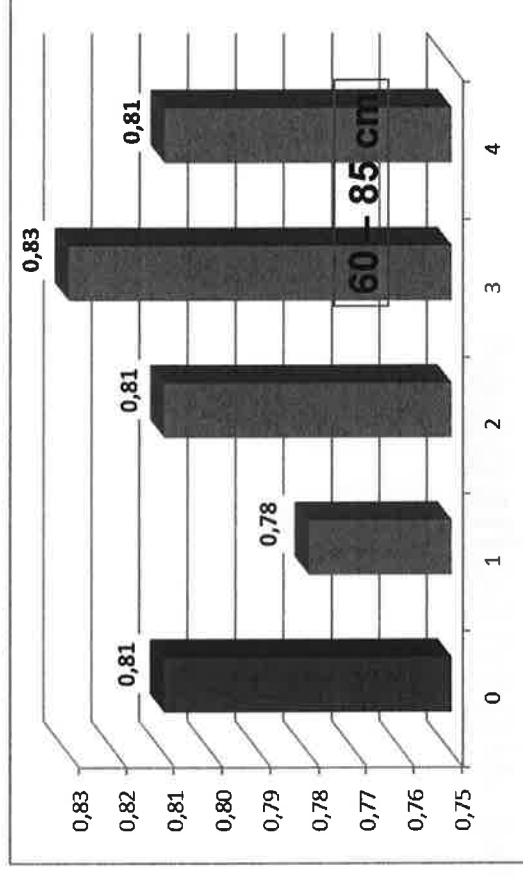
Ball roll

Increasing, but far below limit of 10 m

Green = initial test, blue = re-test

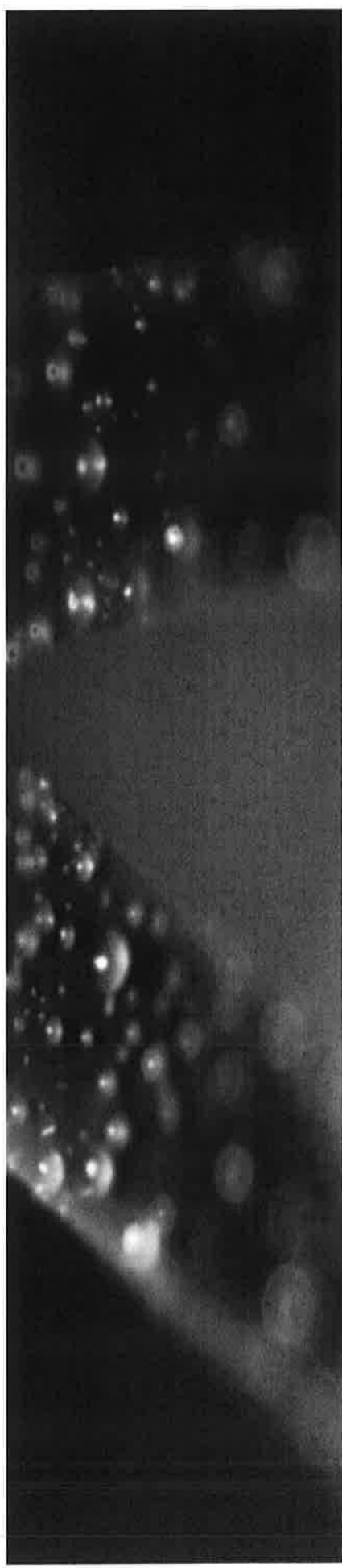
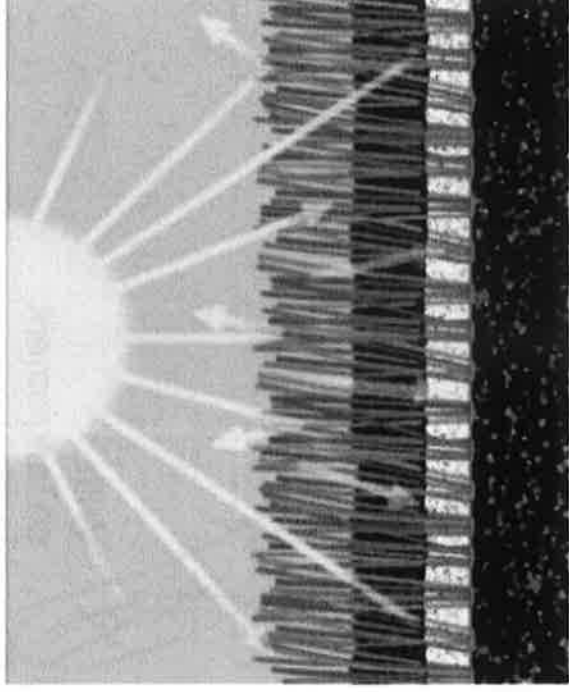
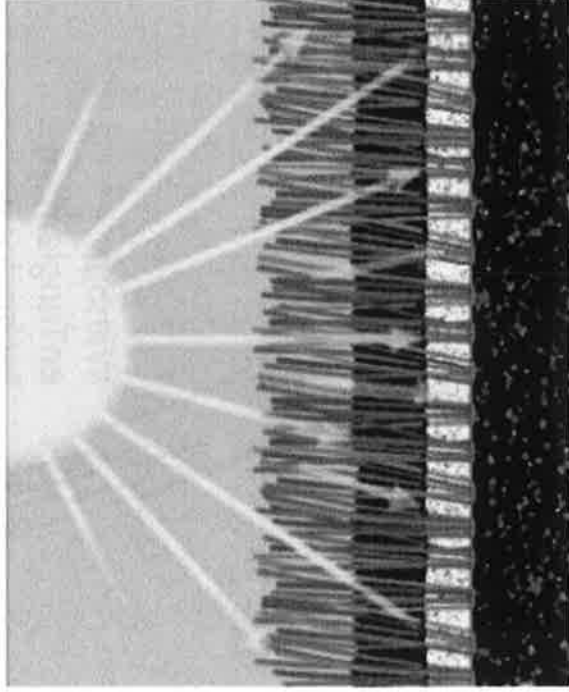
Vertical ball rebound

Stable, depends on infill/sand compact.

polytan

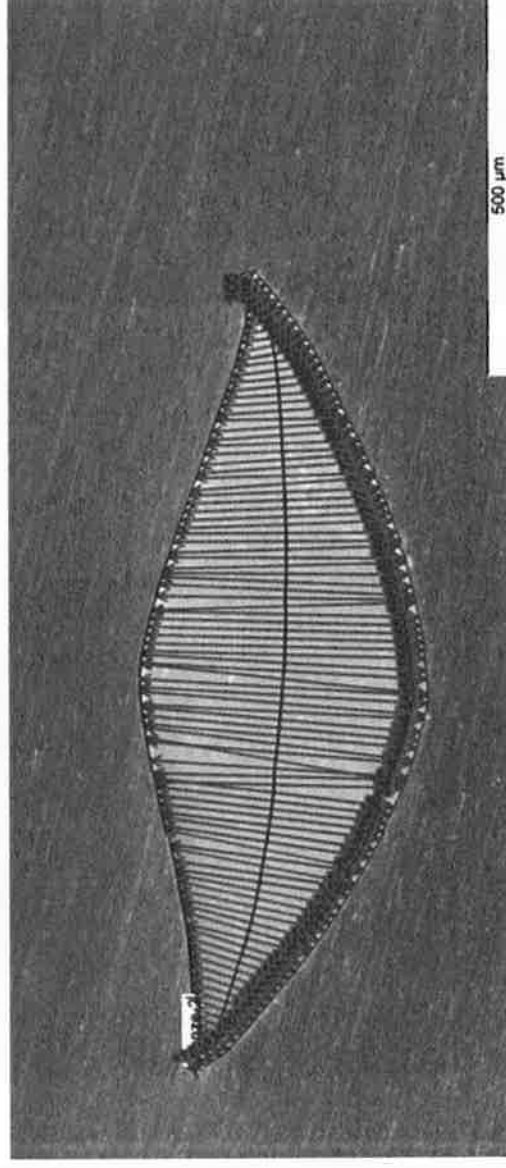
Cool Plus

polytan

- Filament cross section LigaTurf RS+

Statistische Auswertungen

Anzahl	188
Mittelwert	218
Minimum	7
Maximum	377
Bereich	370
Std.-Abw.	114
3*Std.-Abw.	341

polytan

Ligaturf RS+ Cool Plus – training gebruik

polytan

Ligue 1, France - Nancy

SYNTHETIC TURF

polytan

VV Spaubeek

Spaubeek, the Netherlands

Installation: August 2013

Ligaturf Ultimate 260 Cool Plus

polytan

UEFA Champions League

Lisbon, Portugal

Installation: May '14

Ligaturf Ultimate 260 Cool Plus

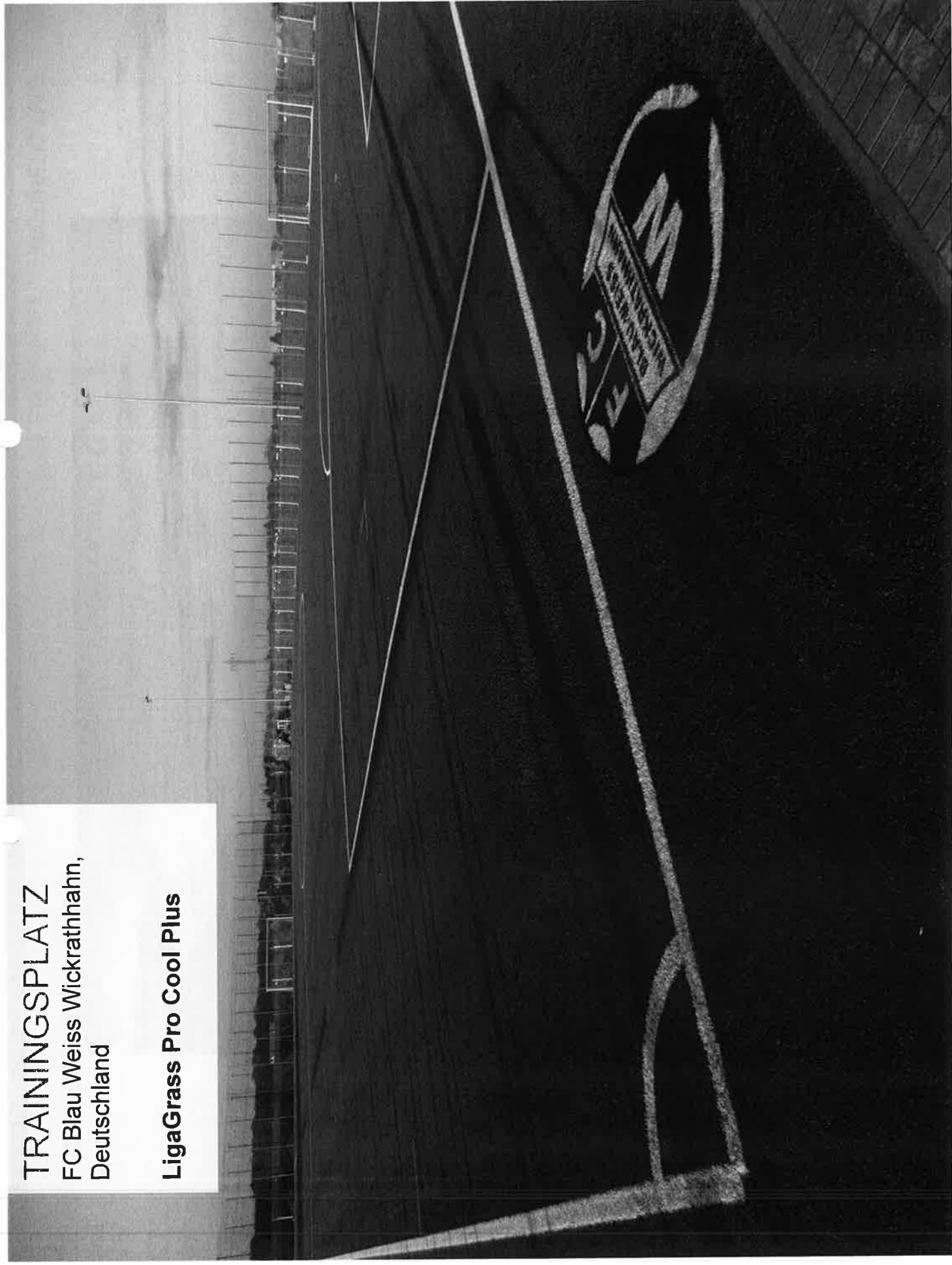
Ministadium

TRAININGSPLATZ

FC Blau Weiss Wickrathhahn,
Deutschland

LigaGrass Pro Cool Plus

polytan

**Dank voor uw
aandacht!**

Kiwa ISA Sport B.V.

Papendallaan 7

Postbus 721

6800 AS Arnhem

Tel. 026 483 46 37

Fax 026 483 46 30

www.kiwa-isa-sport.com

Gemeente Oldenzaal
T.a.v. mevrouw L. Wienk
Postbus 354
7570 AJ OLDENZAAL

Projectnummer 160101286
Onderwerp bezoek sportvelden maart 2018 gemeente Oldenzaal
Projectleider John Ariëns, 4622
E-mail john.ariens@kiwa.nl
Datum 29 maart 2018
Kenmerk 1803291148JAS/kvk

Geachte mevrouw Wienk,

Bijgaand ontvangt u onze rapportage inzake de periodieke kwaliteitsbeoordeling van de sportvelden gelegen in de gemeente Oldenzaal.

De rapportage bevat aandachtspunten van het bezoek d.d. februari en maart 2018 en kan worden ingevoegd in de map die is toegestuurd betreffende het project "Kwaliteitszorg Sportvelden".

Indien u vragen of opmerkingen heeft naar aanleiding van deze rapportage, dan verzoeken wij u contact op te nemen met de heer Ariëns.

Onze factuur ad. € 5.082,-- (excl. BTW) ontvangt u per separate post.

Wij vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

Kiwa ISA Sport B.V.

BA

ing. T.A. Joosten
Directeur

Bijlagen

RAPPORTAGE

periodieke beoordeling sportvelden gemeente Oldenzaal

2018

Opdrachtgever : Gemeente Oldenzaal
Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal

Contactpersoon : mevrouw L. Wienk

Datum : 29 maart 2018

Projectnummer : 160101286

Projectleider : de heer ing. J.P.E. Ariëns

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	AANDACHTSPUNTEN PER SPORTPARK	1
2.1	ALGEMEEN.....	1
2.2	SPORTPARK VONDERSWEIJDE	2
2.3	SPORTPARK DE ESCH	5
2.4	SPORTPARK BERGHUIZEN.....	7
2.5	TENNISBANEN TENNISPARC BERGHUIZEN.....	8
2.6	SPORTPARK DE THIJ	9
2.7	TENNISVERENIGING QUICK	10
2.8	HOCKEYVELDEN OHC BULLY.....	13
2.9	TENNISBANEN HOGE HAERLAAN	14

1. INLEIDING

De gemeente Oldenzaal participeert in het project "Periodieke Beoordeling sportvelden".

Elke drie jaar (2016, 2019 enz.) zal een uitgebreid onderzoek met monsternamen van de grassportvelden t.b.v. een bemestingsadvies en monsternamen van de toplaag van twee gravelbanen op locatie plaatsvinden. Ook de kunstgras voetbalvelden, de kunstgras hockeyvelden en de tennisbanen worden dan beoordeeld en voorzien van adviezen. In de tussenliggende jaren (2017, 2018, 2020, enz.) zal een schouw met een rapportage met aandachtspunten plaatsvinden. Daartoe zal de projectleider van Kiwa ISA Sport B.V. automatisch contact opnemen.

Deze zogenaamde 'quick scan' heeft op 20 en 21 februari 2018 en 15 maart 2018 plaatsgevonden. Bij aanvang van de bezoeken is gesproken met de heer R. Arendsen (nieuwe contactpersoon op locatie), die echter nog beperkt kennis had van de aanwezige accommodaties in verband met zijn aanvang van zijn werkzaamheden betreffende de sportaccommodaties juist voor het bezoek; werkzaamheden die in 2017 zijn uitgevoerd zijn derhalve beperkt besproken (in een aantal gevallen met vertegenwoordigers van de verschillende verenigingen). Per 1 januari 2018 is het onderhoud van de grassportvelden en de kunstgrasvoetbalvelden, overgedragen aan Gildebor uit Hengelo, met uitzondering van de grassportvelden van KVV Quick 20; dit geldt ook voor kunstgrasveld 2 en de kunstgras oefenhoek van KVV Quick 20; deze vereniging draagt zelf zorg voor het onderhoud. De tennisbanen Hoge Haerlaan zullen ook door Gildebor worden onderhouden. De overige accommodaties zijn in eigen beheer van de betreffende verenigingen. De bezoeken op 20 en 21 februari 2018 en 15 maart 2018 hebben plaatsgevonden juist voor het intrede van een vorstperiode.

Deze rapportage kan worden ingevoegd in de map die is toegestuurd betreffende het project "Periodieke Beoordeling Sportvelden".

2. AANDACHTSPUNTEN PER SPORTPARK

2.1 Algemeen

De beoordeling van de grassportvelden en de kunstgrasvelden op de sportparken Vondersweijde, De Esch, Berghuizen en De Thij heeft plaatsgevonden in een relatief droge periode op 20 en 21 februari 2018, waarbij de toplaag gering bevroren was. De tennisbanen en de hockeyvelden zijn bezocht op 15 maart 2018.

In de dagen voor de bezoeken aan de grassportvelden waren een aantal velden bewerkt met een wiedeeg en zijn los liggend gras en andere ongerechtigheden opgeveegd.

2.2 Sportpark Vondersweijde

Grassportvelden

Algemeen

Veld 1 is in mei 2017 gerenoveerd door Hofmeijer Civiel en Cultuurtechniek B.V.. Het veld is hierbij voorzien van een drainagesysteem en de bovenlaag is verschaald met zand. De zijde aan de weg zou volgens vertegenwoordigers van de vereniging die bij het bezoek aanwezig waren enigszins kwetsbaar zijn gedurende regenrijke perioden. Voorsnog wordt een bewerking met een schudfrees aanbevolen als nazorg, daarna kan beoordeeld worden of de bewerking afdoende effect heeft opgeleverd.

De drainagesystemen van de velden 6, 7 en 8 zullen gecontroleerd en gereinigd worden. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kunnen keuzes gemaakt worden welke maatregelen voor deze velden gewenst zijn.

Er is vrij veel konijnenactiviteit op het gehele sportpark. Steeds opnieuw treedt schade aan de velden op, doordat konijnen putten graven en uitwerpselen en urine produceren. Zeer alert blijven op optredende schade en herstel van putten voor gebruik blijft een belangrijke onderhoudsmaatregel. Geadviseerd wordt de velden voorafgaande aan het gebruik te controleren op schade en zo nodig te herstellen om de kans op blessures zo klein mogelijk te houden. Nu worden de putten met schrale teelaarde uitgevuld. Overwogen kan worden om meer met blokszoden te werken. Losse grond in de putten wordt over het algemeen weer onmiddellijk door de konijnen uitgegraven. Wellicht zijn er mogelijkheden om de konijnenpopulatie te verminderen (bejagen indien toegestaan).

Er heeft dunning en snoei van de beplanting plaatsgevonden, waardoor de afdroging van de velden door zon en wind wordt bevorderd.

Veld 6

Het veld was tijdens het bezoek zeer hobbelig, veroorzaakt door wormenhoopjes en speelschade van de afgelopen maanden. Door de inzet van een wiedege, eventueel licht verticuteren, gevolgd door vegen, na afloop van de ingetreden vorstperiode zal de hobbeligheid verminderen.

De hoek bij de opgang van het veld na de tunnel, was in vorige jaren kwetsbaar bij neerslag. Volgens de heer R. Beuving (informatie 2017) is ter plaatse een nieuwe drainage aangebracht, waarna de hoek minder kwetsbaar zou zijn geworden; hierover bestaat echter onduidelijkheid.

De grasmat heeft een bonte verzameling grassoorten; fors verticuteren bij het 'grootonderhoud' gevolgd door intensieve doorzaai is wenselijk om de kwaliteit van de grasmat te verbeteren. Daarnaast is het van belang om het veld regelmatig te bewerken met een wiedege.

Indien de doelgebieden bij het 'grootonderhoud' zijn gevlakt, is het belangrijk om deze doelgebieden gedurende het seizoen goed onder profiel te houden door uitgespeelde grond regelmatig terug te harken en de doelgebieden regelmatig op te breken. Dit kan ook gewenst zijn voor de penaltystippen en eventueel andere veel bespeelde terreingedeelten.

Wedstrijd/trainingsvelden 7 en 8

De velden worden intensief gebruikt voor zowel wedstrijden als veelal trainingen. De grasmatten van velden zijn gesleten en in de 16-metergebieden ontstaat in beide velden een laagte. Vlakken van de middenas door middel van een star sleeppraam kan de vlakheid verbeteren; resterende laagten zullen bij het 'grootonderhoud' uitgevuld moeten worden, eventueel in combinatie met de inzet van een recycling dresser. Tevens blijft wiedeggen tot aan het 'grootonderhoud' zinvol. Het was de vraag gelet op de weersvooruitzichten, of het nog mogelijk zou zijn om de velden in de namiddag van het bezoek nog te wiedeggen om de nog aanwezige hobbeligheid van de velden te verminderen, omdat de bovenste centimeter om circa 11.00 uur nog bevroren was. Het advies is om het 'grootonderhoud' medio/eind april uit te voeren, om de periode van herstel te verlengen. Er kan dan getraind worden op de kunstgrasvelden en eventueel op de zijstroken van veld 6.

Inzet recycling dresser

De gemeente Oldenzaal heeft tot op heden geen gebruik gemaakt van de recycling dresser. Het gebruik van een recycling dresser wordt regelmatig aanbevolen. De recycling dresser is doorontwikkeld, waardoor het zogenaamde wasbordeffect nu niet meer optreedt. Het grote voordeel is dat met de machine en belucht wordt en met eigen grond gewerkt kan worden (circa 25 m³ per veld) om te egaliseren (veel minder kans op onkruidgroei, 'afstoting' van aangevoerde grond en geen aanschaf van grond). Indien de bewerking wordt uitgevoerd in combinatie met een forse bewerking met een verticuteerder, in combinatie met kort maaien, wordt de vlakheid van de velden verder geoptimaliseerd en de kwaliteit van de grasmat verbeterd. Indien de bewerking frequenter wordt uitgevoerd, is het advies om bewerkingen in verschillende richtingen uit te gaan voeren. Er zijn thans recycling dressers met een stenenvanger en een opvangbak voor een kleine hoeveelheid grond. Deze uitkomende grond kan dan naar een terreingedeelte gebacht worden, waar uitvullen gewenst is. Zeker bij een eerste behandeling van een veld is het gewenst om na enkele gangen van de machine te controleren op o.a. stenen en grint en bij een te veel aan ongerechtigheden de bewerking te staken.

Gebruik wiedeg of licht verticuteren

In het geval van forse wormenactiviteit wordt geadviseerd om de velden te behandelen met een wiedeg of licht te verticuteren. Deze behandeling kan het beste uitgevoerd worden als de wormenhoopjes (enigszins) opgedroogd zijn. De hoopjes worden gevlakt en verbrokken waardoor het rollen van de velden beperkt kan worden. De voorkeur gaat uit naar wiedeggen of licht verticuteren in het groeiseizoen, doch zoals in de zachte winters van 2014/2015 en 2015/2016, toen er sprake was van een enorme wormenactiviteit, kan het ook wenselijk zijn om buiten het groeiseizoen te wiedeggen of licht te verticuteren. Goed instellen van de wiedeg dan wel het verticuteerapparaat, en bewerken onder droge weers- en terreinomstandigheden is in het bijzonder dan uitermate belangrijk om niet te veel ongewenste schade aan de grasmat te krijgen. Overigens is wiedeggen of licht verticuteren een maatregel die de algemene kwaliteit van een veld (kwaliteit grasmat) ten goede komt. Indien zich een slijm laagje (onverteerd maaisel, zeker bij veel regen en weinig afdroging) op het oppervlak vormt, heeft dit een negatieve invloed op de doorlatendheid van de toplaag, de toplaag wordt gladder, het bevordert de ontwikkeling van straatgras en de grasplant wordt kwetsbaarder voor schimmels. Wiedeggen of licht verticuteren, zeker de 1^e keer gevolgd door vegen heeft dan ook een positief effect op de genoemde negatieve effecten.

Kunstgrasvelden

Kunstgrasvelden 2, 3 en 4

De velden worden optimaal benut. Indien de velden sneeuwvrij gemaakt worden zijn de omstandigheden waaronder dit gebeurt uitermate belangrijk om geen schade aan de kunstgrasmat te veroorzaken (zeker wanneer er sprake is van ijsvorming is alertheid zeer belangrijk). In de winter van 2016/2017 was op veld 2 vrij veel infill uit de mat verwijderd bij het sneeuwvrij maken van het veld.

In veld 3 zijn in 2017 een aantal brandplekken (verschroeide kunstgrasmat) aangetroffen.

In het eerste deel van het hoofdstuk onderhoudsadviezen (adviezen 2016) zijn een aantal onderhoudsmaatregelen opgenomen die van belang zijn voor alle kunstgrasvelden in de gemeente Oldenzaal met betrekking tot dagelijks onderhoud, wekelijks onderhoud en jaarlijks onderhoud.

Om de gewenste kwaliteit te handhaven blijven de onderstaande aandachtspunten van belang:

- genoeg instrooirubber in de mat houden, dus regelmatig bij strooien waar nodig (bij bespeling, schoonmaak acties en het sneeuwvrij maken van het veld wordt ook instrooirubber verwijderd); overleg met de leverancier met betrekking tot de hoeveelheid infill van de kunstgrasmat in veld 4 en in mindere mate veld 3 is belangrijk (thans beperkte infill);
- controle speeloppervlak op beschadigingen;
- zeer regelmatig borstelen;
- verwijderen bladeren en overige vervuiling.

Kunstgras trainingshoek (veld 5)

In de zuidelijke doelmond van de trainingshoek is een vrij forse ongelijkheid aangetroffen. Het veld is inmiddels 14 jaar oud, waarbij het oppervlak is verhard, waardoor het veld volgens een vertegenwoordiger van de vereniging veelal alleen wordt gebruikt voor inlooptrainingen.

Voor de overige informatie en adviezen betreffende de grassportvelden en het kunstgrasveld wordt verwezen naar de rapportage van maart 2016 betreffende het project 'periodieke beoordeling sportvelden en tennisbanen'.

2.3 Sportpark De Esch

Grassportvelden

Algemeen

Op het gehele sportpark is sprake van konijnenactiviteit, al lijkt het minder dan in voorafgaande jaren. De gemeente Oldenzaal heeft gaas rondom het trainingsveld aangebracht om de konijnen te weren, maar bij de ingangspoort komen de konijnen nog naar binnen; aanvullende maatregelen om dit te voorkomen zijn nog niet getroffen. Blijvend herstel van schade aan de vlakheid door konijnen blijft een belangrijke dagelijkse onderhoudsmaatregel.

De beplanting bij het hoofdveld en het G veld is flink gedund, waardoor de afdroging van de velden wordt bevorderd.

De velden waren tijdens het bezoek hobbelig, veroorzaakt door wormenhoopjes en speelschade van de afgelopen maanden en enige konijnenschade. Door de inzet van een wiedege of licht verticuteren, gevolgd door vegen, na de ingetreden vorstperiode zal de hobbeligheid verminderen.

Drainagesystemen

De drainagesystemen van het hoofdveld en het G veld zijn in 2016 gereinigd (doorgespoten). Op het hoofdveld zijn 2 storingen hersteld; het idee bestaat bij de vereniging (informatie voorjaar 2017) dat hierna de noordwest hoek van het hoofdveld minder kwetsbaar is geworden gedurende regenrijke perioden. Het G veld blijft volgens de vereniging (informatie 2017) kwetsbaar gedurende regenrijke perioden (vooral het noordelijk en oostelijk gedeelte van het veld). In hoeverre het drainagesysteem van het trainingsveld is gereinigd is onduidelijk.

Trainingsveld

De zuidzijde van het veld wordt gekenmerkt door een hoog opgaande beplanting, waardoor de afdroging door zon en wind sterk wordt verminderd. Met betrekking tot het bezanden (stroef en stabiel houden toplaag in de winterperiode) wordt opgemerkt dat het zinvol kan zijn om in de winterperiode (periode december/februari) vooral de zuidzijde van het veld een keer extra te bezanden (circa 15 m³ bij volledig veld). Tevens blijft beluchten (afwisselende inzet recycling dresser, vertidrain en schudfrees) belangrijk. Tijdens het bezoek was vooral de oostzijde en dan vooral het gedeelte bij de ingang zeer kwetsbaar; er was sprake van forse plasvorming na een relatief droge periode. Indien reiniging van het drainagesysteem en het beluchten niet de gewenste resultaten opleveren, is renovatie aan de orde; hierbij moet worden opgemerkt dat de hoog opgaande beplanting een blijvend negatief effect op de afdroging van het veld zal hebben.

Aanbevolen wordt om het 'grootonderhoud' medio/eind april uit te voeren, zodat de periode van herstel kan worden verlengd; er kan dan getraind worden op het kunstgrasveld, het G veld en eventueel op de zijstroken van het hoofdveld. Spreiden van gebruik van het veld blijft belangrijk om geconcentreerde speelschade te voorkomen.

Inzet recycling dresser, verticuteren en in twee richtingen doorzaaien en wiedeggen

Deze maatregelen zijn van groot belang om bij het 'grootonderhoud' uit voeren om de huidige kwaliteit van de grasmatten van vooral het hoofdveld te verbeteren (thans veel straatgras) waarbij met de inzet van recycling dresser de vlakheid (microbeeld wordt verbeterd). Daarnaast is regelmatig wiedeggen van belang.

Kunstgrasveld

De vezel van de mat lag tijdens het bezoek op grote delen deels plat. Hierdoor zal de balsnelheid toenemen en een voetballer kan minder gemakkelijk met de voet onder de bal komen. Tevens slijt een platliggende vezel aan de zijkant en niet op de top van de vezel. Door het veld zeer regelmatig te borstelen kan worden getracht het plat liggen van de vezel te verminderen en verder tegen te gaan om ongewenste extra slijtage van de vezel te voorkomen, tevens is het belangrijk dat voldoende infill in mat aanwezig blijft. De penaltystip aan de oostzijde is gerepareerd; er is ongeveer een stuk van 0.50 x 0.50 m vervangen. Aan de randen is echter sprake van drempelvormige oneffenheden. Het is zinvol om met de leverancier van de mat te overleggen welke mogelijkheden er zijn voor verbetering.

Vooraf in de doelgebieden treedt 'verwolling' op van de kunstgrasvezel. Het is zinvol om bij de trainingen de 16-metergebieden te ontzien om geconcentreerde slijtage van de kunstgrasvezel te voorkomen (op grassportvelden is dergelijke schade goed zichtbaar).

Het veld is inmiddels 8 à 9 jaar oud. Overwogen kan worden om sporttechnische metingen uit te laten voeren om de resterende leeftijd van de kunstgrasmat vast te stellen; Kiwa ISA sport B.V. kan dit eventueel verzorgen.

Voor de overige informatie en adviezen betreffende de grassportvelden en het kunstgrasveld wordt verwezen naar de rapportage van maart 2016 betreffende het project 'periodieke beoordeling sportvelden en tennisbanen'.

2.4 Sportpark Berghuizen

Grassportvelden

Algemeen

Op het sportpark is een groot hoogteverschil aanwezig. De velden liggen in terrassen. Veld 4 is inmiddels aan de bespeling onttrokken en 'terug gegeven' aan de natuur. Het veld wordt thans nog wel gemaaid en 1 x per jaar bemest; overige onderhoudsmaatregelen worden niet meer uitgevoerd. Veld 4 kan nog wel worden gebruikt door de vereniging. Indien in veld 4 op termijn kruiden gaan bloeien, is de kans op 'besmetting' op veld 3 nadrukkelijk aanwezig.

Het drainagesysteem van het hoofdveld is gereinigd (doorgespoten), echter op ongeveer 1/3 van het veld was dit niet mogelijk; herstel zal plaats vinden (informatie 2017); onduidelijk is of dit is uitgevoerd. De drainagesystemen van veld 3 en de oefenhoek zijn nog niet gereinigd, maar staat wel op het programma.

Ook op dit sportpark is sprake van konijnenactiviteit (zie opmerkingen beschreven bij sportpark Vondersweijde).

De velden 1 en 3 waren in de periode voor het bezoek bewerkt met een wiedeeg, waarna los liggend dood organisch materiaal is opgeveegd. Veld 1 was hierdoor nauwelijks hobbelig, terwijl veld 3 nog wel vrij hobbelig was. Om de vlakheid van de velden te optimaliseren (vooral trainingshoek en veld 3), wordt geadviseerd om de velden tijdens het 'grootonderhoud' te bewerken met een recycling dresser (pas op met bodemvreemd materiaal!); hierdoor wordt naast het beluchten van de top laag 'toplaageigen' materiaal aan het oppervlak gebracht om het klein effect te verminderen. Voor de oefenhoek wordt geadviseerd om het veld bij 'grootonderhoud' eerder (medio/eind april) uit te voeren om de herstelperiode te verlengen; er kan dan getraind worden op veld 4 en/of op het kunstgrasveld. Als voorbereiding is verticuteren wenselijk; daarna is uiteraard doorzaai gewenst. In het najaar is het advies om de velden te bewerken met een vertidrain in combinatie met een bezanding.

In de uitlopen van de trainingshoek en veld 3 is forse mollenactiviteit aangetroffen. Vangen van de mollen en herstel van schade is van belang.

Kunstgrasveld

Het kunstgrasveld is in de zomer van 2017 gerenoveerd. Bij de renovatie is één drainreeks hersteld (overigens geen opmerkingen).

2.5 Tennisbanen tennispark Berghuizen

TC Berghuizen heeft op sportpark Berghuizen de beschikking over vier zandkunststof tennisbanen. In onderstaande tabellen zijn de gegevens weergegeven:

aanleg	aannemer	type
2000	Ubink Sportvelden	zandkunststof

Constructieopbouw*

toplaag	fundering	onderbouw
kunstgrasmat ingestrooid met zand	lava	onderbouwdrainzand

*archiefgegevens

Op basis van de aangetroffen conditie van de banen kan gesteld worden dat de kwaliteit van het dagelijks en periodiek onderhoud goed is. Het dagelijkse onderhoud wordt uitgevoerd door vrijwilligers van de club en het 'grootonderhoud' wordt uitgevoerd door Ubink (éénmaal per jaar). De vereniging borstelt de banen elke week.

In de uitlopen en tussen de banen is beperkt organische verontreiniging aangetroffen, echter vooral baan 1 was 'vuil'. De banen waren juist voor het bezoek afgestrooid met zout om de ontwikkeling van algen en mos tegen te gaan. Omdat baan 1 een mindere waterdoorlatendheid dan de overige banen heeft, zal de kunstgrasmat worden geperforeerd met een betonboor van circa 8 mm.

Om inzicht te krijgen in de resterende levensduur van de kunstgras toplaag is op de banen de vezellengte/laagdikte bij de baseline (meest intensief gebruikte gedeelte van de baan) gemeten. De bevindingen van de inspectie zijn vermeld in de onderstaande tabel.

	vezellengte/laag- dikte bij aanleg	gemeten vezellengte/laag dikte bij baseline	slijtage
baan 1	19	8,5-10	9-10,5
baan 2	19	11-12	7-8
Baan 3	19	11-13	6-8
Baan 4	19	9-10	9-10

In het afgelopen jaar heeft nauwelijks meetbare slijtage van de kunstgrasmat plaatsgevonden. Het advies om de banen 2 en 3 frequenter te gebruiken dan de banen 1 en 4 om een zo gelijkmatig mogelijke slijtage van de kunstgrasmat te verkrijgen (uitstel vervanging mat).

Uit ervaring is gebleken dat de slijtage de laatste levensjaren van de kunstgrasmat sneller verloopt dan in het begin. Uitgaande van een gemiddelde slijtage van 1 mm vezellengte per jaar dient rekening gehouden te worden met een renovatie van de banen wellicht nog 2 à 3 jaar gebruikt kunnen worden, tot renovatie gewenst wordt. Indien de poolengte < 6 à 7 mm bedraagt moet de mat als versleten beschouwd worden.

Voor de overige informatie en adviezen betreffende de grassportvelden en de tennisbanen wordt verwezen naar de rapportage van maart 2016 betreffende het project 'periodieke beoordeling sportvelden en tennisbanen'.

2.6 Sportpark De Thij

Grassportvelden

Algemeen

Uit verkregen informatie zoals nu bij Kiwa ISA Sport B.V. bekend, is het drainagesysteem van veld 1 inmiddels gecontroleerd en heeft op dit moment geen functie. Wortelgroei zou zijn doorgedrongen in de afzonderlijke drainreeksen. Voor zover bekend is het systeem aangelegd in 1977 en is sindsdien niet of nauwelijks gecontroleerd dan wel gereinigd. De drainafstand zou 10.00 m bedragen; dit is erg ver uit elkaar gelegen. Bij het bezoek in 2016 is door de gemeente/vereniging aangegeven dat vooral de oostzijde van het veld, de noordwest hoek en de zuidwest hoek kwetsbaar zijn gedurende regenrijke perioden. Er zal een beslissing genomen moeten worden of herstel of een compleet nieuw drainagesysteem aangelegd gaat worden (renovatie). Het veld was in de periode voor het bezoek bewerkt met een wiedeg en geveegd, waardoor de hobbeligheid beperkt was.

De drainage van veld 3 is nog niet gecontroleerd. Het systeem heeft volgens verkregen informatie vanuit het verleden dezelfde draindiepte, ouderdom en drainafstand dan veld 1. Er zal een beslissing genomen moeten worden of herstel of een compleet nieuw drainagesysteem aangelegd gaat worden (renovatie). Tijdens het bezoek in 2016 en 2017 is aangegeven dat meerdere terreingedeelten kwetsbaar zijn gedurende regenrijke perioden. Tijdens het bezoek in februari was het veld zeer nat; er was sprake van plasvorming in vooral het zuidelijk en westelijk gedeelte. Tijdens het bezoek was zichtbaar dat het veld zeer waarschijnlijk bewerkt was met een schudfrees om de kwetsbaarheid te verminderen.

De strook langs de lijn van het 16-metergebied aan de zijde van het clubhuis op veld 1 is gebruikt voor sprintjes (warmlopen), waardoor schade aan de grasmat en vlakheid optreedt; dit wordt zeer sterk ontraden, in de uitlopen of het kunstgrasveld kan ook warm gelopen worden.

Ook op dit sportpark heeft dunning en snoei van de beplanting plaatsgevonden, wat een positief effect op de afdroging van de velden heeft.

Wat betreft inzet van een wiedeg en een recycling dresser wordt verwezen naar de informatie die beschreven is bij sportpark Vondersweijde.

Kunstgrasveld

In de doelgebieden is een verhoogde slijtage van de grasmat waargenomen. Bij de trainingen is het gewenst om de 16-metergebieden te ontzien om een zo gelijkmatig mogelijke slijtage van de gehele kunstgrasmat te verkrijgen, zodat ook de levensduur van de kunstgrasmat verlengd kan worden.

Het veld is inmiddels 11 jaar oud. Overwogen kan worden om sporttechnische metingen uit te laten voeren om de resterende leeftijd van de kunstgrasmat vast te stellen. Kiwa ISA Sport kan dit eventueel verzorgen.

Aan de zijde van het hoofdveld zijn enkele kleine gedeelten van de achterlijn gerepareerd. De kunstgrasvezel hiervan is hoger dan de overige belijning (op juiste hoogte brengen is gewenst); daarnaast ligt de zijlijn voor een klein gedeelte, vlakbij het gerepareerde gedeelte los (herstel is gewenst).

In het eerste deel van het hoofdstuk onderhoudsadviezen (adviezen 2016) zijn een aantal onderhoudsmaatregelen opgenomen die van belang zijn voor alle kunstgrasvelden in de gemeente Oldenzaal met betrekking tot dagelijks onderhoud, wekelijks onderhoud en jaarlijks onderhoud.

Voor de overige informatie en adviezen betreffende de grassportvelden en het kunstgrasveld wordt verwezen naar de rapportage van maart 2016 betreffende het project 'Periodieke Beoordeling Sportvelden'.

2.7 Tennisvereniging Quick

Tennisvereniging Quick heeft de beschikking over vier zandkunstgras (rood) tennisbanen en zeven Tennis Force banen; op de locatie van de voormalige baan 7 zijn Padel banen aangelegd. In onderstaande tabellen zijn de gegevens weergegeven; tevens zijn een aantal aanbevelingen gegeven.

Tennis Force banen

aanleg	aannemer	type
2006	Antea	Tennis Force

Constructieopbouw

toplaag	fundering	onderbouw
PU gebonden mineralen, afgestrooid met gravel	lava	onderbouwdrainzand

Het zijn banen met een toplaag van (PU)gebonden mineralen en een afstrooilaag van gravel. Hierdoor hebben de banen de eigenschap van gravel, maar zijn ze in de winterperiode onder normale weersomstandigheden bespeelbaar. De banen liggen onder afschot; de waterhuishouding voldoet goed. De afstrooilaag dient conform de norm circa 2 mm dik te zijn. Dit jaar wordt bij het voorjaarsonderhoud de volledige graveltoplaag verwijderd, door de gravel uit de poriën te blazen en daarna op te vegen), waarna nieuw gravelmateriaal (circa 1.5 ton per baan) wordt aangebracht. De werkzaamheden worden dit jaar uitgevoerd door Silica Nova (in opdracht van Antea?). In de loop van het seizoen wordt de waterhuishouding volgens de heer Peters vooral bij de base-line wat minder (eerder verkregen informatie), maar na het 'grootonderhoud' dat wordt uitgevoerd in maart is deze weer nagenoeg optimaal.

De vereniging borstelt het oppervlak regelmatig (wekelijks) en gravel wordt met een rei daar waar nodig teruggebracht, waar de toplaag is weggespeeld. De spelers zijn verplicht om de banen na een partij te slepen. De uitgevoerde maatregelen voldoen goed en de vereniging is tevreden met de banen. Enkele reparaties zijn in de afgelopen jaren aan het oppervlak uitgevoerd (verzakkingen en herstel scheuren). Tijdens het bezoek was vooral op baan 8 sprake van forse scheurvorming en het ontstaan van enkele gaten in het oppervlak. Tevens is inmiddels op meerdere plaatsen sprake van het loslaten van de gebonden mineralen (vooral op de naden). Na het aanbrengen van de nieuwe toplaag is dit minder zichtbaar en voelbaar. Het lijkt er echter op dat er meer schade aan de (PU)gebonden mineralen plaats vindt. Monitoren van de toenemende schade is gewenst, waarbij eventueel herstel dan wel aanpassing van het oppervlak noodzakelijk wordt (overleg met Antea?).

De vochtvoorziening van de banen komt secuur. Vooral in drogere perioden met wind moeten de banen voldoende vochtig gehouden worden daar anders de toplaag verstuijt.

Vooralsnog is het voor deze baansoort ook moeilijk aan te geven wat de theoretische levensduur van de banen is. Door middel van monitoring van de kwaliteit zal jaarlijks moeten worden bekeken hoe het met de kwaliteit van de banen is gesteld en of een renovatie wenselijk wordt.

Het dagelijkse onderhoud wordt uitgevoerd door vrijwilligers van de club.

Tijdens het bezoek is gesproken met een vertegenwoordiger van Silica Nova over de weersvoorzichten in de dagen na het bezoek. Verwacht werd een sterke oostelijke wind. Indien de nieuw aangebrachte gravellaag droog is, kan een (fors) deel van de gravel aangracht op de banen 1 t/m 4 wegwaaien.

Langs de randen van de banen zijn tijdens het bezoek plaatselijk nog vrij veel algen en mos aangetroffen. Bestrijding hiervan (biologisch of wellicht zout) is wenselijk. Overleg aannemer en vereniging hierover is gewenst.

Zandkunstgras (rood) banen

aanleg	aannemer	type
2006	Antea	zandkunstgras (rood)

Constructieopbouw

toplaag	fundering	onderbouw
kunstgrasmat ingestrooid met zand (rood)	lava	onderbouwdrainzand

De banen worden in het 'winter'seizoen voorzien van een blaashal (gedurende circa 6 maanden). De vereniging heeft inmiddels veel ervaring met het opzetten van de blaashal en het beheersen van het klimaat in de blaashal.

De effectieve laagdikte van de banen (vulling) is tijdens het bezoek gemeten. In onderstaande tabel is de vezellengte/vulling van de banen weergegeven.

	vezellengte/vulling baseline	vezellengte overige speelveld
banen 9 t/m 12	6,5 à 8 mm	10 mm

	Vezellengte bij aanleg	Minimale vezellengte	Slijtage	Gemiddelde slijtage / jaar
banen 9 t/m 12	10 à 11	4 à 5 mm	3 à 4 mm	0,3 à 0,4 mm

De slijtage van de mat is het laatste jaar beperkt geweest. Uit ervaring is gebleken dat de slijtage in de laatste levensjaren van de kunstgrasmat sneller sneller verloopt dan in het begin. Uitgegaan moet worden van een gemiddelde slijtage van 0,5 mm vezellengte per jaar. Indien de poollengte < 4 à 5 mm bedraagt, is de mat versleten.

De banen worden eenmaal per 3 á 4 weken geborsteld met een grove, vrij zware driehoeks borstel en eenmaal per week met een fijnere, lichtere driehoeks borstel. Dit voldoet volgens de vereniging goed (eerder verkregen informatie). Gebruikers dienen de banen na gebruik te slepen (functioneert goed).

De baseline van alle banen is in de afgelopen jaren inmiddels vervangen. De reparatie hiervan is goed uitgevoerd.

De banen worden gekenmerkt door obstakels (voorzieningen voor blaashal en spandraad met net). De vereniging is bezig om de potten waarin de verankering van de blaashal plaatsvindt te voorzien van een afdekseling (tijdens bezoek was de blaashal nog aanwezig). Deze afdekseling is gewenst om blessures te voorkomen.

Op basis van de aangetroffen conditie van de banen kan gesteld worden dat de kwaliteit van het dagelijks en periodiek onderhoud goed is. Het dagelijkse onderhoud wordt uitgevoerd door vrijwilligers van de club en het groot onderhoud wordt uitgevoerd door Antea?

Voor overige informatie en adviezen betreffende de grassportvelden en de tennisbanen wordt verwezen naar de rapportage van maart 2016 betreffende het project 'periodieke beoordeling sportvelden en tennisbanen'.

2.8 Hockeyvelden OHC Bully

Veld 1

In 2014 is het veld omgebouwd naar een waterkunstgras hockeyveld. Het betrof een pilot project. Wanneer het veld opdroogt, slaat het veld wit uit; inmiddels is volgens verkregen informatie op locatie vastgesteld, dat dit kalk betreft, inmiddels is de filterinstallatie aangepast (meer en grotere filters).

Het veld is het afgelopen jaar 2 x diep gereinigd met water; hierbij zijn veel algen en ander 'vuil' uit de mat verwijderd. Het is de opzet om de kunstgrasmat ieder jaar op deze wijze schoon te maken; overigens wordt er elke nacht een anti algen product op het oppervlak met de beregening gebracht.

Het veld wordt zeer consequent van zwerfvuil, blad e.d. ontdaan. Tijdens het bezoek was sprake van een zeer schoon veld (geen ongerechtigheden op het veld); enkel bij de overgang van de kunstgrasmat naar de opsluitband zijn enkele grasplantjes aangetroffen, maar ook deze worden steeds opnieuw verwijderd.

Tijdens de storm van 18 januari j.l. is schade ontstaan aan enkele ballenvangers, zonnepanelen en het dak van het clubhuis, deze schade is inmiddels hersteld.

Het hekwerk en rubber op de kantplanken aan beide zijden van de doelen heeft veel te lijden gehad van de ballen die naast de doelen worden geslagen. De vereniging gaat dit herstellen en heeft inmiddels ervaring met volle rubber delen in de doelen (slagplank).

Velden 2 en 3

De velden worden in 2018 gerenoveerd. De velden zijn inmiddels 15 jaar oud. Veld 3 blijft een zandkunstgrasveld. Veld 2 wordt omgebouwd naar een waterkunstgrasveld of een semi-waterkunstgrasveld; hierover is nog enige discussie.

2.9 Tennisbanen Hoge Haerlaan

Algemeen

Data van aanleg en eventuele renovatie ontbreken (gemeente Oldenzaal zal dit uitzoeken). Het betreft twee gravelbanen. In 2016 zijn een aantal profielgaten gemaakt om de opbouw van de banen vast te stellen, aangetroffen is:

0,00 – 0,035/0,045 m graveltoplaag.

0,035/0,045 – 0,15/0,165 m lavafundering (afmetingen 0- 16 mm)

0,015/0,165 – 0,35/0,42 m onderbouw; humusarm, leemarm tot zwak lemig, matig grof zand

Onder de zandonderbouw is de natuurlijke grondslag aanwezig.

Van de toplaag is in 2016 een monster genomen, welke is onderzocht in het laboratorium van Kiwa ISA Sport om een indicatie van de kwaliteit van de gravel te krijgen (zie analysenummer 2016020082, rapportage 2016). Het betreft een monster gravel dat aan slijtage onderhevig (32% delen < 0.053 mm) is en een matige doorlatendheid heeft.

Waarschijnlijk zijn de banen gedraineerd op een afstand van 4,00 m. De gemeente zal achterhalen hoe het systeem in elkaar zit en de drainage controleren, eventueel reinigen en eventuele storingen herstellen.

De banen worden in de 'winter' periode gedurende circa 6 maanden niet gebruikt en het lijkt erop dat in die periode geen aandacht aan de banen wordt besteedt. Tijdens het bezoek op 15 maart zijn veel ongerechtigdheden op de banen aangetroffen; dit betrof blad, takjes, mos, gras, lavadelen en kruiden (vooral in de uitlopen en tussen de banen). De toplaag van de banen was opgevroren en de belijning lag vrijwel los op het oppervlak.

De hoge beplanting aan de zuidzijde heeft een negatieve invloed op de afdroging van de banen.

Bij het 'grootonderhoud' in de komende maand zal veel aandacht besteedt moeten worden aan het verwijderen van de aangetroffen vervuiling, de toplaag zal losgemaakt moeten worden en opnieuw worden verdicht; tevens zal de belijning opnieuw moeten worden aangebracht. Omdat de toplaag slijtage vertoont (analyse 2016) is het zinvol om bij het 'grootonderhoud' in 2018 1 ton gravel per baan met de afmetingen 1-2 mm (verschralingsgravel) verspreid over het oppervlak aan te brengen en dit te mengen met het aanwezige gravel toplaagmateriaal; op deze wijze wordt de kwaliteit van de aanwezige graveltoplaag verbeterd (betere doorlatendheid). Attentie hierbij dat geen lavadelen in de toplaag komen. Het streven zou een toplaagdikte van circa 25 à 30 mm moeten zijn na het uitvoeren van de werkzaamheden.

Kiwa ISA Sport B.V.

BA

ing. T.A. Joosten
Directeur

RAPPORT

**sporttechnische keuring
kunstgras voetbalveld**

**Sportpark 't Venderinck
FC Berghuizen, veld 2
te Oldenzaal**

december 2008

Projectgegevens

- Omschrijving : keuring van de nieuwaanleg van een kunstgras voetbalveld
sportvloertype : GM Floor Voetbal PE 485
- Locatie : Sportpark 't Venderinck, FC Berghuizen, veld 2 te Oldenzaal
contactpersoon : A.J. ten Barge
- Doel : beoordeling op kwaliteit volgens NOC*NSF-normen
(code ISA-KNVB2-15.2, januari 2006) en op reglementen van de KNVB
- Opdrachtgever : Grontmij Nederland B.V.
contactpersoon : de heer M. Schuerink
- Uitvoering : Instituut voor Sportaccommodaties B.V. (ISA Sport)
contactpersoon : de heer H.J. Mink
telefoonnummer : 026 - 48 34 619

Conclusie

Het kunstgras voetbalveld voldoet onder de gemeten omstandigheden aan de normen van NOC*NSF betreffende sportfunctionaliteit, bruikbaarheid en duurzaamheid.

Het kunstgras voetbalveld voldoet, met uitzondering van de afmeting van één achteruitloop, aan de reglementen van de KNVB. Namens de KNVB geeft ISA Sport ontheffing voor de afwijkende afmeting van deze achteruitloop.

De conclusie is gebaseerd op praktijkkeuringen, laboratoriumanalyses en de melding van de aannemer dat de onvolkomenheden (zie 'opmerkingen' pagina 3) zijn hersteld.

Voorts is de conclusie gebaseerd op de standaard constructie.

Arnhem, 18 december 2008

Instituut voor Sportaccommodaties B.V.

H.J. Mink
Technisch Manager
Afdeling Keuren

Inhoudsopgave

Projectgegevens	1
Conclusie	1
Inhoudsopgave	2
Toelichting rapport	2
Samenvatting	3
Keuring toplaag	4
Conclusie	4
Meetresultaten	5
Keuring fundering	11
Conclusie	11
Meetresultaten	12
Keuring onderbouw	14
Conclusie	14
Meetresultaten	15

BIJLAGE I : Laboratoriumanalyses

BIJLAGE II : Toelichting keuringen

Toelichting rapport

In dit rapport is de kwaliteit beoordeeld van een kunstgras voetbalveld.

De beoordeling is gebaseerd op de toetsing van het veld en de opbouw daarvan aan de sporttechnische en materiaaltechnische normen. De materiaaltechnische normen zijn ontleend aan het referentie-sportvloertype dat erkend is door de KNVB en voorkomt op de sportvloerenlijst voor voetbal outdoor. Alleen de resultaten, waarop de beoordeling gebaseerd is, zijn in dit rapport vermeld.

In de praktijk worden de bouwlagen zoals de onderbouw, fundering en toplaag gekeurd. De verwerkte materialen worden in het laboratorium beoordeeld op kwaliteit. Materialen welke onder keur van ISA Sport staan worden steekproefsgewijs onderzocht.

Indien het gerealiseerde veld voldoet aan de normen van NOC*NSF en aan de reglementen van de KNVB, wordt een (projectgebonden) certificaat uitgereikt.

Samenvatting

Voetbalveld : kunstgras
Type : GM Floor Voetbal PE 485
Opbouw : - toplaag : kunstgrasmat ingestrooid met zand en rubber, geovlies
 - fundering : lava
 - onderbouw : funderingsdrainzand

In dit rapport is de kwaliteit beoordeeld van het kunstgras voetbalveld (veld 2) van FC Berghuizen, gelegen op Sportpark 't Venderinck te Oldenzaal. De beoordeling is gebaseerd op de toetsing van het veld en de opbouw daarvan aan de sporttechnische en materiaaltechnische normen.

In onderstaand overzicht staan alle onderdelen van de keuring vermeld. Indien een onderdeel is aangekruist wordt daarover, bij opmerkingen, een toelichting gegeven. Onderdelen welke niet zijn aangekruist voldoen aan de normen van NOC*NSF en aan de reglementen van de KNVB.

Toplaag		Fundering	Onderbouw
☒ Conditie *	☐ Balstuit (verticaal)	☐ Conditie *	☐ Conditie *
☐ Vlakheid	☐ Balrol vermogen	☐ Vlakheid	☐ Stabiliteit
☐ Laagdikte vulling	☐ Stroefheid (torsie)	☐ Stabiliteit	☐ Laagdikte
☐ Verticale vervorming	☐ Hoogteligging	☐ Laagdikte	☐ Materiaal
☐ Schokabsorberend vermogen	☒ Afmetingen	☐ Materiaal	
☐ Energierestitutie	☐ Materiaal		

* conditie is de algemene staat van het veld en de aanleg.

Opmerkingen

De afmeting van één achteruitloop is 3.98 meter in plaats van minimaal 4.00 meter. Hiermee voldoet deze achteruitloop niet aan de reglementen van de KNVB. Namens de KNVB geeft ISA Sport ontheffing voor de afwijkende afmeting van deze achteruitloop.

Tijdens de eindkeuring is geconstateerd dat de volgende onvolkomenheden hersteld dienen te worden:

- de afmeting van de 9.15 markering dient gecorrigeerd te worden;
- de lange vezels dienen geknipt te worden;
- de verdeling van het instrooirubber dient verbeterd te worden.

De aannemer heeft schriftelijk, d.d. 5 december 2008, bevestigd dat genoemde onvolkomenheden hersteld zijn.

Tijdens wedstrijden onder auspiciën van de KNVB dienen de uitlopen vrij te zijn van obstakels. De vereniging is verantwoordelijk voor de naleving hiervan. Tijdens de keuring zijn diverse oefendoelen in de uitlopen aangetroffen.

Tijdens wedstrijden onder auspiciën van de KNVB dient het schild met de aanduiding dat het voetbalveld niet mag worden betreden met metalen noppen te zijn verwijderd. De vereniging is verantwoordelijk voor de naleving hiervan.

Keuring toplaag

Locatie : Sportpark 't Venderinck, FC Berghuizen, veld 2 te Oldenzaal
Materiaal : kunstgrasmat ingestrooid met zand en rubber, geovlies
Data : 20 oktober 2008 (droog, ca. 17°C); 14 augustus 2008 (droog, ca. 17°C)
 zandvulling: 17 juli 2008 (regenachtig, ca. 16°C)

Eigenschappen	Resultaten	Normen	Beoordeling
Conditie	onvolkomenheden	diverse aspecten	voldoet na aanpassing
Vlakheid	geen oneffenheden	≤ 7 mm	voldoet
Laagdikte vulling	36 mm	30 - 45 mm, min. 28 mm tot max. 15 mm onder top	voldoet
Laagdikte zandvulling	12 mm	10 - 15 mm	voldoet
Verticale vervorming	4 mm	4 - 10 mm	voldoet
Schokabsorberend vermogen	61%	55 - 70%	voldoet
Energierestitutie	43%	20 - 50%	voldoet
Balstuit (verticaal)	0.85 m	0.60 - 1.00 m	voldoet
Balrol vermogen	9.6 m	6.0 - 12.0 m	voldoet
Stroefheid (torsie)	34 Nm	30 - 50 Nm	voldoet
Hoogteligging	84 mm ↗↘ 85 mm	20 - 100 mm	voldoet
Afmetingen	afwijkend	reglementen	voldoet niet

Conclusie

De toplaag voldoet niet aan de reglementen van de KNVB.

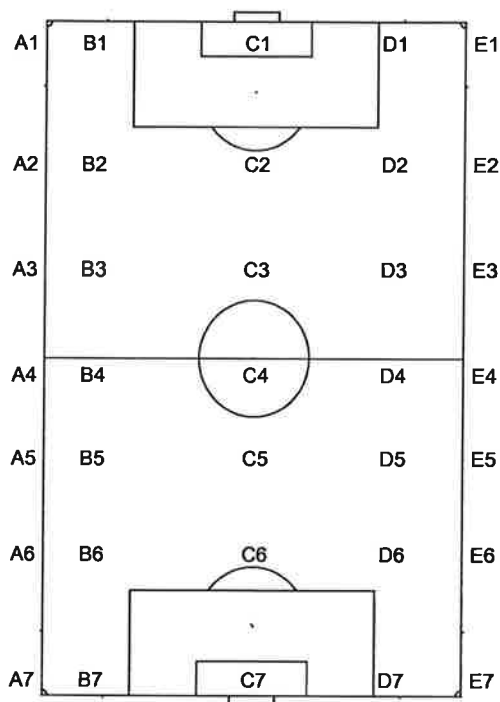
De toplaag voldoet aan de normen van NOC*NSF indien de onvolkomenheden hersteld zijn.

Opmerkingen: - de afmeting van de 9.15 markering dient gecorrigeerd te worden;
 - de lange vezels dienen geknipt te worden;
 - de verdeling van het instrooirubber dient verbeterd te worden.

Meetpunt	1	2	3	4	5	6	7
Meting	11	12	13	12	11	12	12
Gemiddeld	12						

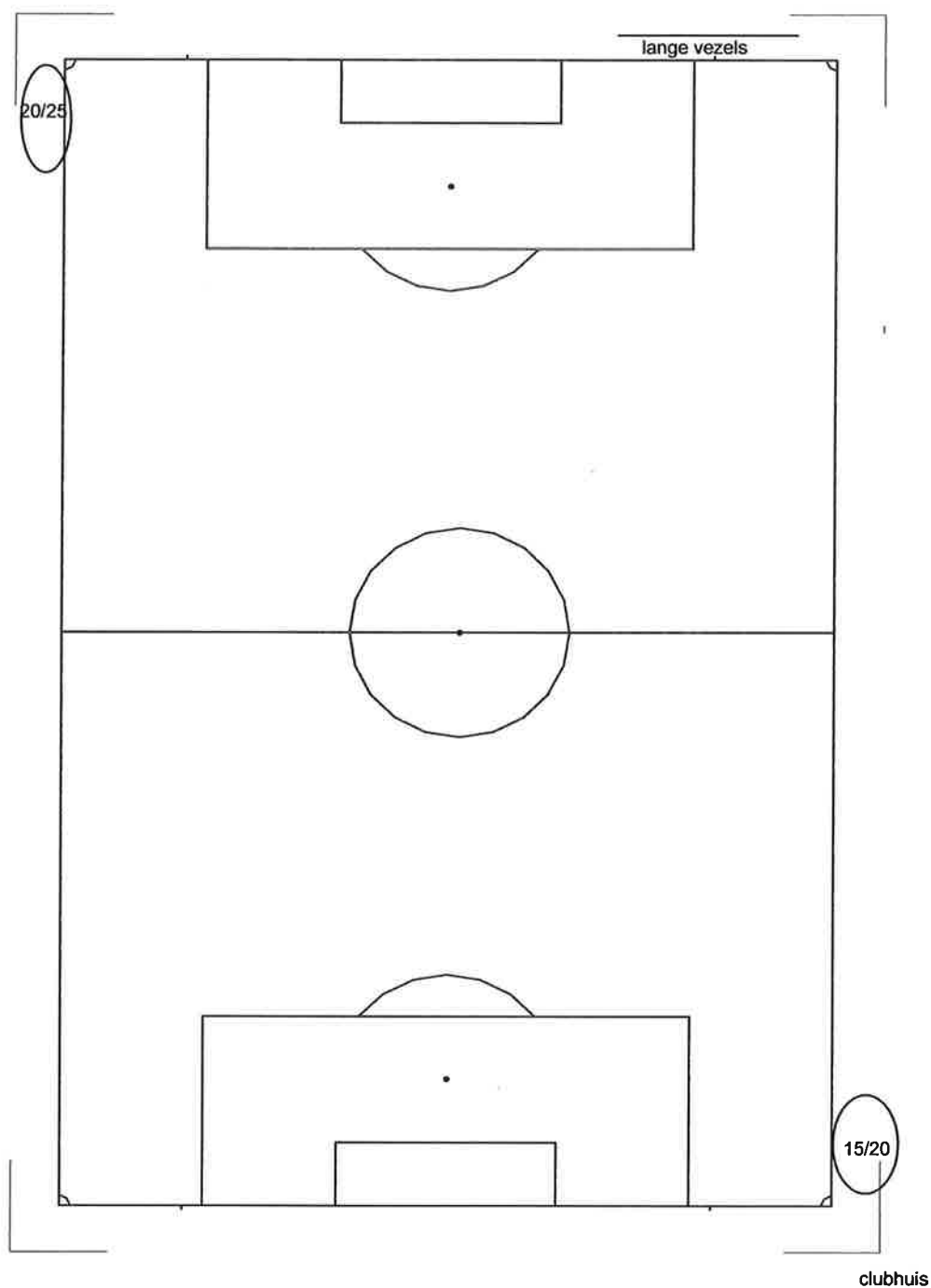
Meetresultaten toplaag

Hoogteligging [mm]

Meetpunt	A	B	C	D	E
Meting 1	1522	1492	1438	1494	1527
Meting 2	1522	1490	1444	1496	1518
Meting 3	1522	1486	1441	1496	1526
Meting 4	1523	1486	1439	1493	1519
Meting 5	1522	1494	1442	1494	1526
Meting 6	1526	1490	1438	1494	1526
Meting 7	1530	1493	1438	1490	1534
Gemiddeld	1524	1490	1440	1494	1525
Grootste afwijking	6	4	4	4	9
Afschot	84			85	

Meetresultaten toplaag

Legenda

+/- : oneffenheid
 X : losse naad
 // : open naad
 P : plooi

Opmerkingen: - op twee plaatsen is de vulling onvoldoende dik;
 - er zijn lange vezels geconstateerd.

- Opmerkingen:**
- de afmeting van één achteruitloop is 3.98 meter in plaats van minimaal 4.00 meter;
 - één markering op de achterlijn ligt op 9.26 meter i.p.v. 9.15 meter;
 - er zijn geen instructiezones aanwezig.

Keuring fundering

Locatie : Sportpark 't Venderinck, FC Berghuizen, veld 2 te Oldenzaal
Materiaal : lava
Datum : 9 juli 2008 (droog, ca. 17°C)

Eigenschappen		Resultaten	Normen	Beoordeling
Conditie		volgens norm	diverse aspecten	voldoet
Vlakheid		oneffenheden	≤ 7 mm	voldoet
Stabiliteit	Indringing	11 mm	≤ 12 mm	voldoet
	Vertraging	n.v.t.	geen norm	n.v.t.
Laagdikte		105 mm	≥ 70 mm	voldoet

Conclusie

De fundering voldoet aan de normen van NOC*NSF indien de vlakheid bij de werkingang hersteld wordt.

Opmerkingen: geen

Meetresultaten fundering

Conditie

Oppervlaktetextuur	egaal
Uniformiteit	uniform
Vreemde bestanddelen	nihil

Vlakheid

Meting	geen oneffenheden
--------	-------------------

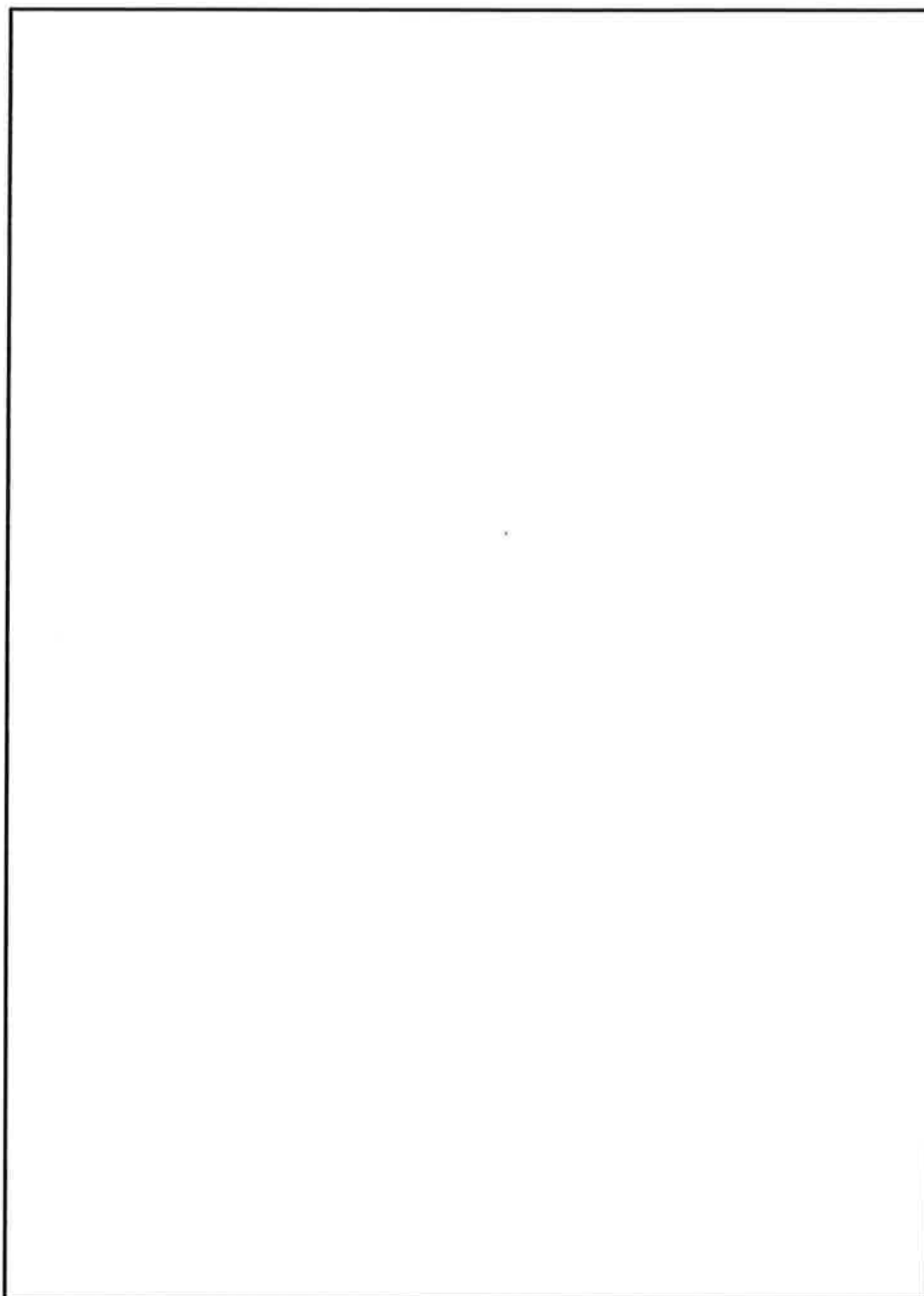
Stabiliteit

	Dynamisch	
	Indringing [mm]	Vertraging [g]
Meting 1	12	--
Meting 2	9	--
Meting 3	9	--
Meting 4	11	--
Meting 5	11	--
Meting 6	12	--
Meting 7	12	--
Meting 8	10	--
Meting 9	10	--
Meting 10	10	--
Meting 11	11	--
Meting 12	9	--
Gemiddeld	11	--

Laagdikte

[mm]
90
100
100
100
100
100
110
100
100
100
105
125
105

Meetresultaten fundering

Opmerkingen: geen

Legenda
+/- : oneffenheid

Keuring onderbouw

Locatie : Sportpark 't Venderinck, FC Berghuizen, veld 2 te Oldenzaal
Materiaal : funderingsdrainzand
Datum : 3 juli 2008 (droog, ca. 22°C)

Eigenschappen		Resultaten	Normen	Beoordeling
Conditie		volgens norm	diverse aspecten	voldoet
Stabiliteit	Indringing	21 mm	$\leq 45 \text{ mm}$	voldoet
	Vertraging	34 g	$\geq 30 \text{ g}$	voldoet
	Druk	2.5 mm ²	$\geq 1.5 \text{ N/mm}^2$	voldoet
Laagdikte totaal		395 mm	$\geq 390 \text{ mm}$	voldoet
Laagdikte M3.d		135 mm	$\geq 100 \text{ mm}$	voldoet

Conclusie

De onderbouw voldoet aan de normen van NOC*NSF.

Opmerkingen: geen

Meetresultaten onderbouw

Conditie

Oppervlaktetextuur	egaal
Uniformiteit	uniform
Vreemde bestanddelen	nihil
Vlakheid	visueel vlak

Stabiliteit

	Dynamisch		Statisch
	Indringing [mm]	Vertraging [g]	Druk [N/mm ²]
Meting 1	21	35	2.5
Meting 2	20	35	2.6
Meting 3	20	35	2.7
Meting 4	20	35	2.5
Meting 5	20	34	2.6
Meting 6	24	28	2.7
Meting 7	20	36	2.5
Meting 8	23	33	2.6
Meting 9	22	38	2.5
Meting 10	21	30	2.6
Meting 11	20	35	2.5
Meting 12	20	35	2.6
Gemiddeld	21	34	2.5

Laagdikte

Totaal	M3.d
[mm]	
420	200
400	130
410	130
380	160
380	160
400	130
400	100
380	150
420	100
420	110
370	100
370	120
395	135

BIJLAGE I

Laboratoriumanalyses

instrooirubber
instrooizand
kunstgras
geovlies *
lava
funderingsdrainzand *
onderbouwdrainzand

* Van dit materiaal zijn meerdere monsters geanalyseerd.
Alleen de analyse waarop de eindconclusie is gebaseerd is
ingevoegd.

BIJLAGE II

Toelichting keuringen

Toelichting keuringen

ISA Sport heeft als doelstelling het zorgdragen voor de totstandkoming van kwalitatief goede en erkende accommodaties naar behoefte van de sport. In overleg met de KNVB is bepaald dat de sporttechnische keuring van de nieuwaanleg, renovatie of ombouw van voetbalvelden een onderdeel vormt.

Onder nieuwaanleg wordt verstaan de aanleg van een nieuw voetbalveld. Bij renovatie wordt bij een bestaand voetbalveld de toplaag en/of fundering en/of onderbouw vernieuwd, waarbij het type voetbalveld gehandhaafd blijft. Onder ombouw wordt verstaan het ombouwen van een bestaand type naar een ander type voetbalveld al dan niet met gebruikmaking van aanwezige constructieonderdelen dan wel materialen.

Een sportaccommodatie dient te voldoen aan de normen van NOC*NSF. Deze normen zijn vastgesteld door de nationale normcommissie waarin bonden, overheid, aannemers en ISA Sport zitting hebben. Hierbij staan sportfunctionaliteit, bruikbaarheid en duurzaamheid centraal.

De normen bevatten sporttechnische en materiaaltechnische aspecten. Onder sporttechnische aspecten vallen bijvoorbeeld het balrol- en balstuitgedrag, de stroefheid en de schokabsorptie van het sportoppervlak. Daarnaast hebben de normen ook betrekking op medische aspecten. Van de sporttechnische normen zijn materiaaltechnische normen afgeleid. Gebruikte materialen dienen aan deze normen te voldoen om de sporttechnische prestatie mogelijk te maken. De normen zijn dus zowel gericht op de eigenschappen van het gehele veld als op de opbouw en gebruikte materialen van de verschillende constructielagen.

Naast de normen van NOC*NSF moet het voetbalveld voldoen aan de reglementen van de KNVB. Deze reglementen omvatten aspecten als afmetingen, belijning en veiligheid.

De keuringen omvatten de volgende punten:

- Laboratoriumonderzoek van de verwerkte materialen (d.m.v. monsters). Indien de gebruikte materialen onder keur van ISA Sport staan, worden deze steekproefsgewijs onderzocht.
- Praktijckeuringen van de onderbouw, fundering en toplaag.
- Het rapport met daarin de beoordeling van de constructie. Deze beoordeling vindt plaats na de eindkeuring. De opdrachtgever ontvangt de rapportage in tweevoud.
- Bij een positieve beoordeling wordt een (projectgebonden) certificaat uitgereikt.
- Bij een negatieve beoordeling dient de aannemer de onvolkomenheden binnen drie maanden zodanig te herstellen dat deze voldoen aan de normen. Hierna kan alsnog een certificaat worden uitgereikt.

Om een betrouwbaar meetresultaat te verkrijgen worden de metingen conform de normen uitgevoerd.

Gemeente Oldenzaal
Afdeling Stadswerken
T.a.v. mevrouw L.C.M. Maathuis
Postbus 354
7570 AJ OLDENZAAL

Hoofdkantoor
Reinaldstraat 95
6883 HL VELP
Postbus 323
6880 AH VELP
Tel. 026 36 900 30
Fax 026 36 900 39

Broekboomstraat 36
7131 DX LICHTENVOORDE
Tel. 0544 35 35 39
Fax 0544 35 35 39

info@asc-sportsandwater.nl
www.asc-sportsandwater.nl

K.v.K. 09182500
Rabobank 1236.60.874

BTW NL8193.96.795.B01

OFFERTE

Datum: 03 juni 2010
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 1000046/sh
Betreft: Beoordeling kunstgrasvelden te Oldenzaal

Beste mevrouw Maathuis,

De gemeente Oldenzaal heeft naar aanleiding van het beheerplan dat eind 2009 is opgesteld door ASC Sports & Water het voornemen een kwaliteitsbeoordeling uit te voeren op een aantal velden. Het betreft de 2 kunstgras hockeyvelden op sportpark Bully en 4 kunstgras tennisbanen op sportpark 't Venterinck.

Op basis van het in het beheerplan afgeleide jaar van aanleg van de huidige velden en de afschrijving die wordt gehanteerd door de gemeente Oldenzaal dienen deze velden in 2013 te worden gerenoveerd.

Aan ASC Sports & Water is gevraagd een offerte uit te brengen voor het uitvoeren van een terreinonderzoek en het opstellen van adviezen met betrekking tot de kwaliteit van de velden. Duidelijk moet worden of de velden daadwerkelijk in 2013 gerenoveerd dienen te worden, of dat velden versneld, aan vervanging toe zijn of dat renovaties mogelijk kunnen worden uitgesteld.

Het voorstel is om de onderstaande aspecten te verzorgen:

1. inventariseren beschikbare gegevens;
2. beoordeling kunstgrasvelden;
3. beoordeling inrichtingselementen;
4. opstellen adviezen voor renovatietermijnen.

In de onderzoeksopzet is rekening gehouden met de uitvoering van analyses ten aanzien van gebruiksintensiteit en huidige staat van de kunstgrasvelden.

BENODIGDE GEGEVENS

In de kostenberekening is uitgegaan van een in toereikende mate verschaffen door de opdrachtgever van de onderstaande beschikbare gegevens:

- situatietekening van de parken, inclusief veldnummering;
- ontwerpgegevens veldconstructies, toegepaste kunstgrassoorten met infill gegevens;
- overzicht actuele drainage-, beregenings- en veldverlichtingsplannen in en rondom velden;
- onderhoudsrapportages drainagestelsels;
- Bepalingintensiteit met eventuele groei- of krimpgegevens;
- overige relevant geachte informatie.

VERSLAGLEGGING

De bevindingen worden verwoord in een rapportage. Het rapport wordt in tweevoud opgemaakt. Een concept rapportage zal digitaal per mail beschikbaar worden gesteld.

PLANNING

Na een schriftelijke opdrachtverlening en het beschikbaar stellen van de benodigde gegevens, kan de conceptrapportage met adviezen vervolgens binnen circa vier weken beschikbaar worden gesteld.

Een nadere afstemming van de planning met de gemeente kan worden bepaald na een eventuele opdrachtverstrekking.

FINANCIËN

De kosten van de uit te voeren werkzaamheden zijn als volgt begroot:

WERKZAAMHEDEN	KOSTEN (€ excl. BTW)
Veldonderzoek	840,00
Opstellen rapportage	1080,00
Totale kosten planvoorbereiding	1.920,00

De kosten ten behoeve van de hierboven in de tabel genoemde sporttechnische werkzaamheden gedurende de planvoorbereiding en de aanleg, bedragen € **1.920,00** (zegge: duizend en negenhonderdtwintig euro).

Het bedrag voor de uitvoering van de werkzaamheden waarvoor een opdrachtverstrekking is afgegeven zal in termijnen worden gefactureerd, te weten:

- 40% van het totaal bij opdrachtverstrekking;
- 60% van het totaal na beschikbaarstelling van het Programma van Eisen.

OPDRACHTBEVESTIGING

Gemeente Oldenzaal
Afdeling Stadswerken
T.a.v. mevrouw L.C.M. Maathuis
Postbus 354
7570 AJ OLDENZAAL

Datum: 02 juni 2010
Ons kenmerk: 1000046/SH
Betreft: Beoordeling kunstgrasvelden te Oldenzaal

Voor akkoord:

Naam:

Handtekening:

Bedrijfsnaam (stempel):

☒ Besluit college

☐ Besluit burgemeester

Reg.nr. : INT-08-00113
Afdeling : Stadswerken
Naam ambtenaar : L. Keurhorst
Datum : 14 februari 2008
Bijlagen : -

Ingekomen:

Onderwerp : Afwijken van het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid inzake aanleg kunstgrasveld FC Berghuizen.

Ontwerpbesluit : Besloten wordt in te stemmen met een enkelvoudige onderhandse
(voor toelichting zie bijlage) aanbesteding van het kunstgrasveld op sportcomplex 't Venterinck.

Bij dit advies betrokken medewerker(s): L. Meijling (inkoopcoördinator)

Begrotingswijziging : ☐ ja ☒ nee
Openbaar : nee
X ja, vanaf

Procedure:

vooroverl. port.houder : ☒ d.d. 14-02-2008
college : ☒ d.d. 19 februari 2008
praesidium : ☐
raad : ☐ ☐ (voorstel/besluit bijgevoegd)
raad (t.k.n.) : ☐ ☐ (raadsinfobrief bijgevoegd)
andere overlegvormen :
OR : ☐ advies ☐ Instemming
communicatie : ☐ persbericht bijgevoegd ☐ anders: _____
centrale inkoop : ☐
Wkpb-plichtig : ☐ (voor informatie: www.vrom.nl/wkpb)

Akkoord afdelingshoofd:
d.d.:

Advies directeur: _____
d.d.:

A B C O
☐ ☐ ☐ ☐
A = akkoord
B = map
C = bespreken
O = opiniërend

Advies secretaris:
d.d.:

☐ ☐ ☐ ☐

Voorstel

☐ burgemeester	_____	☐	☐	☐	☐
☐ wethouder Welten	_____	☐	☐	☐	☐
☐ wethouder Pieper	_____	☐	☐	☐	☐
☐ wethouder Termijtelen	_____	☐	☐	☐	☐
☒ wethouder Rorink	_____	☐	☐	☐	☐

Besluit college/burgemeester

dat om de "Pilot" te laten slagen ook op het gebied van totale opbouw en vezels etc. naar de beste oplossing gezocht zal worden.

1.2. Er zal een milieuwinst ontstaan.

De traditionele infill (SBR rubber; vermalen autobanden) heeft de nare eigenschap dat het onaangename reuk afgeeft bij warm weer. Ook loopt nog een onderzoek naar gezondheidsrisico's bij langdurige blootstelling. Bij kortdurende blootstelling (enkele keren trainen per week) zijn geen gezondheidsrisico's aanwezig. Het is ook bekend dat er in beperkte mate metalen uitspoelen. Verder is het nog niet bekend wat er in de toekomst bij een eventuele veldrenovatie met de aanwezige SBR infill moet gebeuren (momenteel valt dit onder de categorie chemisch afval).

1.3 Alternatief relatief goedkoop.

Een alternatief voor SBR rubber is natuurrubber (TPE), dit is echter circa € 60.000,-- duurder per veld. De kosten voor deze nieuwe infill zullen in een standaard situatie ongeveer de helft van deze meerkosten bedragen. Hoever men wil gaan in de "pilot"situatie is nog niet bekend.

1.4. Ten Cate Thiolon staat garant.

Omdat het om een nieuw product gaat en de firma een proefveld wil zal de firma Ten Cate zekerheden meegeven indien de infill niet voldoet in de praktijk.

1.5. Een snelle aanbestedingsvariant.

Een bijkomend voordeel is dat bij een enkelvoudige onderhandse aanbestedingsvariant er korte slagen gemaakt kunnen worden; dit zal in de toch al strakke planning de nodige tijdswinst kunnen opleveren.

B. Kanttekeningen

2.1 Het gaat om een nieuw product.

In het meest slechte scenario voldoet de infill niet aan de verwachtingen. De minimale sporteisen zijn via de ISA keuringen en toelatingen wel afgedekt alleen langdurige praktijksituaties hebben zich nog niet voorgedaan.

§ 3 Maatschappelijk effect en meetpunten voor succes

Bij het slagen van de infill in de praktijk hebben we dan een veld met goede sporttechnische eigenschappen en met milieuwenselijke eigenschappen voor een verantwoorde investering.

§ 4 Financiële gevolgen

De financiële gevolgen zijn afhankelijk van het uiteindelijk aanbod van Ten Cate Thiolon. Een randvoorwaarde voor het openen van onderhandeling zal een vorm van afstandverklaring zijn waarbij we ons het recht voorbehouden om de onderhandelingen af te breken en toch naar een andere vorm van aanbesteden over te gaan.

§ 5 Risico's in brede zin (financieel, juridisch en/of anderszins)

De risico's worden daar waar het gaat om het traditionele deel van het veld door een bestek/werkomschrijving afgedekt. Voor de mat en de infill zullen garantievoorzaken worden opgenomen. Deze zullen bestaan uit vergoeding van alle kosten en gevolgschade door Ten Cate Thiolon aan de gemeente indien de mat en of infill niet blijkt te voldoen. Dit moet zowel in de aanbieding als in het uiteindelijk af te sluiten contract worden opgenomen. Zoals hiervoor al vermeld zal parallel aan het traject van deze aanbestedingsvariant doorgegaan worden met het maken van het bestek. Indien we niet tot overeenstemming komen wordt ervoor gekozen om op de gebruikelijk wijze aan te besteden. Op zich is dit nauwelijks extra werk omdat voor de voetbalvereniging ZVV De Esch toch een bestek wordt gemaakt.

§ 6 Overige gevolgen van de aanpak/het besluit

N.v.t.

Aanbesteding Kunstgrasvelden Quick '20

Bij deze aanbesteding heb ik uit alle documenten die voor handen waren de relevante kwaliteitscriteria gedestilleerd en deze hieronder op een rijtje gezet.

Kwaliteitscriteria

- Gekozen materialen – waarbij gekeken wordt naar de kwaliteit van de mat (schokabsorptie, vezelgewicht), de toepassing van nieuwe ontwikkelingen en testrapporten. Kijk naar de eisen beschreven op bladzijde 7 van het Programma van Eisen. Indien er bovenop deze eisen nog wensen zijn, dan kunnen deze in dit criterium worden gespecificeerd. Daarnaast kan het zo zijn dat er naast deze eisen nog andere wensen bestaan aangaande dit onderwerp. Deze kunnen hierin worden meegenomen.
- Projectaanpak/ werkwijze/ wijze van uitvoering – daarbij gaat het om volledigheid, inhoudeskundigheid, presentatie en verzorging, onderhoudskosten (uitgebreid afleverpakket voor de onderhoudsperiode) en onderhoudsvoorwaarden. Voor wat betreft werkwijze kwam het beschrijven en de logische opbouw aan de orde. Bij wijze van uitvoering werd gesproken over opleiding, afhandeling van schade en veiligheid. Hoe wordt omgegaan met klachten vanuit de vereniging/gemeente ten aanzien van het veld en daarnaast een goede begeleiding van de mensen die het onderhoud moeten gaan uitvoeren.
- Referentieprojecten – er wordt per aanbieder een referentieproject gevraagd dat in de afgelopen .. jaar is aangelegd. Deze velden worden vervolgens bezocht door de vereniging die daar met een geselecteerde groep spelers op voetbalt en de velden (bijvoorbeeld) beoordeelt op de volgende onderwerpen:
 - Aanzicht
 - Hardheid en comfort
 - Snelheid en stuiten van de bal
 - Hoogte van het gras
- Garanties – daarbij zou voor een langere garantie dan 10 jaar meer punten gegeven kunnen worden. Ook kunnen aanbieders zich onderscheiden met de staffeling. De wens moet dan goed worden omschreven waarbij de opdrachtgever de meeste jaren 100% vergoed krijgt en het minst snel af wordt gebouwd. Daarnaast kan wat gezegd worden over de garantievoorwaarden, met name die aan het gebruik worden gesteld (een en ander tenzij wij deze opleggen vanuit de branchevereniging)

Het voorstel is om de verhouding tussen prijs en kwaliteit respectievelijk 80% - 20% te laten zijn. Daarbij zal een beoordelingsmatrix worden gehanteerd waarbij er geen sprake zal zijn van uitsluiting, maar er op meerwaarde wordt beoordeeld.

☒ Besluit college

☐ Besluit burgemeester

Reg.nr. : INT-08-00113
Afdeling : Stadswerken
Naam ambtenaar : A.J. ten Barge
Datum : 5 maart 2008
Bijlagen: 2 : B en W advies en besluit van 19 februari inzake aanbesteding kunstgrasveld 't Venterinck.
Info over Edel Grass B.V.

Ingekomen:

Onderwerp : Aanpassing besluit inzake aanleg kunstgrasveld 't Venterinck.

Ontwerpbesluit : Besloten wordt inzake de aanleg van het kunstgrasveld op sportcomplex 't Venterinck met Edel Grass BV de onderhandelingen te openen en te trachten tot overeenstemming te komen.
(voor toelichting zie bijlage)

Bij dit advies betrokken medewerker(s): B.Keurhorst, L. Meijling (inkoopcoördinator)

Begrotingswijziging : ☐ ja ☒ nee
Openbaar : nee
X ja, vanaf

Procedure:

vooroverl. port.houder : ☒ d.d. 05-03-2008
college : ☒ d.d. 11 maart 2008
praesidium : ☐
raad : ☐ ☐ (voorstel/besluit bijgevoegd)
raad (t.k.n.) : ☐ ☐ (raadsinfobrief bijgevoegd)
andere overlegvormen : ☐
OR : ☐ advies ☐ Instemming
communicatie : ☐ persbericht bijgevoegd ☐ anders: _____
centrale inkoop : ☐
Wkpb-plichtig : ☐ (voor informatie: www.vrom.nl/wkpb)

		A	B	C	O	A = akkoord B = map C = bespreken O = opiniërend
Akkoord afdelingshoofd:	Advies directeur: _____	☐	☐	☐	☐	
d.d.:	d.d.:					

Advies secretaris:	_____	☐	☐	☐	☐
d.d.:					

Voorstel

☐ burgemeester	_____	☐	☐	☐	☐
☐ wethouder Welten	_____	☐	☐	☐	☐
☐ wethouder Pieper	_____	☐	☐	☐	☐
☐ wethouder Termijtlen	_____	☐	☐	☐	☐
☒ wethouder Rorink	_____	☐	☐	☐	☐

Besluit college/burgemeester

§ 3 Maatschappelijk effect en meetpunten voor succes

De voorbereidingen van het project lopen goed, als er een goed contract ontstaat kunnen we op dit complex tijdig een kwalitatief goed kunstgrasveld hebben met de nodige garanties..

§ 4 Financiële gevolgen

De financiële gevolgen zijn afhankelijk van het uiteindelijk aanbod van Edel Grass B.V. We gaan hier niet voor de top van de markt maar wel voor kwaliteit en duurzaamheid. Het totaal budget wat via de motie bij de begrotingsbehandeling beschikbaar is gesteld, is als we voor kwaliteit gaan niet geheel toereikend. Het vermelde totaalbedrag van € 850.000,-- voor wensen in de sport ging uit van investeringen inclusief BTW. Dan is het zeker niet toereikend, wellicht zijn er nog mogelijkheden met betrekking tot het al of niet terugontvangen van de B.T.W. op de investeringen. Zoals al aangegeven zal dit ten tijde van de perspectiefnota 2009 duidelijk moeten zijn. Al zal dit tijdstip voor het tijdig aanleggen van de het kunstgrasveld voor ZVV de Esch wellicht te laat zijn. Een oplossing hiervoor kan zijn de verlichting voor Bully als laatste van het project op te pakken.

§ 5 Risico's in brede zin (financieel, juridisch en/of anderszins)

Deze zijn in het advies van 12 februari al aangegeven.

§ 6 Overige gevolgen van de aanpak/het besluit

N.v.t.

§ 7 Resultaten van overleg en inspraak

N.v.t.

§ 8 Communicatie

Ten behoeve van het vorige besluit was er geen communicatie advies gemaakt, in de veronderstelling dat hierover in dit stadium niet actief gecommuniceerd zou worden. De afdeling maar ook Ten Cate Thiolon was niet erg blij met de manier waarop dit toch in de pers is verwoordt. Ook over dit besluit is het niet verstandig om op dit moment actief te communiceren. Pas als contractonderhandelingen zijn afgerond, en nagenoeg ook met de werkzaamheden begonnen wordt, dan is het ideale moment daar om actief hierover te communiceren. In dit stadium is het beter om bij navraag te melden dat er overleg gevoerd wordt en er nog niets nader valt mee te delen.

§ 9 Overzicht ter inzage gelegde stukken en overige informatie

N.v.t.

§ 10 Voorstel/besluiten

Wij stellen het College voor inzake de aanleg van het kunstgrasveld op sportcomplex 't Venterinck met Edel Grass BV de onderhandelingen te openen en te trachten tot overeenstemming te komen.

Evenals in het besluit van 12 februari jl is dit een afwijking van het vastgestelde gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid. De afdeling Stadswerken zal nu via een open begroting, onderhands met Edel Grass B.V. overeenstemming trachten te bereiken over de aanleg van het kunstgrasveld voor FC Berghuizen. Daar dit een "pilot" betreft dient er goed gestuurd te worden op hoogwaardige kwaliteit tegen gunstige prijs ("pilot" situatie voor moederbedrijf van Edel Grass B.V. Ten Cate Thiolon) . Hierbij dienen garanties, gevolgschades c.a. contractueel goed afgedekt te zijn.

INHOUDSOPGAVE

1. ALGEMEEN	1
01 AANBESTEDER-OPDRACHTGEVERGemeente	3
02 DIRECTIE	3
03 INLICHTINGEN	3
04 INSCHRIJVING	3
05 INSCHRIJVINGSSTAAT	4
06 AANBESTEDING	4
07 OPDRACHT	4
08 LOCATIE	4
09 ALGEMENE BESCHRIJVING	5
10 TIJDSBEPALING	5
11 ONDERHOUDSTERMIJN	5
12 BANKGARANTIE	5
2.1. ALGEMENE GEGEVENS	7
01 TEKENINGEN	9
02 PEILEN EN HOOFDAFMETINGEN	9
03 WATERSTANDEN EN GRONDMECHANISCHE GEGEVENS	9
04 MILIEUHYGIENISCHE TOESTAND GROND	9
05 BEREIKBAARHEID TERREIN/TRANSPORTROUTE	9
06 KABELS EN LEIDINGEN	9
07 BIJLAGEN	9
2.2. NADERE BESCHRIJVING	11
1 OPRUIMWERKZAAMHEDEN	15
11 SLOOPWERKZAAMHEDEN	15
12 TERREINWERKZAAMHEDEN	15
13 OPBREKEN KANTOPSLUITINGEN	16
14 OPBREKEN ASFALTVERHARDINGEN	16
15 OPBREKEN ELEMENTENVERHARDINGEN	16
16 OPBREKEN HALFVERHARDINGEN	17
17 OPBREKEN KUNSTGRASCONSTRUCTIE	17
18 VERWIJDEREN RIOLERING / DRAINAGE	17
19 VERWIJDEREN DIVERSEN	18
2 BEMALING	19
3 GRONDWERK	20
303 GROND ONTGRAVEN	21
304 GROND VERVOEREN	22
305 GROND VERWERKEN	22
307 ZAND VERWERKEN	23
311 GEOTEXTEL	24
4 HWA AFVOER	24
41 DRAINPUTTEN	24
42 CUNETDRAINS	24
43 LEIDINGWERK	25
44 KOLKEN	26
5 VERHARDINGEN	26
500 VOORBEREIDENDE WERKZAAMHEDEN	26
501 FUNDERINGEN	26
502 KANTOPSLUITINGEN	27
503 TEGELVERHARDINGEN	28
504 KLINKERVERHARDINGEN	29
505 ASFALTVERHARDINGEN	29

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Bestekummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. III

31 42	EISEN EN UITVOERING STRAATWERK	57
63	TECHNISCHE BEPALINGEN SPORTVELDEN	57
63 01	KUNSTGRASVELDEN	57
63 03	CULTUURTECHNISCHE WERKZAAMHEDEN	58

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 1

1. ALGEMEEN

PAR

01 AANBESTEDER-OPDRACHTGEVERGEMEENTE
AANBESTEDER-OPDRACHTGEVERGemeente

02 DIRECTIE

De directie zal worden gevoerd door of namens het stadsdeel

Contactpersonen:

telefoon

e-mail

Adres:

Namens de directie is het mogelijk dat een externe
projectopzichter (voor een bepaalde periode) wordt aangesteld.

03 INLICHTINGEN

Inlichtingen worden telefonisch / schriftelijk / per e-mail

verstrekkt door

te opdag 20.. om uur.

De nota van inlichtingen ligt vanaf ter inzage
op

04 INSCHRIJVING

01. Verwezen wordt naar artikel 01.01.02 van de Standaard RAW Be-
palingen (Standaard 2000).

02. De inschrijver moet in het bezit zijn van een kwaliteits-
systeemcertificaat op basis van de norm ISO 9001 of ISO 9002,
dat betrekking heeft op de aard van het werk. Dit certificaat
moet zijn afgegeven door een certificatie-instelling, die daartoe
is erkend door een nationale accreditatie-instelling (in
Nederland: de Raad voor Accreditatie).

03. De hoofdaannemer of (in geval van een combinatie) een van de
combinanten dient in het bezit te zijn van een geldig
certificaat, afgegeven door ISA-Sport, voor het aanleggen van
zand/rubber ingestrooide kunstgrasvelden.

04. De in artikel 7 leden 3 en 5 van het UAR 2001 bedoelde
gegevens, die door de inschrijver moeten worden overlegd om in
aanmerking te komen voor de opdracht zijn onder meer:

- a) Een verklaring inzake inschrijvingsvereisten.
- b) Een verklaring dat zijn onderneming de verplichting
aanvaardt om voor elke voor het werk in te schakelen
onderaannemer, een verklaring inzake inschrijvingsvereisten,
als hierboven genoemd, te overleggen, alsmede verklaringen,
niet ouder dan 9 maanden.
- c) Een bereidverklaring van de bank tot het verstrekken van een
bankgarantie van 5% van de aanneemsom.
- d) Een recente verklaring dat inschrijvers niet in staat van
faillissement of liquidatie verkeren.
- e) Een verklaring betreffende de totale omzet en de omzet van
werken in de afgelopen 3 jaar.
- f) Een lijst van de in de laatste 3 jaren door zijn
onderneming uitgevoerde relevante werken. Van elk werk dient
te worden opgegeven:
 - Korte omschrijving van het werk;
 - Opdrachtgever en directievoerder;
 - Aanneemsom, excl. BTW;
 - Gefactureerd bedrag, excl. BTW;
 - In het bestek vermelde uitvoeringsduur, opdrachtdatum,

PAR

08 LOCATIE

Het uit te voeren werk is gelegen

09 ALGEMENE BESCHRIJVING

Het bestek bestaat uit het ombouwen van een natuurgrasvoetbalveld naar een kunstgrasvoetbalveld.

De werkzaamheden bestaan in hoofdzaak uit:

- a. het rooien en afvoeren van beplanting;
- b. het verwijderen en aanbrengen van diverse terreininrichtingselementen;
- c. het opnemen en aanbrengen van verhardingen;
- d. het verwijderen en aanbrengen van riolering en drainage;
- e. het verwijderen en afvoeren van bestaande bovengrond;
- f. leveren en aanbrengen van een kunstgrasveldconstructie;
- g. leveren en plaatsen van hekwerken;
- h. leveren en aanbrengen van veldverlichting;
- i. leveren en aanbrengen van beregening;
- j. het groot onderhoud van de kunstgrasvelden gedurende 2 jaar;
- k. overige voorkomende werkzaamheden

10 TIJDSBEPALING

Startdatum:

Het werk opleveren binnen een termijn van werkbare werkdagen gerekend vanaf de startdatum.

11 ONDERHOUDSTERMIJN

De onderhoudstermijn, als bedoeld in paragraaf 11 lid 1 van de U.A.V. 1989, bedraagt 6 maanden of 12 maanden voor verhardingen en overige voorzieningen en 2 jaar voor de kunstgrasconstructie + opbouw.

De binnen de onderhoudstermijn voorkomende werkzaamheden aan het kunstgrasveld welke worden uitgevoerd door of in opdracht van de inschrijver zijn aangegeven in het onderhoudscontract.

Na afloop van de totale onderhoudstermijn zal de eindoplevering plaatsvinden.

12 BANKGARANTIE

Voor de uitvoering van het werk wordt van de aannemer een bankgarantie verlangd ter grootte van 5% van de aannemingssom.

2. BESCHRIJVING

2.1 ALGEMENE GEGEVENS

PAR

01 TEKENINGEN

Bij dit bestek KE05107 behoren de tekeningen:

blad:	Omschrijving:	Datum:
1	Opbreekwerkzaamheden	
2	Nieuwe situatie	

02 PEILEN EN HOOFDAFMETINGEN

Tenzij anders aangegeven, zijn en worden de hoogten aangegeven in meters ten opzichte van N.A.P.

De directie geeft één of meer hoogtemerken éénmalig op het terrein aan.

Bij het verloren gaan van deze gegevens zullen deze door de directie opnieuw worden bepaald voor rekening van de aannemer.

03 WATERSTANDEN EN GRONDMECHANISCHE GEGEVENS

Waterpeil: ca. NAP
Terreinhoogte: ca. NAP

Bodemopbouw:
meter - oppervlak
0 - 0,50 teelaarde
0,50- 3,00 veen
3,00 - 5,00 zand

04 MILIEUHYGIENISCHE TOESTAND GROND

Op basis van de conclusies van de verrichte in het rapport

.....

05 BEREIKBAARHEID TERREIN/TRANSPORTROUTE

De aannemer wordt geacht zich op de hoogte te hebben gesteld van de ligging van het werkterrein, de los- en laadmogelijkheden, de bereikbaarheid, de bestaande situatie en alle andere gegevens die van belang kunnen zijn voor de uitvoering van het werk.

De te volgen route voor aan- en afvoer van materiaal en materieel dient te geschieden in overleg met en ter goedkeuring van de directie.

06 KABELS EN LEIDINGEN

Gegevens omtrent de ligging van aanwezige kabels en leidingen dienen door de aannemer te worden aangevraagd (KLIC-melding). Voorzover gegevens omtrent de ligging van kabels en leidingen op de bestekstekeningen zijn aangegeven zijn deze uitsluitend ter indicatie.

07 BIJLAGEN

- inschrijvingsstaat
- inschrijvingsbiljet
- V&G plan
- grondbalans

2.2 NADERE BESCHRIJVING

PAR

01 VERKLARING VAN DE HIERNA VOLGENDE STAAT

In de hierna volgende staat is een nadere beschrijving van het uit te voeren werk opgenomen.

02 KENMERK RESULTAATSVERPLICHTING

Door een 'V' is aangegeven dat de daarop betrekking hebbende hoeveelheid resultaatsverplichting een verrekenbare hoeveelheid betreft als bedoeld in paragraaf 38 lid 1 van de U.A.V. 1989. Afwijkingen worden verrekend overeenkomstig paragraaf 39 van de U.A.V. 1989 met inachtneming van paragraaf 01.03 van de Standaard 2000.

Door een 'N' is aangegeven dat de daarop betrekking hebbende hoeveelheid resultaatsverplichting een niet verrekenbare hoeveelheid betreft als bedoeld in paragraaf 38 lid 2 van de U.A.V. 1989.

Door een 'A' is aangegeven dat de op de desbetreffende resultaatsverplichting betrekking hebbende hoeveelheden te accorderen hoeveelheden zijn als bedoeld in artikel 01.01.05 van de Standaard 2000.

Onder een te accorderen hoeveelheid wordt verstaan een hoeveelheid die nauwkeurig is te bepalen, door de aannemer is te controleren op basis van het bestek, de bij het bestek behorende documenten en eventueel door de opdrachtgever nader te verstrekken aanvullende gegevens en vervolgens in overleg tussen opdrachtgever en aannemer wordt vastgesteld.

03 HOEVEELHEID TER INLICHTING

De in de kolom 'Hoeveelheid ter inlichting' vermelde hoeveelheden worden uitsluitend ter inlichting verstrekt. Wanneer deze hoeveelheden afwijken van die, af te leiden uit de resultaatsverplichting, zijn deze laatste bindend.

Door een 'L', respectievelijk 'T' is aangegeven of de daarop betrekking hebbende hoeveelheid een hoeveelheid bouwstof betreft die door de aannemer moet worden geleverd respectievelijk door de opdrachtgever ter beschikking wordt gesteld.

Door een 'I' is aangegeven dat de daarop betrekking hebbende hoeveelheid een hoeveelheid ter inlichting betreft niet zijnde een bouwstof die door de aannemer moet worden geleverd dan wel door de opdrachtgever ter beschikking wordt gesteld.

Tot een resultaatsverplichting behoort tevens, voorzover niet anders vermeld, het verwerken van de onder de desbetreffende bestekspost vermelde hoeveelheid ter inlichting.

04 GRENZEN VAN DE SITUERING

De in de hierna volgende staat aangegeven grenzen van de situering zijn globaal. De directie is bevoegd de voorgeschreven werkzaamheden op andere plaatsen te laten uitvoeren dan in de posten omschreven, doch wel binnen de grenzen van het werk, zonder dat hiervoor bijbetaling plaatsvindt. De verrekening geschiedt op de daarvoor in aanmerking komende posten, onverminderd het bepaalde in paragraaf 34 van de U.A.V. 1989.

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 15

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1:2:3:4:5:6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
1			OPRUIMWERKZAAMHEDEN Vrijgekomen materialen welke geen waarde hebben voor de opdrachtgever dienen te worden afgevoerd naar een door het bevoegd gezag erkende be- of verwerkingsinstantie Stort- en/of acceptatiekosten zijn voor rekening van de aannemer tenzij anders vermeld.			
11			SLOOPWERKZAAMHEDEN			
12			TERREINWERKZAAMHEDEN			
121010	510116		Verwijderen begroeiing. Situering: Karakter van de begroeiing: houtwal Grootte per perceel: ca. 1000 tot ca. 5000 m2 Horizontaal of met een talud flauwer dan 1 : 3 Begroeiing tot ca. 50 stuks per 100 m2 Hoogte begroeiing: tot ca. 5 m Rooien tot een diepte van onderzijde constructie kunstgras Vrijgekomen hout wordt geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben	are	1,00	V
121020	510111		Verwijderen bomen. Situering: volgens tekening Boomsoort(en): divers Stamdiameter: van ca. tot ca. m Rooien tot een diepte van onderzijde constructie kunstgras Vrijgekomen hout wordt geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben Vrijgekomen stobben worden geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben	st	1,00	V
121040	514262		Snoeien rand beplantingsvak. Situering: volgens tekeningnr. Betreft: gesloten opgaande beplanting Hinderlijke takken tot op de stam of stobbe verwijderen Vrijgekomen materiaal wordt geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben.	m	1,00	V
121060	514321		Snoeien bomen Betreft: het snoeiwerk aan bomen t.b.v. het plaatsen van ballenvangers en lichtmasten Betreft: bomen langs het veld In beplanting Stamdiameter: van ca. tot ca. m Boomhoogte: tot ca. 20 m Snoei naar de aard van de soort, met inbegrip van het wegnemen van dood of ziek hout en van schurende of foutstandige takken Nodige snoeiwerk vooraf overleggen met directie Vrijgekomen materiaal wordt geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben	st	1,00	V
122030	222107		Frezen. Betreft: het frezen van het gras ter plaatse van de te ontgraven cunetten Grootte per perceel: ca. 5000 m2 tot ca. 20000 m2 Horizontaal of met een talud flauwer dan 1 : 3 Bewerkingsdiepte: 0,15 m Frezen met de rijrichting mee	are	1,00	V

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1:2:3:4:5:6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEVEELHEID TER INLICHTING
			Situering: diverse plaatsen in het werk volgens tekeningnr. 2. Totale breedte van 1,5 tot 3,0 m 4. Betontegels 300 x 300 x 70 mm 1. Tegels ontdoen van grond 9. Hele betontegels pakketteren 5. De volgende vrijgekomen materialen verwerken volgens bestekspostnr.: - door de directie voor hergebruik geschikt geachte betontegels (ca. m2) Overige vrijgekomen materialen worden geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben			
150410	307312		Opbreken betonstraatstenen. Situering: volgens tekeningnr. 1. Totale breedte tot 1,5 m 3. Betonstraatstenen standaard keiformaat; dikte 80 mm in z.c. stabilisatie 7. Vrijgekomen materialen worden geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben	m2	1,00	V
16			OPBREKEN HALFTERHARDINGEN			
160150	999999		Verwijderen laag halfverharding. Situering: de halfverharding volgens tekeningnr. Betreft: de toplaag Breedte van 3,00 m en meer Gemiddelde dikte mm Ongebonden funderingsmateriaal: gravel Vrijgekomen materialen afvoeren naar een erkende be- of verwerkingsinrichting	m2	1,00	V
160190	307401		Verwijderen funderingslaag. Situering: de halfverharding volgens tekeningnr. Betreft: de onderlaag Breedte van 3,00 m en meer 1. Gemiddelde dikte ... mm 1. Ongebonden funderingsmateriaal , verbrandingsintels 3. Vrijgekomen materialen vervoeren naar een erkende be- of verwerkingsinrichting	m2	1,00	V
17			OPBREKEN KUNSTGRASCONSTRUCTIE			
170010	510199		Verwijderen en afvoeren kunstgras Situering: huidige kunstgrasmat veld Betreft: zandkunststofveld Verwijderen inclusief geovlies. Vrijkomende materialen worden geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben.	m2	1,00	V
170030	307401		Verwijderen funderingslaag. Situering: de sporttechnische laag van veld Materiaal: 3. Breedte van 3,00 m en meer 1. Gemiddelde dikte ... mm 1. Ongebonden funderingsmateriaal , sporttechnische laag 7. Vrijgekomen materialen worden geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben	m2	1,00	V
18			VERWIJDEREN RIOLERING / DRAINAGE			

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
		.4	Lengte m			
		.2 . . .	Palen van metaal			
		. . .2 . .	Hekwerk van metaal met gaasbespanning			
		7	Vrijgekomen materialen worden geacht voor de op- drachtgever geen waarde te hebben			
194220	999999		Verwijderen lichtmasten	st	1,00	V
			Situering: langs veld			
			Stalen lichtmast incl. armatuur.			
			Inclusief verwijderen fundering (afm. ca. m3 beton/mast) en grondkabels			
			Hoogte ca. 15 m			
			Inclusief het afkoppelen van het elektranet.			
			Vrijkomende materialen worden geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben.			
194330	999999		Verwijderen doel	st	1,00	V
			Situering: op het veld			
			Stalen palen en liggers			
			Inclusief verwijderen fundering.			
			Voetbaldoel senioren, afmetingen volgens eisen KNVB			
			Vrijkomende materialen worden geacht voor de opdrachtgever geen waarde te hebben.			
194350	999999		Verwijderen afvalbak	st	1,00	V
			Situering: volgens tekeningnr.			
			Betreft: prullenbak, bevestigd aan leunhek			
			Inclusief bevestigingsmiddelen			
			Vrijkomende materialen worden vervoeren naar depot op werkterrein.			
194370	999999		Verwijderen fietsenklemmen	st	1,00	V
			Situering: volgens tekeningnr.			
			Betreft: Enkele fietsenklemmen			
			Inclusief verwijderen fundering.			
			Vrijkomende materialen worden vervoeren naar depot stadsdeel. Vervoeren binnen een afstand van 10 kilometer.			
2			BEMALING			
210010	210299		Aanbr., inst.houden en verw. open bemaling	m	1,00	V
			Betreft: het toepassen van open bemaling t.b.v. het in den droge uitvoeren van de volgende werkzaamheden:			
			- het aanbrengen van leidingwerk			
			- het ontgraven van cunetten en sleuven			
210011	210101		Aanbrengen open bemaling.			
		1.	Ten behoeve van het drooghouden van een ontgraving			
		.1.	Opbouw bemaling ter keuze van de aannemer			
		1	Pompinstallatie ter keuze van de aannemer			
210012	210102		Instandhouden open bemaling.			
			Periode van instandhouding:			
			tijdens uitvoering van bovengenoemde werkzaamheden			
210013	210104		Verwijderen open bemaling.			
220010	210299		Aanbrengen, instandhouden en verwijderen	m	1,00	V
			van bronbemaling			
			Betreft: de bemaling t.b.v.			
			- het aanbrengen van leidingwerk			

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 21

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
303			- over de aangebrachte zandonderbouw kan vervolgens worden gereden			
303000	220101		GROND ONTGRAVEN			
			Grond ontgraven uit cunet kunstgrasveld	m3	1,00	V
			Grondsoort: zie deel 2.1, par. 03			
			Situering: cunet aan te leggen kunstgrasveld, ter plaats van de huidige grasmat			
			Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van ontgraven.			
		9.	Grondsoorten gescheiden ontgraven			
			Toplaag en onderlaag gescheiden ontgraven.			
			Toplaag hergebruiken volgens bestekspostnr.			
		.9.	Ontgraven onder profiel volgens tekening voor het aan te leggen veld			
			Ontgravingsdiepte gemiddeld m, ontgraven tot op de bestaande zandonderbouw.			
			Ontgravingsniveau: tot ca. m onder de op tekeningnr. aangegeven afwerkhooftes.			
		.9.	Ontgravingsbreedte op bodem tot ca. m			
		.1.	Taluds 1 : 0			
		.1.	Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,02 m			
303010	220101		Grond ontgraven uit cunet kunstgrasveld	m3	1,00	V
			Grondsoort: zie deel 2.1, par. 03			
			Situering: cunet aan te leggen kunstgrasveld, ter plaats van de huidige grasmat			
			Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van ontgraven.			
		9.	Grondsoorten niet gescheiden ontgraven			
		.9.	Ontgraven onder profiel volgens tekening voor het aan te leggen veld			
			Ontgravingsdiepte gemiddeld m, ontgraven tot op de bestaande zandonderbouw.			
			Ontgravingsniveau: tot ca. m onder de op tekeningnr. aangegeven afwerkhooftes.			
		.9.	Ontgravingsbreedte op bodem tot ca. m			
		.1.	Taluds 1 : 0			
		.1.	Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,02 m			
303020	220101		Grond ontgraven uit cunet kunstgrasveld	m3	1,00	V
			Grondsoort: zie deel 2.1, par. 03			
			Situering: cunet aan te leggen kunstgrasveld, ter plaats van de huidige groenstrook / asfalt / klinkerverharding / tegelverharding			
			Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van ontgraven.			
		9.	Grondsoorten niet gescheiden ontgraven			
		.9.	Ontgraven onder profiel volgens tekening voor het aan te leggen veld			
			Ontgravingsdiepte gemiddeld m			
			Ontgravingsniveau: tot ca. m onder de op tekeningnr. aangegeven afwerkhooftes.			
		.9.	Ontgravingsbreedte op bodem tot ca. m			
		.1.	Taluds 1 : 0			
		.1.	Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,02 m			
303050	220101		Grond ontgraven uit cunet elementenverharding	m3	1,00	V
			Grondsoort: zie deel 2.1, par. 03			
			Situering: cunet aan te leggen elementenverharding			
			Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van ontgraven.			
		9.	Grondsoorten niet gescheiden ontgraven			
		.9.	Ontgravingsdiepte gemiddeld m			

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 23

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
307			Grondsoort: zie deel 2.1, par. 03 Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van ontgraven. 9. Hoogte ca. m .1. Zonder overhoogte .6. Bovenoppervlakte m² .2. Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,03 m ZAND VERWERKEN			
307010	220399		Zand verwerken in aanvulling en verdichten. Situering: de cunetten gegraven bij bestekspostnr.	m3	1,00	V
307011	220301		Grond verwerken in cunet elementenverhardingen Grondsoort: zand voor zandbed, te leveren bij bestekspostnr. 307130 Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van verwerking 2. Hoogte m .1. Zonder overhoogte .1. Taluds 1 : 0 .1. Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,02 m .3 Profileren volgens bestekspostnr. 500010 en verdichten volgens bestekspostnr. 307012			
307012	220412		Verdichten zand c.q. niet samenhangende grond. Grondsoort: zand voor zandbed Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van ontgraven. .1. Verdichtingsgraad: artikel 22.02.06 lid 05 van de Standaard RAW Bepalingen			
307030	220399		Zand verwerken in aanvulling en verdichten. Situering: de cunetten gegraven bij bestekspostnr.	m3	1,00	V
307031	220301		Grond verwerken in cunet asfaltverhardingen Grondsoort: zand voor zandbed, te leveren bij bestekspostnr. 307130 Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van verwerking 2. Hoogte m .1. Zonder overhoogte .1. Taluds 1 : 0 .1. Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,02 m .3 Profileren volgens bestekspostnr. 500010 en verdichten volgens bestekspostnr. 307032			
307032	220412		Verdichten zand c.q. niet samenhangende grond. Grondsoort: zand voor zandbed Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van ontgraven. .1. Verdichtingsgraad: artikel 22.02.06 lid 05 van de Standaard RAW Bepalingen			
307130	220321		Leveren grond. Grondsoort: zand voor zandbed, benodigd bij bestekspostnrs. Hoeveelheidsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel van ontgraven. 1. Schone grond, ongereinigd, volgens het Bouwstoffenbesluit .1. Grond van natuurlijke oorsprong .1. Leveren op de plaats van verwerking	m3 m3	1,00	V 1,00 L

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 25

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEVEELHEID TER INLICHTING
43			drainagestelsel in de cunetten en in de velden ter bevestiging van ongestoord functioneren.			
			LEIDINGWERK			
431000	252299		Lev. en aanbr. PVC-buis- ø160mm incl. grondwerk Betreft: de verzamelleidingen t.b.v. de drainage	m	1,00 V	
431001	240101		Grond ontgraven t.b.v. sleuf. 1. Grondsoorten niet gescheiden ontgraven .9. Tot onderzijde buizen en putten .9. Ontgravingshoogte gemiddeld 0,60 m, gerekend vanaf huidig maaiveld .1. Ontgravingsbreedte op sleufbodem ten minste 0,30 m .9 Vrijgekomen grond (ca. m3) opnemen en vervoeren volgens bestekspostnr.			
431002	252201		Aanbrengen PVC-buis 2. Rechte buis, stijfheidsklasse: SN 8 kleur: grijs (RAL 7037) .2.3. Nominale middellijn 160 mm .1 Verbinding buizen vrijvervalriool d.m.v. mof met rubbermanchet	m		1,00 L
431003	240121		Aanvullen sleuf. 2. Aanvullingshoogte gemiddeld 0,60 m .9. Aanvullen tot onderkant cunet met zand, te leveren bij bestekspostnr. 307130 .1. De aanvulling verdichten			
431020	252299		Lev. en aanbr. PVC-buis- ø125mm incl. grondwerk Betreft: de verzamelleidingen t.b.v. de kolken	m	1,00 V	
431021	240101		Grond ontgraven t.b.v. sleuf. 1. Grondsoorten niet gescheiden ontgraven .9. Tot onderzijde buizen en putten .9. Ontgravingshoogte gemiddeld 0,60 m, gerekend vanaf huidig maaiveld .1. Ontgravingsbreedte op sleufbodem ten minste 0,30 m .9 Vrijgekomen grond (ca. m3) opnemen en vervoeren volgens bestekspostnr.			
431022	252201		Aanbrengen PVC-buis 2. Rechte buis, stijfheidsklasse: SN 8 kleur: grijs (RAL 7037) .2.1. Nominale middellijn 125 mm .1 Verbinding buizen vrijvervalriool d.m.v. mof met rubbermanchet	m		1,00 L
431023	240121		Aanvullen sleuf. 2. Aanvullingshoogte gemiddeld 0,60 m .9. Aanvullen tot onderkant cunet met zand, te leveren bij bestekspostnr. 307130 .1. De aanvulling verdichten			
431150	252202		Aanbrengen PVC-hulpstuk. Betreft: de hulpstukken tbv het aansluiten van de kolken op de verzamelleiding 2. Hulpstuk(ken), stijfheidsklasse: SN 8 verloop T-stuk 45° .9.9. Nominale middellijn 160 mm, aansluiting 125 mm .1 Verbinding buis-hulpstuk vrijvervalriool d.m.v. mof met rubbermanchet	st st	1,00 V	 1,00 L
431170	252202		Aanbrengen PVC-hulpstuk.	st	1,00 V	

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer: d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 27

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
501130	319999	. 2. . . 9. .	Materiaal in een menginstallatie bereiden Zandcementstabilisatie 150 kg cement/m3	m3		1,00 L
501131	314101	. 6. .	Straatzand leveren, aanbrengen en verdichten. Situering: onder alle op breekpuin aan te brengen klinker-, tegel- en betonplaatverhardingen voorzover niet op zandcementstabilisatie aangebracht	m2	1,00 V	
501132	220412	. 1. .	Aanbrengen straatlaag. Op een funderingslaag aangebracht bij bestekspostnr. 501010 Straatzand Laagdikte 50 mm	m3		1,00 L
502		. .	Verdichten zand c.q. niet samenhangende grond. Grondsoort: straatzand Hoeveelheidsbepaling: zie onder 3 Verdichtingsgraad: artikel 22.02.06 lid 05 van de Standaard RAW Bepalingen			
502020	314312	 2. 5. .	KANTOPSLUITINGEN Aanbrengen opsluitbanden van beton. Situatie: volgens tekening Op zandbed Profiel 100 x 200 mm opsluitband Kleur grijs Klasse 1 Werkende lengte 1,00 m	m st	1,00 V	1,00 L
502030	314312	 4. 5. .	Aanbrengen opsluitbanden van beton. Situatie: volgens tekening Stellen met schraal beton op zandbed en voorzien van steunrug van schraal beton 0,025m3 per m1 Profiel 100 x 200 mm opsluitband Kleur grijs Klasse 1 Werkende lengte 1,00 m	m m3 st	1,00 V	1,00 L 1,00 L
502040	314312	 2. 5. .	Aanbrengen opsluitbanden van beton. Situatie: volgens tekening Op zandbed Profiel 100 x 200 mm opsluihoekstuk 90 gr. Kleur grijs Klasse 1 Werkende lengte 2x 0,50 m	m st	1,00 V	1,00 L
502050	314312	 4. 5. .	Aanbrengen opsluitbanden van beton. Situatie: volgens tekening Stellen met schraal beton op zandbed en voorzien van steunrug van schraal beton 0,025m3 per m1 Profiel 100 x 200 mm opsluihoekstuk 90 gr. Kleur grijs Klasse 1 Werkende lengte 2x 0,50 m	m m3 st	1,00 V	1,00 L 1,00 L
502130	314311	 6. 6. .	Aanbrengen trottoirbanden van beton. Situering: volgens tekeningnr. In cementspecie aanbrengen op fundering en voor- zien van steunrug van van schraal beton 0,035m3/m1 Profiel 180/200 x 250 mm Kleur grijs	m m3 st	1,00 V	1,00 L 1,00 L

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer: d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 29

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEVEELHEID TER INLICHTING
503190	314113	.5	Intrillen na afstrooien en invegen met brekerzand			
		.9	Aanbrengen betontegels.	m2	1,00	V
		.2	Situering: opsluiting kunstgras volgens tekening.			
		.6	Als enkele streklaag			
		.5	Op zandbed	st		1,00 L
		.6	Betontegels 600 x 400 x 45 mm			
		.5	Kleur: grijs			
		.5	Intrillen na afstrooien en invegen met brekerzand			
504			KLINKERVERHARDINGEN			
504010	314112		Aanbrengen betonstraatstenen.	m2	1,00	V
			Situering: volgens tekening			
		3.	Totale breedte van 3,00 m en meer			
		.6	In elleboogverband			
		.1	Op straatlaag	st		1,00 L
		.1	Langs de kantopsluiting 1 streklaag aanbrengen			
		.4	Betonstraatstenen standaard keiformaat, dikte 80 mm			
			kleur grijs			
		.5	Intrillen na afstrooien en invegen met straatzand			
504030	314112		Aanbrengen betonstraatstenen.	m2	1,00	V
			Situering: ter plaatse van het leunhek en de ballenvanger			
		1.	Totale breedte tot 1,50 m			
		.9	Als enkele streklaag			
		.2	Op zandbed	st		1,00 L
		.4	Betonstraatstenen standaard keiformaat, dikte 80 mm			
			kleur grijs			
		.5	Intrillen na afstrooien en invegen met straatzand			
505			ASFALTVERHARDINGEN			
505110	312114		Aanbrengen van een laag open asfaltbeton.	ton	1,00	V
			Totaal m2			
			Betreft: de onderlaag			
			Asfalt: open asfaltbeton, verkeersklasse	ton		1,00 L
		3.	Totale breedte 2,50 m en groter			
		.3	Laagdikte .. mm			
		.6	Op een funderingslaag aangebracht volgens bestekspostnr.			
505130	312111		Aanbrengen van een laag dicht asfaltbeton.	ton	1,00	V
			Totaal m2			
			Betreft: de top laag			
			Asfalt: dicht asfaltbeton, verkeersklasse	ton		1,00 L
		3.	Totale breedte 2,50 m en groter			
		.1	Laagdikte .. mm			
		.8	Op de voorgaande verhardingslaag aangebracht volgens bestekspostnr.			
505250	312101		Aanbrengen kleeflaag.	m2	1,00	V
			Situering: tussen de aan te brengen asfaltlagen			
		1.	Bitumenemulsie: type 0			
		.3	Hoeveelheid 0,4 kg/m2			
6			VELDCONSTRUCTIE / SPEELVELDINRICHTING			
			Nadere bepalingen betreffende de sportveldconstructie zijn opgenomen in deel 3.			
			Bespelingseis: 1500 uur per jaar			

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
611020	220412	.9.9.2	Onder profiel aanbrengen (tot 0,15m onder de afwerkhoogten op tekening) Hoogte-afwijkingen conform eisen ISA/NOC*NSF Verdichten volgens bestekspostnr. 611020	m3	1,00 V	
611030	220421	. .1.	Verdichten zand c.q. niet samenhangende grond. Betreft: het verdichten van zand aangebracht bij bestekspostnr. 611000 en 611010. Grondsoort: zand Hoeveelheidsbepaling: theoretisch profiel van verwerking Verdichtingsgraad: artikel 22.02.06 lid 05 van de Standaard RAW Bepalingen	m2	1,00 V	
611040	220321	. 1.9.9.	Profileren van oppervlakken. Betreft: de grond aangebracht bij bestekspostnr. 611010 Grondsoort: zand Gerekend is met een waterstand N.A.P. m Oppervlakken boven water Profileren onder dakprofiel volgens tekening Toegestane positieve en negatieve afwijking conform norm ISA/NOC*NSF.	m3 m3	1,00 V	1,00 L
611050	224599	. 1.2.1.	Leveren grond. Grondsoort: zand, conform norm ISA-M3.d Betreft: zand, benodigd bij bestekspostnrs. 611000 en 611010 Hoeveelheidsbepaling: som hoeveelheden bestekspostnrs. 611000 en 611010 Schone grond, ongereinigd, volgens het Bouwstof-fenbesluit Grond al dan niet van natuurlijke oorsprong, ter keuze van de aannemer Leveren op de plaats van verwerking	m2 m2	1,00 V	1,00 L
611060	224699	. .	Aanbrengen sporttechnische laag Betreft: de sporttechnische laag met laagdikte conform bedrijfsgebonden norm. Aanbrengen op fundering van zand aangebracht onder bestekspostnr. 611010. Materiaal: volgens bedrijfsgebonden norm. Aanbrengen volgens voorschriften leverancier. Onder profiel aanbrengen (zie afwerkhoogten op tekening)	m2 m2	1,00 V	1,00 L
611070	519999	. .	Leveren en aanbrengen geovlies Betreft: een scheidingslaag . Aanbrengen op de sporttechnische laag. Materiaal: geovlies Materiaaleisen: ISA/NOC*NSF, norm NSF-M11.a. Aanbrengen volgens voorschriften leverancier.	m2 m2	1,00 V	1,00 L
62			SPEELVELDINRICHTING			

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 33

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEVEELHEID TER INLICHTING
621080	610399		T.b.v. staafmat per segment à 5,0 m een extra staander, buisprofiel ø 60,3 x 2 mm, hoog 2,00 m Bespanning: - onderste 2,0m: dubbele staafmat: maaswijdte 50x200mm - bovenste 3,0m: PE-net min ø2,5mm: maaswijdte 130x130mm, kleur: groen, RAL 6020 Onderzijde staafmat 0,10 m boven tegels. Bevestiging staafmat d.m.v. kunststof/rubbernokken o.i.d. bevestigen aan staanders Bovenbuis: buisprofiel ø60,3 x 2 mm Fundering: op advies fabrikant Funderingsberekening voorafgaand aan plaatsing overleggen aan directie. Conservering algemeen: thermisch verzinkt.	m	1,00	V
			Aanbrengen ballenvanger Situering: volgens tekeningnr. Uitvoering: ballenvanger, bestaande uit: Staanders: buisprofiel. ø 88,9 x 3,25 mm, h.o.h. max. 2,5 m, hoog 3,0 m, voorzien van speciaal gevormde aluminium kop voor bevestiging van bovenbuis. Bespanning: dubbele staafmat: maaswijdte 50x200mm Onderzijde staafmat 0,10 m boven tegels. Bevestiging staafmat d.m.v. kunststof/rubbernokken o.i.d. bevestigen aan staanders Bovenbuis: buisprofiel ø60,3 x 2 mm Fundering: op advies fabrikant Funderingsberekening voorafgaand aan plaatsing overleggen aan directie. Conservering algemeen: thermisch verzinkt.	m		1,00 L
622			POORTEN			
622010	610399		Aanbrengen poort Situering: volgens tekeningnr. Uitvoering: dubbele draaipoort (vrije doorgang 3,00 m, hoogte 1,10 m) Portalen: kokerprofiel 80 x 80 x 3 mm Fundering: standaard funderingsblok Draaivleugel: frame van kokerprofiel, 60 x 60 x 3 mm Bespanning: dubbele staafmat: maaswijdte 50x200mm Hang- en sluitwerk: grondgrendel, poortvangers, kruksluiting en slot. Conservering algemeen: thermisch verzinkt.	st	1,00	V
				st		1,00 L
622020	610399		Aanbrengen poort Situering: volgens tekeningnr. Uitvoering: enkele draaipoort (breedte 1,25m, hoogte 1,10 m) Portalen: kokerprofiel 80 x 80 x 3 mm Fundering: standaard funderingsblok Draaivleugel: frame van kokerprofiel, 60 x 60 x 3 mm Bespanning: dubbele staafmat: maaswijdte 50x200mm Hang- en sluitwerk: grondgrendel, poortvanger, kruksluiting en slot. Conservering algemeen: thermisch verzinkt.	st	1,00	V
				st		1,00 L
622040	610399		Aanbrengen poort	st	1,00	V

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 35

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
623050	349999		Aanbrengen veldverlichting voetbal Situering: veld Verlichting dient te voldoen aan de aanbevelingen sportverlichting NSVV, voetbal. Gemiddelde horizontale verlichtingssterkte groter dan 200 lux (gebruikswaarde) Gelijkmatigheidseis groter dan 0,6. Lichtinstallatie, bestaande uit: Asymetrische spreidlichtschijnwerpers Voorschakelunits, compleet samengebouwd in een aluminium kokerprofielbehuizing, voor netvoeding 380-400 V, compleet met beveiligingen, dubbele aansluitklemmen voor de kabeldoorlusmogelijkheden en grondkabeltrekontlasting. Stalen octogonale klimmasten, lichtpunthoogte 15 meter, berekend voor 3 schijnwerpers, voorzien van antislip klisporten, servicedeur voor inbouw van de voorschakelapparatuur en uitgevoerd met een grondstuk van 2 meter. Inclusief veiligheidsbeugel bovenin mast. Stalen octogonale klimmasten, lichtpunthoogte 15 meter, berekend voor 2 schijnwerpers, voorzien van antislip klisporten, servicedeur voor inbouw van de voorschakelapparatuur en uitgevoerd met een grondstuk van 2 meter. Inclusief veiligheidsbeugel bovenin mast. Lampenrek voor montage van 3 schijnwerpers Lampenrek voor montage van 2 schijnwerpers Dubbele handbediende inschakelapparatuur compleet met beveiligingen. Installatie dient per half veld en per niveau (wedstrijd / training) geschakeld te kunnen worden. Inclusief het leveren en aanbrengen van alle grondkabels, stijpkabels, kasten, regelapparatuur etc. alsmede het aansluiten en in werking stellen. Bekabeling, inclusief grondwerk, gerekend vanaf lichtmasten tot aan technische ruimte. (positie zie tekening Dimensionering bekabeling en apparatuur door de leverancier uit te voeren. Fundering: op advies fabrikant, voorafgaand aan plaatsing funderingsberekening aan directie overhandigen. Lichthinderberekening aan de directie ter goedkeuring overleggen, alvorens met uitvoering te beginnen. Plan, tekeningen en schema's aan de directie voorleggen alvorens met uitvoering te beginnen.	EUR		N
			st		16,00	L
			st		16,00	L
			st		4,00	L
			st		2,00	L
			st		4,00	L
			st		2,00	L
624			DUG-OUTS			
624010	630199		Aanbr. dug-out (kunststof) Situering: voetbalvelden Plaatsen inclusief grondwerk Model: Alu. dug-out met polycarbonaat glas, gebogen model, zitbank van hout. Lengte: 3,50 m Breedte: ca. 0,90 m Hoogte boven maaiveld: 1,80 m Kleur(en): blank aluminium In verharding, betontegels Fundatie: gewapende betonplaat, afmetingen ca. 3700 x 1000 x 150 mm, bovenzijde betonplaat op maaiveld hoogte	st	1,00	V
			st		1,00	L
			st		1,00	L

BESTEKSP POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
625100	639999	Aanbrengen doel Situering: voetbalveld volgens tekening Betreft: pupillendoel, afmetingen 5,00 x 2,00 meter Aanbrengen in kunstgras Incl. netbespanning van polypropyleen Netbevestiging door gelaste nethaken en gelaste ogen aan het grondraam Kleur: wit Materiaal: aluminium Het doel moeten voldoen aan de eisen van NOC*NSF en de KNVB.	st	1,00 V	
625210	999999	Aanbrengen afvalbak Situering: aan de speelveldafrastering Betreft: prullenbak, type Aanbrengen inclusief bevestigingsmiddelen	st	1,00 V	1,00 L
626		BEREGENINGSINSTALLATIE VELD Dimensionering leidingen, bekabeling, pomp en apparatuur door de leverancier uit te voeren. Bekabeling en leidingwerk dient buiten de spellvelden om te worden gelegd. Plan, tekeningen en schema's aan de directie voorleggen alvorens met de uitvoering te beginnen.			
626110	480199	Plaatsen pomphuis Situering: volgens tekeningnr. Pomphuis t.b.v. beregenginsinstallatie	st	1,00 V	
626111	220101	Grond ontgraven uit cunet Oppervlak ca. 1,90 x 1,60 m Grondsoort: klei Vrijkomende grond vervoeren volgens bestekspostnr. 304050 Hoeveelhedsbepaling: d.m.v. theoretisch profiel van ontgraving cq. verwerking 1. Grondsoorten niet gescheiden ontgraven, geheel boven water, gerekend met een waterstand van N.A.P. -0,90 m .1. Ontgravingshoogte gemiddeld 0,45 m .2. Ontgravings breedte op bodem gemiddeld 1,60 m .1. Taluds 1 : 0 .2. Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,03 m	m3		1,40 I
626112	220301	Grond verwerken in cunet Oppervlak ca. 1,90 x 1,60 m Grondsoort: zand in zandbed Hoeveelhedsbepaling: door vaststelling van het theoretisch profiel 1. Hoogte 0,30 m .1. Zonder overhoogte .5. Bovenoppervlakte 3,00 m2 .1. Taluds 1 : 0 .1. Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,02 m .2. Verdichten volgens bestekspostnr. 626113	m3		1,90 L
626113	220411	Verdichten zand c.q. niet samenhangende grond. Verdichten aanvulling aangebracht volgens bestekspostnr. 626112 Grondsoort: zand in zandbed 1. Oppervlakten: horizontaal .2. Dikte van de laag, waaraan verdichtingseisen wor- den gesteld is maximaal 0,30 m	m2		3,00 I

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 39

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1:2:3:4:5:6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEVEELHEID TER INLICHTING
626500	480199		- Pomphulpstartrelais. Aanbrengen wateropslagtank Situering: volgens tekeningnr. Bovengrondse, kunststof voorraadreservoirs met elk een inhoud van liter netto en een afmeting vanx.....x..... mm (l.xbr.xh.). Voorzien van Kiwa-gekeurde vlotterafsluiter Ø 2"; laagwaterbeveiliging; PVC doorvoeren en PVC koppelstukken tussen de verschillende tanks.	st	1,00 V	
626520	253511		Aanbrengen PVC-buis. Betreft: waterleiding t.b.v. kunststof voorraadtanks, aangebracht bij bestekspostnr. 626500 3. Rechte buis, drukklasse 1,0 MPa Inclusief grondwerk en alle benodigde hulpstukken. Leidingwerk gerekend tot in technische ruimte. 1.6. Buitendiameter: 75 mm 1. Verbinding buizen door middel van mof met rubber- manchet, trekvast	m	1,00 V	1,00 L
626540	255199		Aanbr. volautomatisch beregeningssysteem Betreft: het leveren en aanbrengen van het beregeningssysteem voor veld KOMET instelbare sektorsproeiers, type Twin 140/Plus, doorlaat 24 mm. Voorzien van Gun Corner kit, flensaansluiting en STORZ aansluitkoppeling, nokafstand 66 mm. met borging tegen loslopen en hangslot tegen vandalisme. Geplaatst boven maaiveld en achter de doelen verhoogd d.m.v. gegalaniseerd stalen stijgleiding Ø 4" tot boven het doel. Incl. deugdelijke, gegalaniseerd stalen verankering. DOROT elektrische afsluiter Ø 3", 24 Volt AC incl. hulpstukken voor montage in PVC ringleiding Ø 110 mm. Onder te brengen in kunststof afsluiterputje, afm. 40x25 cm. met groen, afsluitbaar deksel, antiworteldoek en grindpakket op de bodem voor drainage en tegengaan van wortelgroei in de putjes. Inclusief het leveren en aanbrengen van: - Besturingskabel 24 Volt, 2x0,8 mm. vanaf de elektrische afsluiters. - Besturingskabel 24 Volt, 8x0,8 mm. naar de lokatie van de regenautomaat. - PVC hoofdleiding naar en rond het veld. Diameter Ø 110x4,2 mm., drukklasse 10 Bar. Voorzien van Kiwa-keur, alsmede de benodigde PVC hulpstukken Ø 110 mm., drukklasse 16 Bar. - De benodigde isolatie- en verbindingmaterialen t.b.v. het deugdelijk monteren van de verschillende onderdelen volgens de richtlijnen van de fabrikant/leverancier. Dimensionering bekabeling en leidingwerk door de leverancier uit te voeren. Plan, tekeningen en schema's aan de directie voorleggen alvorens met uitvoering te beginnen. Leidingwerk en bekabeling inclusief alle benodigde grondwerk.	EUR	N	4,00 L
7			TERREININRICHTING			
71			TERREINAFSCHEIDINGEN			

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer: d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 41

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEVEELHEID TER INLICHTING
711210	610399		Hang- en sluitwerk: grondgrendel, poortvangers, kruksluiting en slot. Conservering algemeen: thermisch verzinkt.	st	1,00	V
			Aanbrengen schuifpoort	st		1,00 L
			Situering: volgens tekeningnr.			
			Uitvoering: vrijdragende schuifpoort			
			Bediening: handbediening			
			Vrije doorgang: meter			
			Hoogte: meter			
			Spijlenpoort			
			Type			
			Voorzien van aluminium puntenkam op bovenbalk			
			Inclusief alle benodigde bevestigingsmiddelen			
			Conservering algemeen: Thermisch verzinkt			
			Inclusief grondwerk en fundering			
78			DIVERSEN			
780010	999999		Aanbrengen zitbank	st	1,00	V
			Situering: diverse plaatsen in het terrein			
			Thermisch verzinkt stalen roosterbank.			
			Kleur: in overleg met de directie			
			Type:	st		1,00 L
			Inclusief fundering en grondwerk			
780030	639999		Aanbrengen afvalbakken.	st	1,00	V
			Inclusief grondwerk.			
			Situering: op diverse plaatsen in het terrein.	st		1,00 L
			Afvalbak type			
			Kleur: i.o.m. directie			
79			GROENVOORZIENINGEN			
791			BEMESTEN/INZAAIEN			
791010	220421		Profileren van oppervlakken.	m2	1,00	V
			Situering: de groenstroken cq velden volgens tekening			
			Grondsoort: humeus zand			
			Gerekend is met een waterstand N.A.P. 0,00 m			
		1.	Oppervlakken boven water			
		.9.	Oppervlakken onder profiel afwerken			
		.1.	Toegestane positieve en negatieve afwijking 0,02 m			
791020	511101		Bemesten terrein.	are	1,00	V
			Betreft: bemesten van de groenstroken cq. velden			
		3.	Grootte per perceel: ca. 5000 tot ca. 20000 m2			
		.1.	Horizontaal of met een talud flauwer dan 1 : 3	kg		1,00 L
		.9.	Startbemesting: NPK 17-17-17			
		.2.	Hoeveelheid: gemiddeld 3,2 kg per 100 m2			
791030	235199		Vertidraineren	are	1,00	V
			Betreft: het onder droge weersomstandigheden vertidraineren van de toplaag met conische pennen			
			Bewerkingsdiepte: minimaal 0,30 m			
			Ontstane gaten inslepen met verschalingszand	m3		1,00 L
			(conform norm ISA M3.e met specificatie M50 cijfer tussen 180 en 240 µm)			
791040	511201		Zaaien.	are	1,00	V
			Betreft: het inzaaien van de groenstroken cq. velden			
		3.	Grootte per perceel: ca. 5000 tot ca. 20000 m2			
		.1.	Horizontaal of met een talud flauwer dan 1 : 3			

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 43

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER HOOFD- CODE	DEFICODE 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	HOEVEELHEID TER INLICHTING
831020	611203	2.	Betreft: grondwerker Werknemers Bouwbedrijf groep B Ter beschikking stellen van een hydraulische graafmachine. Betreft: graafmachine met kraanmachinist Bakinhoud: ten minste 0,5 m3	uur	50,00	V
831030	611206	3.	Ter beschikking stellen van een tractor. Betreft: tractor met trekkermachinist Vermogen: ten minste 50 kW Hulpvoorzieningen: laadkar	uur	50,00	V
831040	611204	1.1.	Ter beschikking stellen van een vrachtauto. Betreft: vrachtauto met chauffeur Laadvermogen: ten minste 10 ton Hydraulisch kipbaar	uur	50,00	V
84			GEBRUIK RIJPLATEN			
840010	999999		Gebruik rijplaten Betreft: het gebruik van rijplaten op het werkterrein ten behoeve van de de uitvoering van het werk. E.e.a. naar eigen inzicht en behoefte aannemer. Over deze post vindt geen verrekening plaats.	EUR		N
9			STAARTKOSTEN			
91			EENMALIGE KOSTEN			
911010	610101		Inrichten van werkterrein. In het inrichten van het werkterrein is begrepen het aanvoeren en opstellen van alle voor het werk benodigde bouwkantoren, keten, wagens, werkplaat- sen en loodsen, inclusief het aanleggen en aan- sluiten van de hierbij benodigde kabels, leidin- gen, parkeerplaatsen en hulpwegen. Hulpmiddelen opdrachtgever: nader gespecificeerd volgens bestekspostnr(s). nvt			
911020	610102		Opruimen van werkterrein. In het opruimen van het werkterrein is begrepen het opbreken en afvoeren van alle voor het werk benodigde bouwkantoren, keten, wagens, werkplaat- sen en loodsen, inclusief het opbreken en afvoeren van de verharding van parkeerplaatsen en hulpwegen en het in de voorgeschreven toestand brengen van het werkterrein.			
95			STELPOSTEN			
950030	610501	1.	Stelpost. Op de stelpost worden verrekend de uitgaven ter zake van: Door de directie op te dragen kleine leveringen en werkzaamheden	EUR	10000,00	V

3. BEPALINGEN

HFD PAR ART LID

01 ALGEMENE EN ADMINISTRatieve BEPALINGEN

01 01 ALGEMENE BEPALINGEN

01 01 01 VAN TOEPASSING ZIJNDE BEPALINGEN

- 01 Op dit werk zijn van toepassing de Standaard RAW Bepalingen, zoals laatstelijk gewijzigd in december 2002, hierna te noemen 'Standaard 2000', uitgegeven door de Stichting CROW.
- 02 De Standaard 2000 is tegen betaling van € 55,- verkrijgbaar bij CROW. De "wijziging december 2002" is tegen betaling van € 12,- ook afzonderlijk verkrijgbaar bij CROW.
Bestellingen schriftelijk aan postbus 37, 6710 BA Ede, per fax aan 0318-621112 of via de CROW-web-site: www.crow.nl/shop.

01 01 07 OVERIGE ALGEMENE BEPALINGEN

- 01 Aan artikel 01.01.07 van de Standaard 2000 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende als volgt:
"05. Schade aan materieel en de hieruit voortvloeiende bedrijfsschade welke het gevolg zijn van het aantreffen of het opruimen van de in de leden 01 t/m 04 bedoelde voorwerpen op stoffen, zijn voor rekening van de aannemer".
- 02 Van toepassing zijn de normbladen van het NOC*NSF.
- 03 Voor zover de eisen in de normen van het NOC*NSF afwijken van de eisen uit de Standaard 2000, gelden de NOC*NSF normen.

01 01 08 AANVULLINGEN, WIJZ. OP DE U.A.V. 1989

- 01 Paragraaf 49 van de U.A.V. 1989 vervolgen met:
Indien een der partijen zulks verlangt, wordt een der leden van het scheidsgerecht uit de buitengewone leden van de in het tweede lid bedoelde Raad gekozen dan wel door de voorzitter van de Raad benoemd.
In deze gevallen bestaat het scheidsgerecht steeds uit drie leden.

01 04 BETALINGSREGELINGEN: RISICOREGELING

01 04 02 LOONKOSTEN- EN BRANDSTOFFENBESTANDDELEN

- 01 Verrekening van loonkosten en bouwstofgroepen, als bedoeld in artikel 01.04.02 van de Standaard 2000, vindt niet plaats.

01 05 BETALINGSREGELINGEN: DECLARATIES

01 05 01 INDIENEN DECLARATIES

- 01 De declaratie als bedoeld in artikel 01.05.01 lid 02 van de Standaard 2000 richten aan de opdrachtgever en opstellen volgens een nader te verstrekken model en in tweevoud indienen bij de directievoerende instantie.

HFD PAR ART LID

- 01 In verband met het bepaalde in paragraaf 31 eerste lid van de U.A.V. 1989 wordt de aannemer erop gewezen dat door of in opdracht van de directie werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden in de directe omgeving van het werk.
Werkzaamheden door derden betreft:
- onderhoudswerkzaamheden op het sportpark
- werkzaamheden tbv kabels en leidingen nutsbedrijven
- bevoorrading kantines

De aannemer moet een goed samenspel met de bij het werk betrokken derden bevorderen, voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden verlangd.

01 11 02 UITVOERINGCOÖRDINATIE

- 01 De aannemer is gehouden bij de coördinatie van de te verrichten werkzaamheden door derden, de nodige medewerking te verlenen. De aannemer moet het werk zodanig regelen, dat zowel de werkzaamheden welke door hem, alsmede die door derden worden verricht goede voortgang kunnen hebben, zonder dat hij het recht op vergoeding kan doen gelden.

01 13 ALGEMEEN TIJDSCHEMA, KWALITEITSPLAN EN WERKPLAN

01 13 01 ALGEMEEN

- 01 Van de aannemer wordt een algemeen tijdschema, als bedoeld in paragraaf 26 van de U.A.V. 1989, verlangd.
02 Bij het opstellen van het algemeen tijdschema rekening houden met de volgende randvoorwaarden:
- werken die in elkander grijpen volgens bepaling 01.11.01;

01 13 02 WERKTIJDEN

- 01 Wanneer de aannemer voornemens is werkzaamheden uit te voeren buiten de normale werktijden, brengt hij dit voornemen tenminste een werkdag van te voren ter kennis van de directie.
02 Op algemeen of ter plaatse van het werk erkende of door de overheid danwel bij of krachtens C.A.O. voorgeschreven rust- of feestdagen, vakantiedagen of andere vrije dagen, mag niet worden gewerkt, tenzij met toestemming van de directie.

01 13 06 GEDETAILLEERD WERKPLAN

- 01 Naast een algemeen tijdschema wordt van de aannemer een gedetailleerd werkplan, als bedoeld in paragraaf 26 lid 6 van de U.A.V. 1989, verlangd omvattende o.a.;
- de onderdelen uit het algemene tijdschema

01 14 BOUWSTOFFEN

01 14 01 DOOR OPDRACHTGEVER TER BESCHIKKING TE STELLEN BOUWSTOFFEN

- 01 De aannemer moet de directie minstens 10 dagen van te voren waarschuwen betreffende het tijdstip van afroep van

HFD PAR ART LID

01 14 03 BOUWSTOFFENBESLUIT BODEM- EN OPPERVLAKTEWATERENBESCHERMING

- 01 Indien in de resultaatsbeschrijvingen in deel 2.2 'Nadere beschrijving' niet de categorie van het op of in de bodem of het oppervlaktewater aan te brengen en door de aannemer te leveren grond vermeldt, moet de aannemer schone grond of mvr-grond leveren.
- 02 Indien in de resultaatsbeschrijvingen in deel 2.2 'Nadere beschrijving' niet de categorie van het op of in de bodem of het oppervlaktewater aan te brengen en door de aannemer te leveren bouwstof niet zijnde grond vermeldt, moet de aannemer categorie 1 bouwstof leveren.
- 03 De aannemer verstrekt de directie van de door hem te leveren bouwstof, die op of in de bodem of in het oppervlaktewater moet worden aangebracht, een door het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming toegelaten bewijsmiddel waaruit blijkt dat de desbetreffende bouwstof voldoet aan de eisen van dit besluit. Een ander bewijsmiddel dan een erkende kwaliteitsverklaring of een partij keuring volgens de regels van het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming is niet toegestaan.
- 04 De aannemer verstrekt het in lid 03 bedoelde bewijsmiddel schriftelijk aan de directie binnen een in overleg met de directie afgesproken termijn, waarbij met de in artikel 11 van het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming bedoelde termijnen wordt rekening gehouden.

01 14 04 VERWERKING VAN GEVAARLIJK AFVAL

- 01 De aannemer plaatst een container (Eco-tainer) op het werk ten behoeve van het deponeren van klein chemisch afval en voert deze af. Het containerbedrijf van welke de Eco-tainer wordt betrokken moet zijn aangesloten bij het "Samenwerkingsverband Afvalverwerkings Maatschappij Holland" of moet een BAGA-vergunninghouder zijn. De Eco-tainers moeten worden afgevoerd en van elke container moet een afschrift van het C-formulier aan de directie worden verstrekt. De aannemer dient er met onder- en medeaannemers zorg voor te dragen dat bovengenoemd klein chemisch afval in de Eco-tainer wordt gedeponeerd.
- 02 Indien onbekende stoffen in de container worden aangetroffen zijn de kosten voortvloeiend uit de productanalyse voor rekening van de aannemer.

01 14 05 TRANSPORT EN OPSLAG

- 01 Het transport, de opslag en de verwerking van bouwstoffen die onder KOMO-certificaat resp KOMO-attest-met-certificaat voorzien van het KOMO-keurmerk, of onder KOMO-attest worden geleverd, dienen vmede te geschieden overeenkomstig de richtlijnen in deze KOMO-documenten.
- 02 Er mag geen opslag van bouwstoffen buiten het werkterrein plaatsvinden, tenzij anders in het bestek vermeld.
- 03 Vrijkomend materiaal dient op aanwijzing van de directie opgeslagen te worden.

01 14 06 BEWARING VAN BRANDSTOFFEN

HFD PAR ART LID

personeel, tegen de risico van brand volgens de bepalingen gelijk of gelijkwaardig aan die van de Nederlandse Beurs Brandpolis, en tegen het risico van storm.

01 18 BESCHERMING TE HANDHAVEN BEPLANTING

01 18 01 UITVOERING VAN WERKZAAMHEDEN

- 01 In afwijking van het gestelde in art. 01.18.01, tweede lid moeten wortels van te handhaven bomen en/of struiken met een dikte van ten minste 20mm. in tact gelaten worden en bij uitvoering van werkzaamheden zorgvuldig gepasseerd worden.
- 04 Het wortelgestel van een te handhaven boom moet over een zo groot mogelijk oppervlak, tenminste de kroonprojectie of 2,00m. uit de stam, gespaard blijven.
- 05 Onder de kroonprojectie van te handhaven bomen mogen geen machines, bouwketen, noodtoiletten e.d. worden geplaatst, mag geen materiaalopslag plaatsvinden, gronddepots gemaakt worden en/of vloeibare afvalstoffen worden gedeponeerd.
- 06 In de stam van te handhaven bomen mogen geen spijkers e.d. geslagen worden of stroppen aangebracht worden. Boomtakken mogen niet worden beschadigd. Moet de boom worden gesnoeid, dan moet de aannemer dit doorgeven aan de directie, de directie zal hierin vervolgens actie ondernemen.

01 18 02 MAATREGELEN I.V.M. BESCHERMING TE HANDHAVEN BEPLANTING

- 02 Op aanwijzing van de opzichter dienen bomen te worden voorzien van een stambescherming.

01 18 04 SCHADEVERGOEDING I.V.M. BESCHADIGING VAN BOMEN

- 01 Schade(n) aan te handhaven bomen wordt(en) via de methode 'Raad' verhaald op de aannemer, ook schade die een jaar na datum van oplevering zichtbaar zijn. Schadeclaims moeten redelijkerwijs kunnen worden teruggevoerd op de werkzaamheden bij de boom(en).
- 05 Indien door onzorgvuldigheid of nalatigheid van de aannemer een boom verloren gaat, zullen de opruim- en herplantkosten, evenals de waarde van de verloren gegane boom in rekening gebracht worden bij de aannemer.

01 19 ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

01 19 02 VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSCOÖRDINATIE

- 01 Het aanstellen van de in de artikelen 2.33 en 2.34 van hoofdstuk II, afdeling 5 van het Arbeidsomstandighedenbesluit bedoelde coördinator(en) voor de uitvoeringsfase geschiedt door de aannemer.
- 02 De in artikel 2.26 lid 1 van hoofdstuk II, afdeling 5 van het Arbeidsomstandighedenbesluit bedoelde kennisgeving wordt door de opdrachtgever verzonden.
Van deze kennisgeving ontvangt de aannemer een afschrift. De in lid 01 bedoelde coördinator brengt dit afschrift zichtbaar aan en draagt zorg voor het actualiseren als bedoeld in artikel 2.26 lid 2 van hoofdstuk II, afdeling 5 van het Arbeidsomstandighedenbesluit.
- 03 Het gedurende de uitvoeringsfase geactualiseerde veilig-

HFD PAR ART LID

bouwvergaderingen belegd.

21 BEMALINGEN

21 01 ALGEMEEN

21 01 01 ONTTREKKING WATER

- 01 Onttrokken water mag alleen op aanwijzing van de directie op bestaande riolering en/of sloten worden geloosd.
- 02 In de zomer moet het onttrokken water teruggevoerd worden naar de beplanting

22 TECHNISCHE BEPALINGEN GRONDWERKEN

22 02 ALGEMEEN

22 02 01 ONTGRAVINGEN

- 01 Ontgraving mag alleen in den droge worden uitgevoerd.

22 02 02 AANVULLINGEN

- 01 Aanvulling mag alleen in den droge worden uitgevoerd.
- 02 Met het aanvullen van de ontgraving dient niet eerder te worden begonnen dan nadat de daarin verrichte werkzaamheden door de directie zijn gecontroleerd, goedgekeurd en de gegevens ten behoeve van de revisie zijn opgetekend.
- 03 Grond voor aanvullingen en ophogingen aanbrengen in lagen van maximaal 0,40 m dikte, over de gehele breedte van de aanvulling of ophoging.

22 02 03 MATERIEELEISEN

- 01 De inzet van materieel dient gericht te zijn op het voorkomen van structuurbederf. Indien naar oordeel van de directie de uitvoering van het grondwerk ten gevolge van het ingezette materieel structuurbederf van de grond zal veroorzaken, is de aannemer verplicht de inzet van materieel hierop aan te passen.

22 06 BOUWSTOFFEN

22 06 01 BEWIJS VAN OORSPRONG

- 01 De aannemer verstrekt de directie een bewijs van oorsprong van het door hem geleverde zand, afgegeven door de producent ervan.
Op het bewijs van oorsprong dienen minimaal te zijn vermeld:
 - a. de naam van de producent;
 - b. de aard en de herkomst van het zand;
 - c. de opbouw en gradering van het zand;
 - d. de chemische analyse waaruit blijkt dat de Streefwaarde volgens de Wet Bodembescherming (leidraad Bodem van het

HFD PAR ART LID

Postbus 152
2260 AD Leidschendam
Telefoon (070) 444 06 50
Fax (070) 444 06 61

25 12 EISEN EN UITVOERING

25 12 04 FUNDERING

- 01 Stelbaddingen dienen met de hand te worden ingegraven.
Tussenliggende grond ongeroerd laten.

25 15 INMETING

25 15 04 INMETING

- 01 De aanlegtekeningen dienen te worden bijgewerkt met de volgende revisiegegevens:
- plaatsgegevens van inspectieputten, kolken en inlaten van huis- en kolkaansluitingen;
- hoogtegegevens van putdeksels, riolering en drainage (b.o.b.-maten);
- ligging van inlaten en uitleggers van huis- en kolkaansluitingen op inspectieputten en hoofdriool.
- 02 De revisiegegevens aanleveren zowel in digitale vorm (dgn-formaat, 3,5 inch diskette, in enkelvoud) als plot (maximaal A-0 formaat, in drievoud).
- 03 Het revisiebestand dient de volgende gegevens te bevatten:
Putten:
- putnummer;
- x- en y- coördinaat in RD-stelsel;
- hoogte put;
- hoogte putnummer.
Strengen:
- b.o.b.-maat begin (in meters t.o.v. N.A.P.);
- b.o.b.-maat eind (in meters t.o.v. N.A.P.);
- materiaal en diameterbuis.

31 WEGVERHARDINGEN

31 42 EISEN EN UITVOERING STRAATWERK

31 42 02 EISEN AAN DE UITVOERING

- 01 Al het straatwerk moet onder de hamer worden aangebracht, vleien is niet toegestaan.
- 02 Het afrillen moet gelijke tred houden met het uitvoeren van de bestratingswerken en mag dus niet na het gereedkomen van het gehele straatwerk geschieden.
- 03 Bij (her)straatwerkzaamheden mogen geen materialen toegepast worden die kleiner zijn dan 1/3 deel van een hele betonsteen of -tegels.

63 TECHNISCHE BEPALINGEN SPORTVELDEN

63 01 KUNSTGRASVELDEN

HFD PAR ART LID

63 03 04 AANLEG

- 01 De aan te leggen constructie dient gelijk te zijn aan de constructie waarop door ISA-Sport aan de betreffende aannemer door middel van laboratoriumonderzoek goedkeuring is verleend en derhalve op de sportvloerenlijst van 'door de ISA-Sport en KNVB geschikt bevonden constructies voor grassportvelden is opgenomen (certificaat van goedkeuring ter inzage aanbieden).

63 03 05 GARANTIE

- 01 De aannemer dient aan te geven hoe en voor hoe lang de garantie op de gehele constructie is geregeld. Opgenomen moeten zijn bepalingen over de garantie op de geleverde onderdelen van de constructie. Bijgevoegd moet worden een verklaring dat de constructie gedurende de garantietermijn voldoet aan de eisen van de betreffende sportbond en NOC*NSF.

V&G - PLAN

Model Bpb-3

PROJECTGEGEVENS

- 1 Het project bestaat uit:
De aanleg van een kunstgrasvoetbalveld.

- 2 Adres/ligging van de bouwplaats:

.....

- 3 Namen en adressen van:

Opdrachtgever:

Gemeente

.....

.....

.....

Ontwerpende partij:

.....

Coordinator ontwerpfase:

Gemeente

.....

.....

.....

STANDAARD KENNINGSGEVINGSFORMULIER

MODEL BPB-9

**KENNISGEVING VAN HET TOT STAND BRENGEN VAN
DE AANLEG VAN KUNSTGRASVOETBALVELD.**
als bedoeld in art. 4 lid 1 van het Bouwprocesbesluit Arbowet.

1 Datum van kennisgeving:

.....

2 Volledig adres van de bouwplaats:

.....

.....

3 Opdrachtgever:

.....

4 Aard van het bouwwerk:

.....

.....

5 Uitvoerende partij(en), naam en adres:

.....

.....

.....

6 Coordinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de
ontwerpfase van het bouwwerk:

.....

.....

.....

.....

7 Coordinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de
bouwfase van het bouwwerk (naam en adres):

.....

.....

.....

8 Vermoedelijk datum van aanvang van de werkzaamheden op de
bouwplaats:

.....

9 Vermoedelijke duur van de werkzaamheden op de bouwplaats:
... weken

10 Vermoedelijk maximum aantal werknemers op de bouwplaats:

.....

11 Gepland aantal ondernemingen en zelfstandigen op de
bouwplaats:

.....

12 Naam van de reeds geselecteerde ondernemingen:

.....

.....

.....

INSCHRIJVINGSBILJET

De hierna te noemen inschrijver(s):

A) 1)

gevestigd te 2)

B) 1)

gevestigd te 2)

C) 1)

gevestigd te 2)

verklaart (verklaren) zich door ondertekening dezes bereid de uitvoering van

aan te nemen voor een bedrag, de omzetbelasting daarin niet begrepen, van: EUR 3)

(
euro 4)

Het bedrag van de terzake van het werk verschuldigde omzetbelasting bedraagt: EUR 5)

(
euro) 6)

De inschrijver(s) verklaart (verklaren) dat de bij dit inschrijvingsbiljet gevoegde ontleding van de aannemingssom is die, bedoeld in artikel 01.01.02 van de Standaard RAW Bepalingen (Standaard 2000).

De inschrijvers wijzen als gemachtigde om hen voor alle zaken het werk betreffende te vertegenwoordigen aan, de hierboven onder A) genoemde inschrijver. 7)

De inschrijver(s) verklaart (verklaren) deze aanbieding te doen overeenkomstig de bepalingen van het Uniform Aanbestedingsreglement 2001 en met inachtneming van de bepalingen en gegevens zoals deze zijn omschreven in het bestek, de nota van inlichtingen en het proces-verbaal van aanwijzing.

Gedaan te de 20

De inschrijver(s),

A

(handtekening)

Inschrijvingsstaat als bedoeld in artikel 01.01.03 van de
Standaard RAW Bepalingen (Standaard 2000) behorende bij het
inschrijvingsbiljet van de ondergetekende(n):

1)

Gevestigd te

2)

- 1) Bij een natuurlijke persoon naam en voornamen voluit, bij een rechtspersoon de statutaire naam.
- 2) Bij een natuurlijke persoon de woonplaats, bij een rechtspersoon de vestigingplaats, met volledig adres en zonodig vermelding van de provincie en het land.

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
 Besteknummer:, d.d.
 Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 3

BESTEKS POST- NUMMER	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	PRIJS PER EENHEID IN EURO	TOTAAL BEDRAG IN EURO
1	OPRUIMWERKZAAMHEDEN				
11	SLOOPWERKZAAMHEDEN				
12	TERREINWERKZAAMHEDEN				
121010	Verwijderen begroeiing.	are	1,00	V	
121020	Verwijderen bomen, stamdiameter m.	st	1,00	V	
121040	Snoeien rand beplantingsvak.	m	1,00	V	
121060	Snoeien van bomen t.b.v. plaatsen ballenvangers	st	1,00	V	
122030	Frezen grasmat, 0,15 m	are	1,00	V	
13	OPBREKEN KANTOPSLUITINGEN				
130020	Opbreken en afv. trottoirbanden 130/150x250 mm	m	1,00	V	
130040	Opbreken en afv. opsluitbanden 100 x200mm.	m	1,00	V	
14	OPBREKEN ASFALTVERHARDINGEN				
140200	Zagen asfaltverharding, niet teerhoudend	m	1,00	V	
140210	Zagen asfaltverharding, teerhoudend	m	1,00	V	
140220	Opbreken asfaltverharding.	m2	1,00	V	
140230	Opbreken asfaltverharding met teerhoudend asfalt.	m2	1,00	V	
140430	Afvoeren asfaltpuin (niet teerhoudend)	ton	1,00	V	
140440	Afvoeren asfaltpuin (teerhoudend)	ton	1,00	V	
15	OPBREKEN ELEMENTENVERHARDINGEN				
150110	Opbreken betontegels 300x300x70mm.	m2	1,00	V	
150410	Opbreken betonstraatstenen k.f.	m2	1,00	V	
16	OPBREKEN HALFVERHARDINGEN				
160150	Verw. en afv. laag halfverharding (gravel)	m2	1,00	V	
160190	Verw. en afv funderingslaag van verbrandingsintels	m2	1,00	V	
17	OPBREKEN KUNSTGRASCONSTRUCTIE				
170010	Verwijderen en afvoeren kunstgras	m2	1,00	V	
170030	Verwijderen sporttechnische laag	m2	1,00	V	
18	VERWIJDEREN RIOLERING / DRAINAGE				
183010	Verwijderen en afv. drainageput.	st	1,00	V	

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 5

BESTEKS POST- NUMMER	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	PRIJS PER EENHEID IN EURO	TOTAAL BEDRAG IN EURO
307010	Zand verw. in cunet en verdichten (elementenverh)	m3	1,00	V	
307030	Zand verw. in cunet en verdichten (asfaltverh)	m3	1,00	V	
307130	Leveren cunetzand	m3	1,00	V	
311	GEOTEXTIEL				
311010	Leveren en aanbrengen worteldoek	m2	1,00	V	
311030	Leveren en aanbrengen drukverdeeldoek	m2	1,00	V	
4	HWA AFVOER				
41	DRAINPUTTEN				
410030	Lev. en aanbr. put van kunststof inw. ø315mm	st	1,00	V	
42	CUNETDRAINS				
420110	Lev en aanbr drainage ø65mm PP450, cunetten	m	1,00	V	
420190	Doorsteken drainage	EUR		N	
43	LEIDINGWERK				
431000	Lev. en aanbr. PVC-buis ø160mm incl. grondwerk	m	1,00	V	
431020	Lev. en aanbr. PVC-buis ø125mm incl. grondwerk	m	1,00	V	
431150	Lev. en aanbrengen PVC-T-stuk 45°, ø125-160 mm.	st	1,00	V	
431170	Lev. en aanbrengen PVC-T-stuk 45°, ø125-125 mm.	st	1,00	V	
431580	Lev. en aanbrengen PVC-bochtstuk, ø125 mm.	st	1,00	V	
44	KOLKEN				
443010	Lev. en aanbr. straatkolk kunststof/g.ij. 300x300	st	1,00	V	
5	VERHARDINGEN				
500	VOORBEREIDENDE WERKZAAMHEDEN				
500010	Afwerken zandbed.	m2	1,00	V	
501	FUNDERINGEN				
501010	Lev. en aanbr laag menggranulaat, dik 0,25 m	m2	1,00	V	
501080	Lev. en aanbr. laag zandcement.	m2	1,00	V	
501130	Straatzand leveren, aanbrengen en verdichten	m2	1,00	V	
502	KANTOPSLUITINGEN				

BESTEKS POST- NUMMER	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	PRIJS PER EENHEID IN EURO	TOTAAL BEDRAG IN EURO
611020	Verdichten zand	m3	1,00	V	
611030	Profileren in dakprofiel	m2	1,00	V	
611040	Leveren M3.d zand	m3	1,00	V	
611050	Leveren en aanbrengen sporttechnische laag	m2	1,00	V	
611060	Leveren en aanbrengen geovlies	m2	1,00	V	
611070	Leveren en aanbrengen kunstgras	m2	1,00	V	
62	SPEELVELDINRICHTING				
620	SPEELVELDAFRASTERING				
620010	Lev. en aanbr. leunhekwerk	m	1,00	V	
620030	Lev. en aanbr. leunhekwerk, dubbel staafmat	m	1,00	V	
620050	Boren gaten in elementenverharding	st	1,00	V	
621	BALLENVANGERS				
621040	Lev. en aanbr. ballenvanger	m	1,00	V	
621060	Lev. en aanbr. combinatieballenvanger	m	1,00	V	
621080	Lev. en aanbr. ballenvanger, staafmat, hoog 3,0 m	m	1,00	V	
622	POORTEN				
622010	Lev. en aanbr. dubbele draaipoort	st	1,00	V	
622020	Lev. en aanbr. enkele draaipoort	st	1,00	V	
622040	Lev. en aanbr. enkele draaipoort	st	1,00	V	
623	VERLICHTING				
623030	Lev. en aanbr. veldverlichting voetbal, training	EUR		N	
623050	Lev. en aanbr. veldverlichting voetbal, wedstrijd	EUR		N	
624	DUG-OUTS				
624010	Lev. en aanbr. dug-out incl. fundering, kunststof	st	1,00	V	
625	VELDMEUBILAIR				
625010	Leveren en aanbrengen walk on/off rooster	st	1,00	V	
625030	Leveren en aanbrengen buisjes t.b.v. (hoek)vlaggen	st	1,00	V	
625050	Leveren hoekvlaggen	st	1,00	V	
625070	Lev. en aanbr. doel voetbal, senioren, kunstgras	st	1,00	V	

Bestek: Aanleg kunstgrasvoetbalveld
Besteknummer:, d.d.
Opdrachtgever: Gemeente

Bladnr. 9

BESTEKS POST- NUMMER	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS- VERPLICHTING	PRIJS PER EENHEID IN EURO	TOTAAL BEDRAG IN EURO
8	WERK ALGEMENE AARD				
811	ONDERHOUD/KEURINGEN				
811030	Uitvoeren onderhoudscontract	EUR		N	
811050	Uitvoeren keuringen, voetbal, kunstgras	EUR		N	
820	REVISIETEKENINGEN				
821010	Inmeten en verwerken revisiegegevens	EUR		N	
830	TER BESCHIKKING STELLINGEN				
831010	T.b.s. werknemer bouwbedrijf groep B	uur	50,00	V	
831020	T.b.s. hydraulische graafmachine	uur	50,00	V	
831030	T.b.s. tractor met laadkar.	uur	50,00	V	
831040	T.b.s. vrachtauto.	uur	50,00	V	
84	GEBRUIK RIJPLATEN				
840010	Gebruik rijplaten	EUR		N	
	SUBTOTAAL				

☒ Besluit college

☐ Besluit burgemeester

Reg.nr. : INT-08-00298
Afdeling : Stadswerken
Naam ambtenaar : L. Keurhorst
Datum : 25 maart 2008
Bijlagen : Memo met financieel overzicht en
ramingen
Projectplanning sportpark 't
Venterinck.
Info over Edel Grass B.V.

Ingekomen:

Onderwerp : Herziening Collegebesluit 11 maart 2008 inzake aanleg kunstgrasveld 't
Venterinck.

Ontwerpbesluit : Besloten wordt:
(voor toelichting zie bijlage)

1. In te stemmen met het openen van onderhandelingen met Edel Grass en te trachten tot overeenstemming te komen inzake uitvoering van de aanleg van het kunstgrasveld op sportpark 't Venterinck.
2. Hiermee dus akkoord te gaan met een afwijking van het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid en over te gaan tot enkelvoudige onderhandse aanbesteding.
3. Het collegebesluit van 11 maart 2007 om over te gaan tot meervoudige onderhandse aanbesteding te herroepen.

Bij dit advies betrokken medewerker(s): A J. ten Barge, L.Meijling, R. Nijland

Begrotingswijziging : ☐ ja ☒ nee
Openbaar : ☐ nee
☒ ja, vanaf 31 mei 2008

Procedure:

vooroverl. port.houder : x ☐ d.d. 26-3-2008
college : ☒ d.d. 1 april 2008
præsidium : ☐
raad : ☐ ☐ (voorstel/besluit bijgevoegd)
raad (t.k.n.) : ☐ ☐ (raadsinfobrief bijgevoegd)
andere overlegvormen :
OR : ☐ advies ☐ Instemming
communicatie : ☐ persbericht bijgevoegd ☐ anders: _____
centrale inkoop : ☐
Wkpb-plichtig : ☐ (voor informatie: www.vrom.nl/wkpb)

		A	B	C	O	
Akkoord afdelingshoofd:	Advies directeur: _____	☐	☐	☐	☐	A = akkoord B = map C = bespreken O = opiniërend
d.d.:	d.d.:					
Advies secretaris:	_____	☐	☐	☐	☐	
d.d.:						

Voorstel

☐ burgemeester	_____	☐	☐	☐	☐
☐ wethouder Welten	_____	☐	☐	☐	☐
☐ wethouder Pieper	_____	☐	☐	☐	☐

Registratienummer : INT-08-00298
Dienst/afdeling : Stadswerken
Naam ambtenaar : L. Keurhorst
Datum : 25 maart 2008
Bijlagen : Memo met financieel overzicht en ramingen
Projectplanning sportpark 't Venterinck.
Info over Edel Grass B.V.

Onderwerp

Herziening Collegebesluit 11 maart 2008 inzake aanleg kunstgrasveld 't Venterinck

Ontwerpbesluit

Besloten wordt;

1. In te stemmen met het openen van onderhandelingen met Edel Grass en te trachten tot overeenstemming te komen inzake uitvoering van de aanleg van het kunstgrasveld op sportpark 't Venterinck.
2. Hiermee dus akkoord te gaan met een afwijking van het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid en over te gaan tot enkelvoudige onderhandse aanbesteding.
3. Het collegebesluit van 11 maart 2007 om over te gaan tot meervoudige onderhandse aanbesteding te herroepen.

Toelichting

§ 1 Inleiding/probleemstelling

Op 12 februari jl. heeft u op basis van het uitgebrachte advies besloten de afdeling Stadswerken opdracht te geven om via een open begroting onderhands met de firma ten Cate Thiolon overeenstemming te bereiken over de aanleg van het kunstgrasveld van FC-Berghuizen. Toen ons duidelijk werd dat de firma Ten Cate niet op de sportvloerenlijst van ISA-sport stond is in een aangepast collegevoorstel op 11 maart aangegeven om in plaats van Ten Cate met Edel Grass de onderhandelingen te starten. Edel Grass is een recentelijk verworven dochterbedrijf van Ten Cate Thiolon en Oranjewoud. Edel Grass heeft wel de vereiste licentie om ISA-sport goedgekeurde kunstgrasvelden aan te mogen leggen. De hoofdreden om via een open begroting onderhandelingen aan te gaan zijn; een innovatief product, een korte aanbestedingsprocedure, goede garantie en naar het zich laat aanzien een aantrekkelijke prijs. Dit alles houdt in dat de firma Edel Grass waarschijnlijk de gemeente Oldenzaal een interessante aanbieding zal gaan doen.

§ 2 Bestuurlijke kaders, oplossingsrichting en wijze van aanpak

Indien geen onderlinge overeenstemming kan worden bereikt zal alsnog in concurrentie worden aanbesteed.

A. Kernargumenten

1.1. Nieuwe informatie:

Sinds uw besluit van 11 maart jl. is er met name vanuit F.C. Berghuizen nieuwe informatie naar voren gekomen die aangeeft dat het innovatieve karakter en de tijdige aanleg zodanig financieel en technisch voordeel oplevert dat het heroverwegen van het besluit van 11 maart de moeite waard is.

1.2. Een snelle aanbestedingsvariant:

De afdeling Stadswerken heeft samen met een afvaardiging van het bestuur van FC-Berghuizen het programma van eisen reeds opgesteld. Na overdracht van deze gegevens aan Edel Grass zou er binnen twee weken een onderhandelingsvoorstel kunnen liggen. De uitvoering zou dan nog kunnen starten in april 2008 en de afronding zou dan voor de nieuwe seizoen start een feit zijn (zie Planning)

kosten voor verlichting en verplaatsen reclame borden. Hier mag F.C. Berghuizen en de rugbyvereniging in wezen niet de dupe van worden door de aanleg daar ook op te houden.

§ 6 Overige gevolgen van de aanpak/het besluit

Een oorzaak van de geringe meerkosten in de raming t.o.v. de beschikbare € 850.000,-- is ook het feit dat bij de Weschterik gekozen wordt voor aanleg op het hoofdveld vanwege o.a. de maatvoering, dus extra kosten voor verlichting en verplaatsen reclame borden. Hier mag F.C. Berghuizen en de rugbyvereniging in wezen niet de dupe van worden door de aanleg daar ook op te houden. Binnenkort wordt er overigens ook duidelijkheid verwacht over een mogelijke provinciale subsidie van € 5,-- per inwoner t.b.v. investeringen in de sport. Deze bijdrage mag ingezet worden voor dit type investeringen. Dit is ook opgenomen in de evaluatienota 2007.

§ 7 Resultaten van overleg en inspraak

We hebben een open en constructieve communicatie met de gebruikers van 't Venterinck in zijn algemeen en met het bestuur van FC Berghuizen in het bijzonder.

§ 8 Communicatie

In dit stadium nog niet wenselijk. Indien overeenstemming is bereikt met Edel Grass en de aanleg geplant is zal leverancier en of de gemeente actief kunnen communiceren.

§ 9 Overzicht ter inzage gelegde stukken en overige informatie

n.v.t.

§ 10 Voorstel/besluiten

Wij stellen het College voor inzake de aanleg van het kunstgrasveld op sportpark 't Venterinck met Edel Grass B.V. de onderhandelingen te openen en te trachten tot overeenstemming te komen op basis van de vermelde randvoorwaarden.

Evenals in het besluit van 12 februari jl. is dit een afwijking van het vastgestelde gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid. Daar dit een pilot betreft dient er goed gestuurd te worden op hoogwaardige kwaliteit tegen een gunstige prijs. Hierbij dienen garanties, gevolgschade c.a. contractueel goed afgedekt te zijn.

Daarnaast dient het college besluit d.d. 11 maart jl, waarin de afdeling Stadswerken opdracht wordt geven om tot een meervoudig onderhandse aanbesteding over te gaan worden herroepen.

OPDRACHTGEVERSVERKLARING

Projectnaam : Renovatie kunstgrasvelden veld 3 + 4 Quick'20 Oldenzaal
Opdrachtgever : Gemeente Oldenzaal
Besteknummer : 150501
Werknummer : 2426

De ondergetekende,

Naam : De heer A. ten Barge
Functie : Afdelingshoofd
Afdeling : Stadswerken
Adres : Postbus 354, 7570 AJ Oldenzaal
Contactgegevens : E-mail : a.tenbarga@oldenzaal.nl
Tel : 0541-588111

Verklaart dat de Sallandse Wegenbouw B.V. heeft uitgevoerd het project:
Renovatie kunstgrasvoetbalvelden veld 3 + 4 Quick'20 Oldenzaal

Datum aanvang : 7 juli 2015
Datum oplevering : 24 september 2015
Aanneemsom : € 311.000,= excl. B.T.W.
Gefactureerd bedrag : € 321.450= excl. B.T.W.

Bovengenoemde werkzaamheden zijn naar volledige tevredenheid conform de gemaakte overeenkomst, aangepaste planning en afspraken uitgevoerd.

Getekend te *Oldenzaal*

Datum *19 mei 2016*

Handtekening

Persbericht

Datum 20 december 2016

Uitkomsten onderzoek RIVM bekend

Spelen op kunstgrasvelden is veilig

Naar aanleiding van het uitgebreide onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) naar het sporten op kunstgras met rubbergranulaat en de eventuele gezondheidsrisico's daarvan concludeert het RIVM dat de resultaten geen aanleiding geven om gezondheidsschade te verwachten. Er is geen reden voor het instellen van een speelverbod.

Het RIVM is op verschillende manieren op zoek gegaan naar meer kennis over rubbergranulaat op sportvelden en eventuele effecten op de gezondheid. Er is literatuuronderzoek gedaan. Daarnaast is er veldonderzoek gedaan en zijn van 100 kunstgrasvelden 600 monsters onderzocht. Door de combinatie van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek is duidelijk geworden welke stoffen in het rubbergranulaat zitten.

Door middel van labonderzoek is vervolgens bepaald in hoeverre deze stoffen bijvoorbeeld bij het inslikken van rubbergranulaat of bij huidcontact met rubbergranulaat vrij kunnen komen.

De uitkomsten van de verschillende onderzoeken leiden nu tot de conclusie dat het veilig is om op kunstgras met rubbergranulaat te sporten.

Normen

Begin december is geschreven over de norm die van toepassing is op kunstgrasvelden. De norm voor mengsels is nu van toepassing op de kunstgrasvelden. Ook al zou een andere norm gehanteerd worden – die voor consumentenproducten – dan nog zou het advies van de RIVM hetzelfde zijn.

Landelijk wordt het advies van de RIVM ondersteund en gevolgd door het ministerie van VWS, de KNVB en de vereniging sport en gemeenten.

Gemeente Oldenzaal ondersteunt ook de lijn van de RIVM. Het spelen op de kunstgrasvelden blijft daarmee toegestaan. Aanvullende maatregelen zijn niet noodzakelijk.

Voor toekomstige vervangingen zullen wij de ontwikkelingen in de markt blijven volgen en afwegen.

Informatie

Op de website van de RIVM is meer informatie opgenomen over het onderzoek en de uitkomsten daarvan (www.rivm.nl). Ook zijn daar de meest gestelde vragen en antwoorden opgenomen. Mocht u naar aanleiding van de berichtgeving nog verdere vragen hebben dan kunt u allereerst terecht bij uw vereniging. Wij staan in nauw contact met de voorzitters van de verenigingen in Oldenzaal.

http://www.rivm.nl/Onderwerpen/R/Rubbergranulaat/Alle_veelgestelde_vragen_over_Rubbergranulaat

Noot voor de redactie

Meer informatie gemeente Oldenzaal | team communicatie
communicatie@oldenzaal.nl | T (0541) 58 82 88

RAPPORTAGE

Programma van Eisen
Renovatie 2 kunstgras voetbalvelden
Quick '20 te Oldenzaal

Opdrachtgever	:	Gemeente Oldenzaal Postbus 354 7570 AJ Oldenzaal
Contactpersoon	:	de heer I. Vlaar
Projectnummer	:	150034
Datum	:	1 mei 2015
Opgesteld door	:	projectgroep renovatie velden Quick'20

1. **UITGANGSPUNTEN PROGRAMMA VAN EISEN**

De uitgangspunten voor het Programma van Eisen worden gevormd door:

- resultaten verkregen uit archiefonderzoek;
- resultaten verkregen uit het door ASC Sports & Water uitgevoerd veldonderzoek van 2 april 2015;
- rapportage kwaliteitsonderzoek en renovatieadvies Kiwa ISA-Sport, 1 april 2015;
- informatie verkregen van Quick '20;
- informatie verkregen van de gemeente Oldenzaal;
- de normen van NOC*NSF;
- het reglement van de KNVB.

In dit programma van eisen wordt verwezen naar de normen van NOC*NSF en de regelgeving van KNVB en FIFA. Indien zich wijzigingen voordoen, is de meest recente versie van de normen en regelgeving op het voorliggende programma van eisen van toepassing.

In voorliggende rapportage wordt de renovatie van twee rubber infill kunstgras voetbalvelden beschreven.

2.5 Maatvoering

De afmetingen van het speelveld en de uitlopen zijn weergegeven in de plantekening met kenmerk KE15-0223-003-Blad 1. De velden zijn 108 bij 72 m, inclusief uitloopruimte.

2.6 Doelen

De velden zijn voorzien van vaste doelen, P model. De kwaliteit van de doelen is matig tot redelijk bevonden.

2.7 Overig

Rondom de velden is een hekwerk aanwezig. Het bestaande hekwerk kan worden behouden in de nieuwe situatie. Aanwezige poorten draaien in de huidige situatie naar binnen toe open. In de nieuwe situatie dienen de aanwezige poorten naar buiten toe open te draaien.

3. OMSCHRIJVING WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk worden de werkzaamheden nader gedefinieerd. De werkzaamheden zijn opgesplitst in twee fasen en verdeeld over het veld. Hieronder is aangegeven welke aspecten in de betreffende fasen aan de orde komen. In de verschillende paragrafen zijn vervolgens de werkzaamheden gespecificeerd.

Vorbereidingsfase:

- algemeen;
- opruim- en voorbereidingswerkzaamheden;
- tijdelijke depotruimte.

Renovatiefase:

- waterhuishouding;
- afmetingen en hoogteliggingen;
- constructieopbouw;
- belijning;
- specifieke eisen kunstgras constructie;
- specifieke eisen materialen.

3.1 Vorbereidingsfase

3.1.1 Algemeen

Voor aanvang van de werkzaamheden vindt er een schouw plaats om de nul situatie vast te leggen van het werkgebied en de omgeving. De opdrachtgever doet dit aan de hand van foto's en omschrijvingen. De aannemer wordt geacht hierbij aanwezig te zijn.

De werkzaamheden dienen onder goede weers- en terreinomstandigheden te worden uitgevoerd

Tijdens het gebruik van het depotterrein dient te allen tijde de parkeerplaats bereikbaar te zijn voor derden. Bestaande kolken dienen te worden afgedekt zodat deze niet vollopen met materiaal (zand, grond, ed). Bij oplevering van het werk dient de parkeerplaats opgeruimd en schoon te worden opgeleverd. De eventuele beschadigingen en verzakkingen dienen door de aannemer te worden hersteld op zijn rekening.

Opslag van materialen zal in overleg met de directie moeten plaatsvinden op de parkeerplaats.

3.2 **Renovatiefase**

3.2.1 Waterhuishouding

De huidige drainagesystemen blijven gehandhaafd. Voor aanvang van de werkzaamheden zijn er in opdracht van de gemeente controle- en reinigingswerkzaamheden aan de drainagesystemen uitgevoerd. Bijzonderheden zijn daarbij niet aangetroffen.

NB: Om de waterafvoer bij de spelersingang van veld 3 te verbeteren zal gezamenlijk met de aannemer gezocht moeten worden naar een passende maatregel. Door de aannemer dient hiervoor in de aanbieding een stelpost van € 3000,- opgenomen te worden.

3.2.2 Afmetingen en hoogteligging

De afmetingen van beide velden voldoen aan het reglement van de KNVB en blijven behouden. De uitlopen dienen minimaal 4,0 m te bedragen waarvan maximaal 0,5 m voorzien is van een tegelverharding.

De hoogteliggingen van beide velden kunnen globaal worden gehandhaafd. Hierbij worden aanpassingen in de hoogteligging van de kantopsluiting op voorhand niet noodzakelijk geacht.

3.2.3 Constructieopbouw

De aanwezige constructie is beoordeeld door Kiwa ISA-Sport en op basis van de bevindingen is een rapportage kwaliteitsonderzoek en renovatieadvies (met kenmerk 150300112, 1 april 2015, bijlage 2) opgesteld. De inschrijver heeft zodoende kennis kunnen nemen van de aanwezige constructieopbouw op locatie van de nieuw aan te leggen kunstgrasvelden zoals beschreven in voorliggend Programma van Eisen. Zo nodig mag de inschrijver ter plaatse vooraf eigen onderzoek verrichten om zich te vergewissen van de situatie en de juistheid van het rapport.

Op grond van bovenstaand garandeert de inschrijver dat de aanwezige constructieopbouw geschikt is om zijn constructie (toplaag) aan te brengen om te kunnen voldoen aan de voorwaarden die zijn gesteld in voorliggend Programma van Eisen inclusief bijlagen. Zo niet, dan stelt hij de opdrachtgever hier voor de uiterste datum voor het indienen van de vragen voor de nota van inlichtingen van op de hoogte.

Uit de rapportage kan worden opgemaakt dat de huidige constructieopbouw van beide velden

daar overheen uitgerold. Het zorgt ervoor dat de fundering vlak blijft tijdens het uitrollen van de mat en het draagt bij aan de drukverdeling. Dit doek moet voldoen aan de norm NOCNSF -M11.a van april 2005.

Kunstgrasmat

De aan te leggen constructie (kunstgrasmat) dient op de Sportvloerenlijst in de categorie 'FIFA TWO STAR' voor te komen. Ook dient de constructie getest en goedgekeurd te zijn als FIFA ONE STAR.

Om uiteindelijk de goedkeuring te verkrijgen, moet een kunstgrasmat worden toegepast waarop de certificering en goedkeuring van het systeem is verkregen of waarop de status van 'erkend en gecertificeerd', of "in onderzoek" van toepassing is. De kunstgrasmat moet voldoen aan de voorwaarden, beschreven is in de bedrijfsgebonden normen van NOC*NSF.

De eisen aan de mat bij inschrijving zijn als volgt gesteld:

- minimale vezellengte 60 mm;
- minimale vezeldikte 360 µm;
- tenminste 115.000 vezels per vierkante meter;
- 5/8 deling (rijafstand 16 mm);
- tenminste 1.500 gram per vierkante meter poolgewicht;
- infill bestaande uit zand en rubber.

Instrooi materiaal

De kunstgrasmat wordt ingestrooid met zand (norm NOCNSF-M4.a) en SBR rubber. Beide materialen zijn genormeerd en zijn onlosmakelijk verbonden aan de aangeboden constructie en de goedkeuring daarvan.

Het instrooi SBR-rubber dient afkomstig te zijn van autobandenrubber en door de VACO erkende bedrijven en/of door Vereniging Band en Milieu gecertificeerde bedrijven die zijn voorzien van een Milieukeur. Het instrooirubber dient niet eerder als infill op voetbalvelden te zijn toegepast.

De aannemer dient bij de aanbidding de voorgestelde verhouding zand-rubber te melden.

4.6 Dug-outs

Op de velden worden nieuwe dug-outs geplaatst conform regelgeving KNVB.

Directielevering en plaatsing: Deze zullen op afroep van de aannemer door de leverancier worden geleverd en geplaatst conform de voorschriften van de leverancier.

4.7 Hoekvlaggen

Directielevering; Deze zullen op afroep van de aannemer worden geleverd en dienen door de aannemer te worden geplaatst conform de voorschriften van de leverancier. Op elke hoek van de velden dient een buisje en een uitneembare vlaggenstok te worden geleverd en geplaatst conform het laatst geldende spelreglement van de KNVB. Deze vlaggenstokken mogen niet gevaarlijk zijn voor de spelers en dienen gemakkelijk uitneembaar te zijn uit de aan te brengen buisjes. De buisjes mogen niet boven de invulling uitsteken.

4.8 Walk-off matten

Op de plaats juist voor de aanwezige looppoorten dient de aannemer nieuwe walk-off matten te leveren en te plaatsen volgens onderstaande uitgangspunten:

- het reservoir heeft afmetingen van circa 1,05 bij 0,90 m;
- rooster dient eenvoudig uitneembaar te zijn;
- de borstelmat dient door verharding te worden opgesloten en op zelfde hoogte als omliggende tegelverharding te worden afgewerkt.

4.9 Verhardingen

Aan de bestaande tegelverhardingen en opsluitbanden binnen de veldafscheidingen zijn geen ingrijpende werkzaamheden voorzien. De bestaande tegelverhardingen en opsluitbanden dienen in de nieuwe situatie naadloos en zonder oneffenheden aan te sluiten op de kunstgras toplaag.

Waar nodig dient de aannemer herstelwerkzaamheden uit te voeren. De aannemer is dit verband verantwoordelijk voor het voldoen aan de sporttechnische eisen van NOC*NSF.

4.10 Overig

De aannemer dient bij oplevering van de velden een big bag (1 m3) met infill rubber ter beschikking te stellen aan de vereniging.

De aannemer voert het dagelijks onderhoud uit gedurende de periode tussen ingebruikname en de eindkeuring. Na goedkeuring van de kunstgrasvelden door zowel Kiwa ISA Sport alsmede de opdrachtgever draagt de gemeente Oldenzaal de zorg voor het dagelijks onderhoud.

5.3 Kwaliteitsborging

De constructie dient door Kiwa ISA Sport te worden goedgekeurd aan de gestelde norm van NOC*NSF. De gemeente geeft hiertoe opdracht voor de keuring.

De aannemer dient de volgende stop- en bijwoonpunten op te nemen in zijn planning en dient de opdrachtgever 3 dagen van te voren in kennis te stellen van een stoppunt of een bijwoonpunt.

Stoppunten:

- Goedkeuring uitvoeringsplan;
- Keuring sporttechnische laag in het werk;
- De gemeente snijdt willekeurig op het werk 1m² kunstgras uit en laat deze toetsen op de aangeboden specificaties bij KIWA ISA sport. De kunstgrasmat mag niet eerder worden aangebracht dan dat de uitslag van KIWA ISA Sport bij de gemeente bekend is en positief is bevonden. Indien de kunstgrasmat niet overeen komt met de specificaties van de aangeboden kunstgrasmat dient deze op kosten van de aannemer te worden vervangen. De gemoeide stagnatiekosten hiervan komen tevens voor rekening van de aannemer. De aannemer dient er vanuit te gaan in zijn planning dat het onderzoek op de kunstgrasmat vier werkdagen in beslag neemt. In deze periode mag de kunstgrasmat niet worden gelegd.
- Keuring kunstgrasmat na invulling met instrooizand;
- Eindkeuring kunstgras voetbalvelden.

Bijwoonpunten:

- Keuring kunstgrasmat voor aanbrengen in het werk;
- Keuring instrooizand voor aanbrengen in het werk;
- Keuring instrooirubber voor aanbrengen in het werk.

5.4 Planning

Voor aanvang van de werkzaamheden dient de aannemer een planning voor de uit te voeren werkzaamheden aan te leveren. Tijdens de overleggen tussen de aannemer en de opdrachtgever wordt de planning doorgenomen.

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden op 15 juni 2015 kunnen starten. Het sportpark is tijdens de uitvoer van de werkzaamheden slechts beperkt in gebruik vanwege de zomerstop. Echter dienen derden en hulpdiensten te allen tijde toegang te hebben tot het sportpark. Hier dient de aannemer rekening mee te houden Een en ander wordt nader afgestemd met de directie ten tijde van start werk.

De uitvoering van het te realiseren werk (twee kunstgras voetbalvelden) dient uiterlijk op 14 augustus 2015 te worden opgeleverd. De kunstgras velden dienen dan goed gekeurd te zijn. Voor elke dag dat het werk te laat wordt opgeleverd, wordt door de opdrachtgever € 500,--

biljartvereniging en voetbalvereniging tijdens de aanleg van het kunstgrasveld wordt gebruikt.
Gevaarlijke situaties tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moeten worden voorkomen en 's
avonds dient het terrein te worden opgeruimd en afgezet.

Voor de stroomvoorziening van een eventuele bouw-, directiekeet kan in overleg met de beheerder
van het clubhuis gebruik worden gemaakt van elektriciteit vanuit het clubhuis.

Velperweg 26
6824 BJ Arnhem
Postbus 485
6800 AL Arnhem
T +31 88 811 54 83
F +31 26 445 92 81
www.grontmij.nl

Gemeente Oldenzaal
T.a.v. de heer A. ten Barge
Postbus 354
7570 AJ OLDENZAAL

Plaats en datum
Arnhem, 3 oktober 2014

Referentienummer
GM-0143569

Kenmerk
329044

Betreft
Vervolgprocedure kunstgrasveld sportpark 'T Venterinck

Geachte heer Ten Barge,

Uw brief van 29 juli 2014 hebben wij ontvangen (uw kenmerk UIT-14-02432). In uw brief gaat u in op vermeende gebreken aan het kunstgrasveld sportpark 't Venterink aan de Schapendijk 37 te Oldenzaal. U stelt Grontmij voor deze vermeende gebreken aansprakelijk, althans u maakt aanspraak op garanties. In reactie op deze brief delen wij u het volgende mee.

De Feiten

Op basis van een offerte van 11 juni 2008 is door Grontmij in uw opdracht de aanleg van een kunstgrasveld uitgevoerd, conform deze offerte en het daarvoor opgestelde Plan van Aanpak. Na oplevering is het veld goedgekeurd door ISA Sport en is hiervoor een certificaat afgegeven.

Thans stelt u dat het veld sinds 2013 last heeft van losliggende vezels. Naar aanleiding van onderzoek door Grontmij van 19 juni 2013 is geconstateerd dat er inderdaad sprake is van loslating van vezels, maar dat dit een normaal verschijnsel is dat geen negatieve invloed heeft op de speelbaarheid van het veld.

Na overleg tussen u en Grontmij, is door Grontmij uit coulance en sans prejudice toegezegd om specialistisch onderhoud uit te voeren waarbij beide partijen 50% bijdragen aan de kosten van dit onderhoud. Het onderhoud is inmiddels uitgevoerd.

Voorts is in uw opdracht door KIWA op 1 april 2014 een onderzoek uitgevoerd. Onduidelijk is wat de vraagstelling is die aan de deskundigen is voorgelegd. Grontmij heeft in ieder geval geen kans gehad om hier inbreng te geven. Bij het onderzoek zijn kennelijk twee vezels onderzocht. Uit het onderzoek bleek dat nader onderzoek noodzakelijk is om meer inzicht te geven in de oorzaak van het loslaten van vezels.

Grontmij Nederland B.V.
Statutair gevestigd te
De Bilt
Handelsregister 30129769

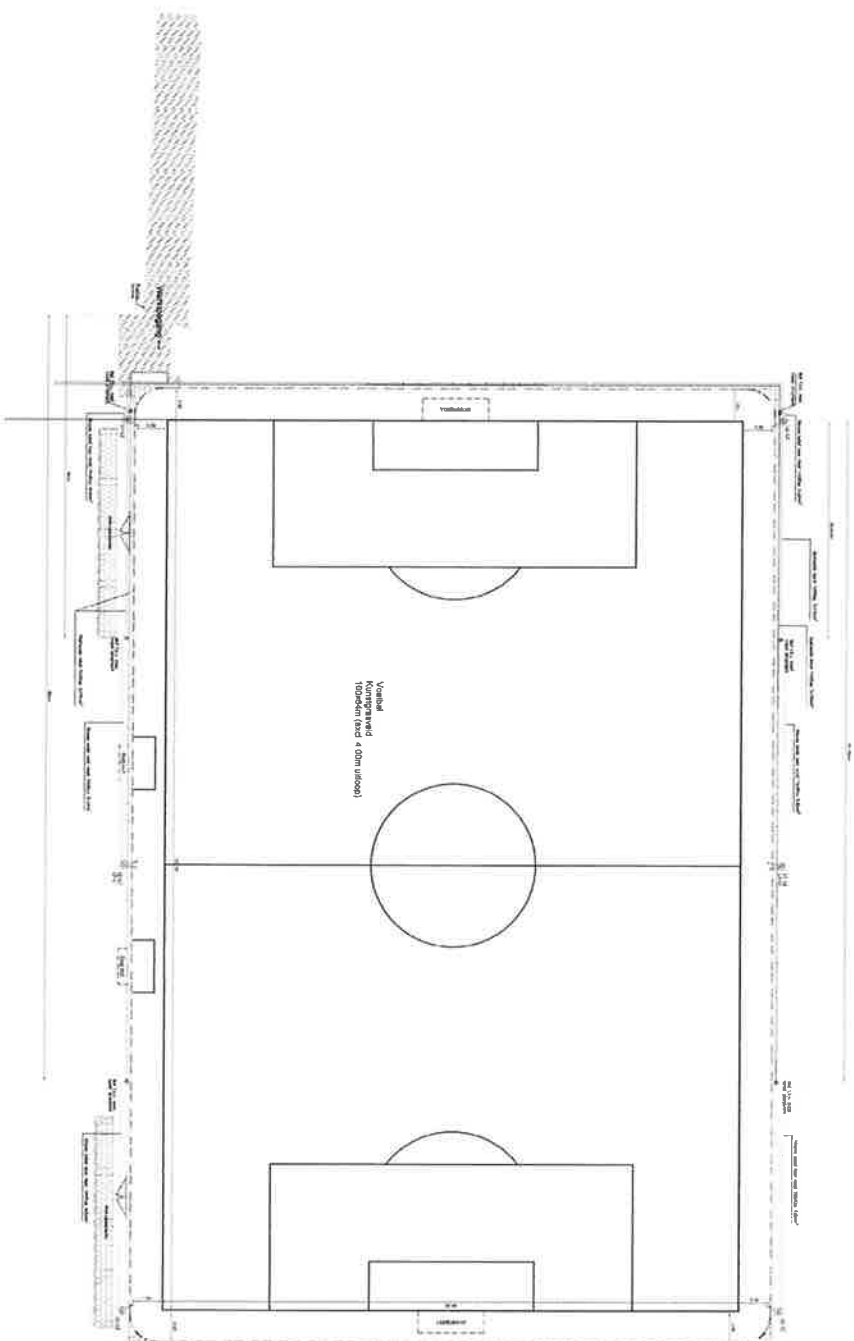
Om u toch tegemoet te komen, hebben wij onverplicht voor 50% bijgedragen aan de kosten van specialistisch onderhoud. Wij zijn van mening dat wij u hiermee al tegemoet zijn gekomen. Daarnaast hebben wij om u nog verder tegemoet te komen inmiddels een uitgesneden stuk van het veld voor onderzoek opgestuurd naar de leverancier. Indien dit onderzoek aanleiding geeft om ons standpunt te herzien, zijn wij daartoe gaarne bereid. Op dit moment zijn wij van mening dat het kunstgrasveld aan de speltechnische eisen voldoet en ondanks het kleine vezelverlies zal blijven voldoen en wijzen derhalve elke aansprakelijkheid van de hand.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Grontmij Nederland B.V.

ing. J.B.F. ten Bras
Hoofd Contracting

REVISE

Aanpak

1. Aanpak

2. Onderwerpen

3. Houtwetenschappelijke kennis

Onderwerpen

1. Houtwetenschappelijke kennis

2. Houtwetenschappelijke kennis

3. Houtwetenschappelijke kennis

Houtwetenschappelijke kennis

1. Houtwetenschappelijke kennis

2. Houtwetenschappelijke kennis

3. Houtwetenschappelijke kennis

De hockeyvelden van Bully zijn vrijwel afgeschreven (velden 2 en 3 al in 2013 en veld 1 in 2015). In de overeenkomst tussen de gemeente en Bully staat dat de vervanging van de velden steeds (en volledig) ten laste van de gemeente komt. De gemeente geeft dit in optie 1 aan: 476.081 voor 3 velden. Per veld € 158.694. De kosten voor de gemeente zijn als volgt te berekenen.

Jaartal	Veld 1			Veld 2 en 3			Ten laste van de gemeente			
	Inv.	Lasten	Aantal	Inv.	Lasten	Aantal	Veld 1	Veld 2 en 3	Totaal	
2014				317.388			100%	0	100%	0
2015	158.694			32.076	1		100%	0	100%	32.076
2016		16.038	1	32.076	2		100%	16.038	100%	48.113
2017		16.038	2	32.076	3		100%	16.038	100%	48.113
2018		16.038	3	32.076	4		100%	16.038	100%	48.113
2019		16.038	4	32.076	5		100%	16.038	100%	48.113
2020		16.038	5	32.076	6		100%	16.038	100%	48.113
2021		16.038	6	32.076	7		100%	16.038	100%	48.113
2022		16.038	7	32.076	8		100%	16.038	100%	48.113
2023		16.038	8	32.076	9		100%	16.038	100%	48.113
2024		16.038	9	32.076	10		100%	16.038	100%	48.113
2025		16.038	10	32.076	11		100%	16.038	100%	48.113
2026		16.038	11	317.388	32.076	12	100%	16.038	100%	48.113
2027	158.694	16.038	12	32.076	1		100%	16.038	100%	48.113
2028		16.038	1	32.076	2		100%	16.038	100%	48.113
2029		16.038	2	32.076	3		100%	16.038	100%	48.113
2030		16.038	3	32.076	4		100%	16.038	100%	48.113
2031		16.038	4	32.076	5		100%	16.038	100%	48.113
2032		16.038	5	32.076	6		100%	16.038	100%	48.113
2033		16.038	6	32.076	7		100%	16.038	100%	48.113
2034		16.038	7	32.076	8		100%	16.038	100%	48.113
2035		16.038	8	32.076	9		100%	16.038	100%	48.113
2036		16.038	9	32.076	10		100%	16.038	100%	48.113
2037		16.038	10	32.076	11		100%	16.038	100%	48.113
2038		16.038	11	317.388	32.076	12	100%	16.038	100%	48.113
2039	158.694	16.038	12	32.076	1		100%	16.038	100%	48.113
2040		16.038	1	32.076	2		100%	16.038	100%	48.113
		400.944			833.963		400.944	833.963	1.234.907	

Bully is bereid om bij te dragen in de kosten van vervanging van de kunstgrasvelden. Doordat Bully zuinig omgaat met de velden, is het mogelijk om de vervangingen later dan gepland uit te laten voeren. Hierbij heeft Bully de volgende uitgangspunten / voorwaarden

Totaal	Ten laste van gemeente	Ten laste van Bully
--------	------------------------	---------------------

Veld 1 vervangen in 2014 300.000 100% 0% Hoger bedrag: waterveld totale investering 360.000 euro (Bully investeert 60.000)
Veld 2 en 3 vervangen in 2019 158.694 50% 50% Betreft vervanging van twee velden
Volgende vervangingen 50% 50% Indien voor overige buitensportverenigingen een gunstiger percentage geldt, dan geldt dit ook voor Bully.

De totale investering 2014 - 2019, waarvan de kapitaallasten voor rekening van de gemeente komen is dus:

2014	100%	300.000	1	300.000
2019	50%	158.694	2	158.694
		458.694		

Dit is reeds minder dan 476.081 euro, indien Bully Gemeente aan contract houdt.

Jaartal	Veld 1			Veld 2 en 3			Ten laste van de gemeente				Ten laste van Bully		
	Inv.	Lasten	Aantal	Inv.	Lasten	Aantal	Veld 1	Veld 2 en 3	Totaal		Veld 1	Veld 2 en 3	Totaal
2014	300.000						100%	30.318	30.318	0%	0		0
2015		30.318	1				100%	30.318	30.318	0%	0		0
2016		30.318	2				100%	30.318	30.318	0%	0		0
2017		30.318	3				100%	30.318	30.318	0%	0		0
2018		30.318	4				100%	30.318	30.318	0%	0		0
2019		30.318	5	317.388			100%	30.318	30.318	0%	0		0
2020		30.318	6	32.076	1		100%	30.318	46.356	0%	0	50%	16.038
2021		30.318	7	32.076	2		100%	30.318	46.356	0%	0	50%	16.038
2022		30.318	8	32.076	3		100%	30.318	46.356	0%	0	50%	16.038
2023		30.318	9	32.076	4		100%	30.318	46.356	0%	0	50%	16.038
2024		30.318	10	32.076	5		100%	30.318	46.356	0%	0	50%	16.038
2025		30.318	11	32.076	6		100%	30.318	46.356	0%	0	50%	16.038
2026	150.000	30.318	12	32.076	7		100%	30.318	46.356	0%	0	50%	16.038
2027		15.159	1	32.076	8		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2028		15.159	2	32.076	9		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2029		15.159	3	32.076	10		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2030		15.159	4	32.076	11		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2031		15.159	5	317.388	32.076	12	50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2032		15.159	6	32.076	1		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2033		15.159	7	32.076	2		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2034		15.159	8	32.076	3		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2035		15.159	9	32.076	4		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2036		15.159	10	32.076	5		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2037		15.159	11	32.076	6		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2038	150.000	15.159	12	32.076	7		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2039		15.159	1	32.076	8		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
2040		15.159	2	32.076	9		50%	7.580	23.617	50%	7.580	50%	16.038
		576.047			673.586		460.833	336.793	806.720	106.114	336.793	442.907	

De besparing voor de gemeente is als volgt te berekenen:

Jaartal	Ten laste van de gemeente			Verschil
	Basis	Voorstel Bully	Verschil	
2014	0	0	0	
2015	32.076	30.318	1.757	5%
2016	48.113	30.318	17.795	37%
2017	48.113	30.318	17.795	37%
2018	48.113	30.318	17.795	37%
2019	48.113	30.318	17.795	37%
2020	48.113	46.356	1.757	4%
2021	48.113	46.356	1.757	4%
2022	48.113	46.356	1.757	4%
2023	48.113	46.356	1.757	4%
2024	48.113	46.356	1.757	4%
2025	48.113	46.356	1.757	4%
2026	48.113	46.356	1.757	4%
2027	48.113	23.617	24.496	51%
2028	48.113	23.617	24.496	51%
2029	48.113	23.617	24.496	51%
2030	48.113	23.617	24.496	51%
2031	48.113	23.617	24.496	51%
2032	48.113	23.617	24.496	51%
2033	48.113	23.617	24.496	51%
2034	48.113	23.617	24.496	51%
2035	48.113	23.617	24.496	51%
2036	48.113	23.617	24.496	51%
2037	48.113	23.617	24.496	51%
2038	48.113	23.617	24.496	51%
2039	48.113	23.617	24.496	51%
2040	48.113	23.617	24.496	51%
	1.234.907	806.720	428.187	35%

Marconistraat 32
7575 AR Oldenzaal
Postbus 202
7570 AE Oldenzaal
Tel: 0541-517280
Fax: 0541-522354
E-mail: info@negam.nl
Internetsite: www.negam.nl

Gemeente Oldenzaal Dienst SPB
T.a.v.: dhr. M. Koopman
Ganzenmarkt 1
7571 CD Oldenzaal

Onderwerp: Offerte kunstgrasveldje Kiekeboe aan de Berkstraat te Oldenzaal.
Datum : 17-03-2011
Plaats : Oldenzaal
Kenmerk : NB

Geachte heer Koopman,

Bijgaande de prijs voor het kunstgrasveldje t.b.v. bovengenoemd werk.

De werkzaamheden volgens onderstaande gegevens kunnen wij u aanbieden voor onderstaande prijzen.

Versie 1 conform bijlage (goedkoop): €1.095,- (Excl. BTW).

- Egaliseren ondergrond.
- 120m2 kunstgras leveren en aanbrengen.
- Fixeren grasmat met tentharings h.o.h. 50cm.
- Prijs is exclusief algemene kosten, uitvoeringskosten en winst & risico.

Versie 2 conform bijlage (goed kindvriendelijk systeem): €2.175,- (Excl. BTW).

- Raamwerk bestaande uit gordingen 5x10cm en perkoenpalen 10x10x50cm leveren en aanbrengen.
- 10cm grof zand leveren en aanbrengen tussen het raamwerk (incl. profileren en verdichten).
- Kunstgras leveren en aanbrengen en fixeren d.m.v. nieten op het raamwerk.
- Prijs is exclusief algemene kosten, uitvoeringskosten en winst & risico.

U hiermede een passende aanbieding te hebben gedaan en uw antwoord in vertrouwen tegemoet ziend, teken ik,

Met vriendelijke groet,
NEGAM BV.

J. Brand.

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

VERBODEN
CHEKLIST
AANMELDER

Bank: ING Oldenzaal
Rek. nr. 66.50.11.911
G-rek. 99.60.16.791
B.T.W. nr. NL.8012.91.161.B.01
K.v.K. Twente nr. 06067316

Beoordelingstabel beoordeling Kunstgrasveld

Bedrijf: Oranjewoud

Criteria	Aandachtspunt	Cijfer 6 =	Cijfer per aandachtspunt	Totaal cijfer (gemiddelde van de aandachtspunten)
Projectaanpak	Volledigheid	Minimaal gevraagde werkzaamheden in offerte	5	5
	Inhoudskundigheid	Blijkt vanuit offerte niet dat vanuit eigen expertise is gekeken	4	
	Presentatie en verzorging	Standaard lay out, geen extra aandacht aan gegeven	4	
	Eigen initiatieven/ zienswijzen	Geen eigen invulling gegeven, maar wel voldaan aan minimum	5	
	Onderhoudskosten	Onderhoudskosten normaal niveau	7	
	Onderhoudsvoorwaarden	Standaard onderhoudsvoorwaarden	6	
Planning	Volledig	Alle activiteiten zijn opgenomen in een korte opsomming, niet overzichtelijk	6	8
	Behalen einddatum	Einddatum is 16 september 2008	8	
	Realistisch	Rekening gehouden met vakanties etc.	10	
Gekozen materialen	Duurzaamheid		6	5,25
	Minimale eisen/ verhouding tot elkaar	Toepassing van standaard materialen	5	
	Toepassing nieuwe ontwikkelingen	Geen eigen initiatief, standaard uitwerking	5	
	Testrapporten/keurrapporten	Zijn toegevoegd en zijn positief	5	
Garanties	Duur	Minimaal 8 jaar garantie	8	7
	Voorwaarden waaronder garantie wordt verleend	Hoeveelheid voorwaarden gesteld, met name aan gebruik etc.	6	
Resultante vereniging				7,8

Opmerkingen:

1. Oranjewoud voldoet in algemene zin niet aan de voorwaarden uit de offerteaanvraag. Op de volgende punten wordt afgeweken:
- Doelen: er wordt gesproken over herplaatsing van doelen in de offerte. Terwijl er nieuwe doelen geplaatst moeten worden.
- Lavalaag: de offerte beschrijft de toepassing van een zand/java laag. In de aanvraag is er expliciet gesproken over alleen een lavalaag.
- Hekwerk: in de offerte staat dat er een opening in het hekwerk gemaakt moet worden voor de werkzaamheden. Dit is niet noodzakelijk.
- Opslagruimte: er staat beschreven dat er een gedegen opslagruimte voor materialen aanwezig moet zijn. (kosteloes) Hier is niet over gesproken in de offerteaanvraag.
- AVW: Oranjewoud wijkt af van de betalingsregeling uit de Algemene Voorwaarden. Dit is geen optie. De Algemene voorwaarden van Oldenzaal zijn van toepassing verklaard, daar kan en mag niet van afgeweken worden.

Deze onjuistheden zorgen ervoor dat de offerteaanvraag met een onvoldoende is beoordeeld. Met name de zand/java laag voldoet niet aan onze minimale eisen. Dit zou betekenen dat we een ander product krijgen dan we minimaal hebben geëist. Wij hebben aangegeven dat alternatieven mogelijk zijn, maar dat hiervan dan de kwaliteit moet worden aangebond middels een keuringsrapport. Bij Oranjewoud is een "testrapport" toegevoegd. Allereerst voldoet dit niet aan de eisen van een officieel testrapport, omdat het slechts een tabel is. Daarnaast staan hier meerdere matten in en uit het PVA blijkt niet welke mat wij krijgen en waar in het testrapport naar gekeken moet worden. Zo kan niet getoetst worden of de kwaliteit van zand/java aan onze eis voor een lavalaag voldoet.

De onvoldoendes op de aandachtspunten hebben tot gevolg dat er onvoldoende wordt gescoord op een bepaald criterium. Dit heeft tot gevolg dat Oranjewoud wordt uitgeschakeld van de aanbesteding.

Beoordelingstabel beoordeling Kunstgrasveld

Bedrijf: CSC Sports

Criterium	Aandachtspunt	Cijfer 6 =	Cijfer per aandachtspunt	Totaal cijfer (gemiddelde van de aandachtspunten)
Projectaanpak	Volledigheid	Minimaal gevraagde werkzaamheden in offerte	8	8
	Inhoudskundigheid	Blijkt vanuit offerte niet dat vanuit eigen expertise is gekeken	9	
	Presentatie en verzorging	Standaard lay out, geen extra aandacht aan gegeven	7	
	Eigen initiatieven/ zienswijzen	Geen eigen invulling gegeven, maar wel voldaan aan minimum	8	
	Onderhoudskosten	Onderhoudskosten normaal niveau	8	
	Onderhoudsvoorwaarden	Standaard onderhoudsvoorwaarden	8	
Planning	Volledig	Alle activiteiten zijn opgenomen in een korte opsomming, niet overzichtelijk	9	9,666666667
	Behalen einddatum	Einddatum is 16 september 2008	10	
	Realistisch	Rekening gehouden met vakanties etc.	10	
Gekozen materialen	Duurzaamheid		6	6
	Minimale eisen/ verhouding tot elkaar	Toepassing van standaard materialen	7	
	Toepassing nieuwe ontwikkelingen	Geen eigen initiatief, standaard uitwerking	6	
	Testrapporten/keurrapporten	Zijn toegevoegd en zijn positief	5	
	Duur	Minimaal 8 jaar garantie	6	
Garanties	Voorwaarden waaronder garantie wordt verleend	Hoeveelheid voorwaarden gesteld, met name aan gebruik etc.	6	6
			6	
Resultante vereniging				8

Opmerkingen:

1. De onvoldoende voor het testrapport is te verklaren uit het feit dat er geen testrapporten waren bijgevoegd, waaruit de kwaliteit van het product blijkt en zoals bedoeld. Een FIFA certificaat voldoet niet aan deze voorwaarden. Er is in de aanvraag duidelijk gevraagd om testrapporten. Nu kan er geen vergelijking gemaakt worden.
2. In de offerte van CSC wordt naar verschillende normen en vooral ook nieuwe normen verwezen waar zij aan voldoen. Dit is echter niet bewezen. Mede gezien het feit dat nieuwe norm nog in ontwikkeling is en dit systeem nog niet geïmplementeerd is. Pas als deze norm geldt kan gesteld worden of CSC voldoet.
3. Het product dat CSC aanbiedt is een product boven de standaardnorm, maar is in die zin geen nieuwe ontwikkeling. Wel heeft men op eigen initiatief een alternatief voorgesteld, maar dit wordt niet gezien als nieuwe ontwikkeling.
4. De duurzaamheid wordt mede bepaald aan de hand van de garantietermijn. Als men een garantie van 8 jaar geeft is dat minimaal. Dan is er ook geen vertrouwen in het product.

Beoordelingstabel beoordeling Kunstgrasveld

Bedrijf: Desso

Criteria	Aandachtspunt	Cijfer 6 =	Cijfer per aandachtspunt	Totaal cijfer (gemiddelde van de aandachtspunten)
Projectaanpak	Volledigheid	Minimaal gevraagde werkzaamheden in offerte	5	6,833333333
	Inhoudskundigheid	Blijkt vanuit offerte niet dat vanuit eigen expertise is gekeken	6	
	Presentatie en verzorging	Standaard lay out, geen extra aandacht aan gegeven	6	
	Eigen initiatieven/ zienswijzen	Geen eigen invulling gegeven, maar wel voldaan aan minimum	8	
	Onderhoudskosten	Onderhoudskosten normaal niveau	7,5	
	Onderhoudsvoorwaarden	Standaard onderhoudsvoorwaarden	8	
Planning		Alle activiteiten zijn opgenomen in een korte opsomming, niet overzichtelijk	8	9,333333333
	Volledig	Behalen einddatum	10	
	Realistisch	Rekening gehouden met vakanties etc.	10	
Gekozen materialen	Duurzaamheid		8	9
	Minimale eisen/ verhouding tot elkaar	Toepassing van standaard materialen	7	
	Toepassing nieuwe ontwikkelingen	Geen eigen initiatief, standaard uitwerking	8	
	Testrapporten/keurrapporten	Zijn toegevoegd en zijn positief	10	
Garanties	Duur	Minimaal 8 jaar garantie	8	7,5
	Voorwaarden waaronder garantie wordt verleend	Hoeveelheid voorwaarden gesteld, met name aan gebruik etc.	7	
Resultante vereniging				10

Opmerkingen:

1. Allereerst worden de algemene voorwaarden van de gemeente Oldenzaal afgewezen. Dat is geen optie.
2. Er wordt een andere constructie toegepast, maar hiervan zijn testrapporten meegeleverd, die aantonen dat de kwaliteit overeenkomt met onze minimale eisen.
3. Duurzaamheid scoort in deze hoog omdat er 10 jaar garantie wordt afgegeven.

Door het afdelingshoofd van Stadswerken zijn echter de prijzen bekeken en hieruit is gebleken dat Desso € 1,000,000 boven de andere aanbieders uitkomt. Desso had een referentieveld in Breda of Rijswijk opgegeven. Het verschil van € 100,000,000 is echter niet meer in te halen, daarom is na goedkeuring van Desso besloten geen bezoek aan de referentievelden te brengen en hen hiervoor een 10 te geven om de beoordeling wel goed te laten verlopen. Dit veld is dus niet bezocht door de vereniging en de 10 zegt ook niks over de beoordeling door de vereniging.

Beoordelingstabel beoordeling Kunstgrasveld

Bedrijf: Grontmij

Criterium	Aandachtspunt	Cijfer 6 =	Cijfer per aandachtspunt	Totaal cijfer (gemiddelde van de aandachtspunten)
Projectaanpak	Volledigheid	Minimaal gevraagde werkzaamheden in offerte	6	7,5
	Inhoudskundigheid	Blijkt vanuit offerte niet dat vanuit eigen expertise is gekeken	9	
	Presentatie en verzorging	Standaard lay out, geen extra aandacht aan gegeven	6	
	Eigen initiatieven/ zienswijzen	Geen eigen invulling gegeven, maar wel voldaan aan minimum	8	
	Onderhoudskosten	Onderhoudskosten normaal niveau	6	
	Onderhoudsvoorwaarden	Standaard onderhoudsvoorwaarden	8	
Planning	Volledig	Alle activiteiten zijn opgenomen in een korte opsomming, niet overzichtelijk	6	8,666666667
	Behalen einddatum	Einddatum is 16 september 2008	10	
	Realistisch	Rekening gehouden met vakanties etc.	10	
Gekozen materialen	Duurzaamheid		10	7,5
	Minimale eisen/ verhouding tot elkaar	Toepassing van standaard materialen	6	
	Toepassing nieuwe ontwikkelingen	Geen eigen initiatief, standaard uitwerking	10	
	Testrapporten/keurrapporten	Zijn toegevoegd en zijn positief	5	
Garanties	Duur	Minimaal 8 jaar garantie	10	8,5
	Voorwaarden waaronder garantie wordt verleend	Hoeveelheid voorwaarden gesteld, met name aan gebruik etc	7	
Resultante vereninging				6

Opmerkingen:

1. Inhoudskundigheid scoort in deze hoog, omdat het helemaal is uitgewerkt naar de gemeente Oldenzaal. Hun standaardconstructie hebben ze aangepast naar onze wensen.
2. In de beoordeling van de planning hebben wij niet meegenomen dat ze het 2de veld ook op 16 september klaar kunnen hebben. Dat is niet relevant in deze. Gaat nu puur om sportpark 't Venterink
3. De duurzaamheid wordt met een hoog cijfer gewaardeerd, omdat er een lange garantie wordt afgegeven van 15 jaar, wat ook wat zegt over de duurzaamheid van het product.
4. Toepassing nieuwe ontwikkeling scoort hoog, omdat men op eigen initiatief ervoor gekozen heeft hun standaardconstructie aan te passen, wat een nieuwe constructie oplevert.
5. Op testrapporten wordt een onvoldoende gescoord, omdat gevraagd is testrapporten van het product toe te voegen. Deze ontbraken.

Beoordelingstabel beoordeling Kunstgrasveld

Bedrijf: CSC sports

Kunstgrasmat: Evolution Duo

Criterium	Aandachtspunt	Cijfer 6 =	Cijfer per aandachtspunt	Totaal cijfer (gemiddelde van de aandachtspunten)
Projectaanpak	Volledigheid	Minimaal gevraagde werkzaamheden in offerte	10	9,2
		Blijkt vanuit offerte niet dat vanuit eigen expertise is gekeken. Slechts een uitwerking van onze vraag. Voorbeelden waaruit dit blijkt zijn aanpassing van eigen constructie, inrichting naar wensen en eisen van Oldenzaal.		
	Inhoudskundigheid	Standaard lay out, geen extra aandacht aan gegeven	9	
	Presentatie en verzorging	Onderhoudskosten normaal niveau	10	
	Onderhoudskosten	Standaard onderhoudsvoorwaarden	8	
Planning				
	Volledig	Alle activiteiten zijn opgenomen in een korte opsomming, niet overzichtelijk	8	7
	Behalen einddatum	Einddatum is 1 oktober 2008. Is een 6. 1 september klaar is een 10.	5	
	Realistisch	Rekening gehouden met vakanties etc. Indien ook met uitlooptijden etc rekening gehouden extra punten.	8	
Gekozen materialen				
	Kwaliteit van de mat	Mate van schokabsorptie en vezelgewicht	8	8
	Toepassing van nieuwe ontwikkelingen en eigen initiatief genomen.	Geen eigen initiatief, standaard uitwerking	8	
	Testrapporten/keurrapporten	Zijn toegevoegd en zijn positief	8	
Garanties				
	Duur	Minimaal 8 jaar garantie	9	8
	Voorwaarden waaronder garantie wordt verleend	Hoewelheid voorwaarden gesteld, met name aan gebruik etc.	7	
Resultante vereniging				9,1

Opmerkingen:

Het plan van aanpak is heel compleet en zeer uitgebreid. Alle informatie is verwerkt en overall is rekening meegehouden. Met daarin eigen inbreng.

De planning is volledig, doordat ook rekening gehouden is met reserveweken. Dit geeft een realistische planning, echter alleen over de einddatum ontstaat onduidelijkheid. De ene keer wordt 1 oktober als einddatum benoemd, een andere keer half september. Daarnaast wordt 1 september ook als einddatum benoemd. Dit vormt een zoekplaatje, daardoor wordt op behalen einddatum een onvoldoende gescoord.

De testrapporten zijn toegevoegd en daaruit blijkt dat de minimale schokabsorptie wordt behaald.

Er is sprake van een alternatief, dat ook aan de minimale voorwaarden voldoet. Daarin is sprake van eigen initiatief en een nieuwe ontwikkeling.

Beoordelingstabel beoordeling Kunstgrasveld

Bedrijf: CSC sports

Kunstgrasmat Evolution Plus

Criterium	Aandachtspunt	Cijfer 6 =	Cijfer per aandachtspunt	Totaal cijfer (gemiddelde van de aandachtspunten)
Projectaanpak	Volledigheid	Minimaal gevraagde werkzaamheden in offerte	10	9,2
		Blijkt vanuit offerte niet dat vanuit eigen expertise is gekeken.		
		Slechts een uitwerking van onze vraag. Voorbeelden waaruit dit blijkt zijn aanpassing van eigen constructie, inrichting naar wensen en eisen van Oldenzaal.	9	
	Inhoudskundigheid	Standaard lay out, geen extra aandacht aan gegeven	9	
	Presentatie en verzorging	Onderhoudskosten normaal niveau	10	
	Onderhoudskosten	Standaard onderhoudsvoorwaarden	8	
	Onderhoudsvoorwaarden			
Planning		Alle activiteiten zijn opgenomen in een korte opsomming, niet overzichtelijk	8	7
	Volledig	Einddatum is 1 oktober 2008. Is een 6. 1 september klaar is een 10.	5	
	Behalen einddatum	Rekening gehouden met vakanties etc. Indien ook met uitlooptijden etc rekening gehouden extra punten.	8	
	Realistisch			
Gekozen materialen		Mate van schokabsorptie en vezelgewicht	6	6,333333333
	Kwaliteit van de mat			
	Toepassing van nieuwe ontwikkelingen en eigen initiatief genomen.	Geen eigen initiatief, standaard uitwerking	7	
	Testrapporten/keurrapporten	Zijn toegevoegd en zijn positief	6	
Garanties				7,5
	Duur	Minimaal 8 jaar garantie	8	
	Voorwaarden waaronder garantie wordt verleend	Hoeveelheid voorwaarden gesteld, met name aan gebruik etc.	7	
Resultante vereniging				9,1

Opmerkingen:

Het plan van aanpak is heel compleet en zeer uitgebreid. Alle informatie is verwerkt en overal is rekening meegehouden. Met daarin eigen inbreng. De planning is volledig, doordat ook rekening gehouden is met reserveweken. Dit geeft een realistische planning, echter alleen over de einddatum ontstaat onduidelijkheid. De ene keer wordt 1 oktober als einddatum benoemd, een andere keer half september. Daarnaast wordt 1 september ook als einddatum benoemd. Dit vormt een zoekplaatje, daardoor wordt op behalen einddatum een onvoldoende gescoord.

Bij de evolution plus kan de schokabsorptie niet achterhaald worden, doordat er testrapporten van de evolution zijn toegevoegd. Door benadering van de testrapporten kan gesteld worden dat de schokabsorptie wel behaald wordt. Aan het vezelgewicht wordt wel voldaan. Dit is hoger dan gemiddeld, daardoor wordt nog wel een zes behaald. Er is geen sprake van een nieuwe ontwikkeling, dit is een standaard constructie.

Beoordelingstabel beoordeling Kunstgrasveld

Bedrijf: Grontmij

Criteria	Aandachtspunt	Cijfer 6 =	Cijfer per aandachtspunt	Totaal cijfer (gemiddelde van de aandachtspunten)
Projectaanpak	Volledigheid	Minimaal gevraagde werkzaamheden in offerte	7	7,2
		Blijkt vanuit offerte niet dat vanuit eigen expertise is gekeken. Slechts een uitwerking van onze vraag. Voorbeelden waaruit dit blijkt zijn aanpassing van eigen constructie, inrichting naar wensen en eisen van Oldenzaal.		
	Inhoudskundigheid	Standaard lay out, geen extra aandacht aan gegeven	8	
	Presentatie en verzorging	Onderhoudskosten normaal niveau	7	
	Onderhoudskosten	Standaard onderhoudsvoorwaarden	8	
Planning	Onderhoudsvoorwaarden		6	
		Alle activiteiten zijn opgenomen in een korte opsomming, niet overzichtelijk		
	Volledig	Einddatum is 1 oktober 2008. Is een 6. 1 september klaar is een 10.	8	
	Behalen einddatum	Rekening gehouden met vakanties etc. Indien ook met uitloopweken etc rekening gehouden extra punten.	8	
	Realistisch		8	
Gekozen materialen		Mate van schokabsorptie en vezelgewicht	7	7
	Kwaliteit van de mat			
	Toepassing van nieuwe ontwikkelingen en eigen initiatief genomen.	Geen eigen initiatief, standaard uitwerking	8	
	Testrapporten/keurrapporten	Zijn toegevoegd en zijn positief	6	
Garanties	Duur	Minimaal 8 jaar garantie	10	8,5
	Voorwaarden waaronder garantie wordt verleend	Hoewelheid voorwaarden gesteld, met name aan gebruik etc.	7	
Resultante vereniging				8

Opmerkingen:

Op presentatie wordt minimaler gescoord, doordat er wat slordigheden in zitten. Er wordt gesproken over sportpark t Venterinck, de testrapporten zijn verlopen, verschillende zanddiktes worden benoemd. Op volledigheid wordt boven minimaal gescoord, doordat alle informatie erin zit en nog een kwaliteitsplan als extra aanvulling. Het cijfer wordt echter verminderd doordat er geen referentieveld is opgegeven. En dit in de nota wel is Inhoudskundigheid scoort hoog, doordat zij de eigen constructie hebben aangepast naar de wens van Oldenzaal. In de onderhoudsvoorwaarden is opgenomen dat maar '1x per 5 jaar specialistisch onderhoud wordt uitgevoerd. Bij deze frequentie worden vraagtekens geplaatst. De kwaliteit van de mat is qua vezelgewicht boven het gevraagde gewicht. De schokabsorptie wordt net behaald. Het testrapport wat is toegevoegd, is verlopen maar laat wel de kwaliteit van de mat enigszins zien.

Beoordelingstabel beoordeling Kunstgrasveld

Bedrijf: Oranjewoud

Criterium	Aandachtspunt	Cijfer 6 =	Cijfer per aandachtspunt	Totaal cijfer (gemiddelde van de aandachtspunten)
Projectaanpak	Volledigheid	Minimaal gevraagde werkzaamheden in offerte	8	7,4
		Blijkt vanuit offerte niet dat vanuit eigen expertise is gekeken.		
		Slechts een uitwerking van onze vraag. Voorbeelden waaruit dit blijkt zijn aanpassing van eigen constructie, inrichting naar wensen en eisen van Oldenzaal.	8	
	Inhouddeskundigheid	Standaard lay out, geen extra aandacht aan gegeven	8	
	Presentatie en verzorging	Onderhoudskosten normaal niveau	5	
	Onderhoudskosten	Standaard onderhoudsvoorwaarden	8	
Planning		Alle activiteiten zijn opgenomen in een korte opsomming, niet overzichtelijk	7	7,666666667
	Volledig	Einddatum is 1 oktober 2008. Is een 6. 1 september klaar is een 10.		
	Behalen einddatum	Rekening gehouden met vakanties etc. Indien ook met uitloopweken etc rekening gehouden extra punten.	8	
	Realistisch		8	
Gekozen materialen		Mate van schokabsorptie en vezelgewicht	7	6
	Kwaliteit van de mat			
	Toepassing van nieuwe ontwikkelingen en eigen initiatief genomen.	Geen eigen initiatief, standaard uitwerking	6	
	Testrapporten/keurrapporten	Zijn toegevoegd en zijn positief	5	
Garanties	Duur	Minimaal 8 jaar garantie	9	7,5
	Voorwaarden waaronder garantie wordt verleend	Hoeveelheid voorwaarden gesteld, met name aan gebruik etc.	6	
Resultante vereniging				8,9

Opmerkingen:

De offerte geeft een volledig beeld en een duidelijke omschrijving van wat uitgevoerd wordt door opdrachtnemer.
De onderhoudskosten zijn niet opgenomen in de offerte. Daarom wordt daarop een onvoldoende gescoord. De onderhoudsvoorwaarden scoren wel hoog, doordat duidelijk is wie wat moet doen en hoe het onderhoud uitgevoerd moet worden. En een onderhoudscontract is toegevoegd.
Er wordt een 6 gescoord op kwaliteit van de mat doordat de schokabsorptie niet te achterhalen is uit het document.
Testrapporten en keurrapporten zijn niet toegevoegd. Alleen een productspecificatie. Daarom wordt daar een onvoldoende op gescoord.
De garantievoorwaarden zijn zeer beperkt. Andere sporten dan voetbal worden uitgesloten. Daarom wordt daarop een 6 gescoord.

Bedrijf	Inschrijvings-som in euro ex BTW	Project- aanpak	Planning	Gekozen materialen	Garanties	Resultante vereniging		
A Grontmij		7,2	8,0	7,0	8,5	8,0		
B Oranjewoud		7,4	7,7	6,0	7,5	8,9		
C1 CSC Sports Evolution PLUS		9,2	7,0	6,3	7,5	9,1		
C2 CSC sports Evolution DUO		9,2	7,0	8,0	8,0	9,1		
D Desso								
Belang		Project- aanpak	Planning	Gekozen materialen	Garanties	Resultante vereniging	Totaal kwaliteit	Maximumbudget (overal 10 scoren)
In €		21600	3600	10800	18000	18000	72000	360000
In %	20	6%	1%	3%	5%	5%	20%	100%
	Inschrijvings-som						Subtotaal kwaliteit in €	Fictieve inschrijvings-som in €
A. Grontmij	322800,00	6480,00	1800,00	2700,00	11250,00	9000,00	31230,00	€ 291.570
B. Oranjewoud	340000,00	7560,00	1530,00	0,00	6750,00	13050,00	28890,00	€ 311.110
C. CSC Sports Evolution PLUS	333481,63	17280,00	900,00	810,00	6750,00	13950,00	39690,00	€ 293.792
C2 CSC Sports Evolution DUO	333481,63	17280,00	900,00	5400,00	9000,00	13950,00	46530,00	€ 286.952
D. Desso								Uitgesloten

Bedrijf	Inschrijvings-som in euro ex BTW		Project- aanpak	Planning	Gekozen materialen	Garanties	Resultante vereniging		
A Grontmij			7,5	8,6	7,5	8,5	6,0		
B. CSC Sports			8,0	9,6	6,0	6,0	8,0		
C. Desso			6,8	9,3	9,0	7,5	10,0*		
D. Oranjewoud			5,0	8,0	5,3	7,0	7,8		
Belang			Project- aanpak	Planning	Gekozen materialen	Garanties	Resultante vereniging	Totaal kwaliteit	Maximumbudget (overal 10 scoren)
In €			21600	3600	10800	18000	18000	72000	360000
In %	20		6%	1%	3%	5%	5%	20%	100%
	Inschrijvingssom							Subtotaal kwaliteit in €	Fictieve inschrijvingssom in €
A.Grontmij	278700,00		8100	2340	4050	11250	0	25740,00	252960,00
B. CSC Sports	334024,93		10800	3240	0	0	9000	23040,00	310984,93
C. Desso	403000,00		4320	2970	8100	6750	18000	40140,00	362860,00
D. Oranjewoud	292700,00		-5400	1800	-2025	4500	8100	6975,00	285725,00
									Dingt niet meer mee in de aanbesteding.

Oranjewoud heeft onvoldoende gescoord op bepaalde punten en voldoet daarmee niet aan de minimumeisen. Dit betekent dat deze partij niet meer meedingt in de aanbesteding.

* 10,0 van Desso bij resultante vereniging is een fictieve beoordeling

Aandachtspunten aanbesteding

- 9 mei moet de offerte ingediend worden, 20 mei is de gunning. Wil men deze periode verkorten, zodat de offertes eerder worden ingediend en ook eerder gegund zal worden.
- Kwaliteit 20 % wordt beoordeeld volgens een vaststaand puntensysteem. CROW systematiek.
- Dit betekent dat er punten in de vorm van cijfers worden gegeven aan de verschillende onderdelen. Men kan op ieder punt een cijfer van 1- 10 scoren. Indien men op een bepaald onderdeel een onvoldoende (lager dan een 6) scoort, dan betekent dit dat men niet meedoet in de verdere beoordeling. Op iedere gunningscriterium zal men een voldoende moeten scoren.
- Er wordt gevraagd om één offerte/ aanbidding. Er mogen geen meerdere offertes ingeleverd worden. Deze worden **allemaal** ter zijde geschoven. Partijen moeten zelf een keuze maken in de alternatieven die ze kunnen aanbieden en doen ons één aanbidding Wij beoordelen ook maar één aanbidding.
- Het indienen van alternatieven wil niet direct zeggen dat dit ook meteen beter is en meer kwaliteit heeft, dit zal uit de beoordeling moeten blijken. Wij werken een basis uit die wij graag willen zien, mocht u alternatief een betere kwaliteit hebben, dan komt dit naar voren uit de beoordeling.
- Als de planning korter is dan betekent dit niet automatisch dat dit ook een betere beoordeling geeft. De planning moet vooral realistisch zijn.

Nota van inlichtingen offerteaanvraag kunstgrasveld sportpark 't Venterinck

Inleiding

Op woensdag 23 april 2008 heeft er een informatief gesprek plaatsgevonden bij de gemeente Oldenzaal over de offerteaanvraag voor het kunstgrasveld op het sportpark 't Venterinck. De uitgenodigde partijen ontvingen tijdens dit gesprek de uitnodigingsbrief en konden vragen stellen over deze brief en de wijze van aanbesteden. Daarnaast waren er vanuit de gemeente Oldenzaal nog een aantal wijzigingen op de uitnodigingsbrief, die ook in deze nota verwerkt worden.

Aanvullingen op de uitnodigingsbrief

Pagina 1

1. opsommingsteken 1: Het leveren en aanbrengen van een kunstgrasveld, zowel de onderbouw, sporttechnische laag als **grasmat** met de benodigde infill:
Grasmat wordt hier vervangen door kunstgrasmat

Pagina 2

Grondwerk:

1. Na de zin "ontgraving..... doch maximaal 40 cm volgt een aanvulling:
"maximale verhoging ten opzichte van huidige peil + 10 cm. (kantinepeil 4608 + NAP)
2. Na de zin: "Maximaal 30%..... worden gebruikt" volgt een aanvulling:
Indicatief verwerken op terrein, 2000-2800 m³. Afvoer: 750- 1150 m³

Kunstgrasveld, voorstel leverancier:

1. Sporttechnische laag **Minimaal** tien cm lava
2. Kunstgrasmat:
De kwaliteit van het veld dient te voldoen aan de norm ISA- KNVB2.15-2
Er wordt gekozen voor een zand en **SBR- rubber** in gestrooide combimat. Een combimat is niet monofiel of febrilleerd.

De eis van een combimat is hard. In deze geven wij geen ruimte om alternatieven aan te bieden. Onze voorkeur heeft de combimat, wij willen dan ook in iedere aanbidding een combimat terugzien en geen monofiele mat.

Pagina 3

Offerte

1. Aanvulling: mede offreren grootonderhoud kunstgrasveld voor de komende 2 jaar.
(aparte prijsopgave voor maken. Grootonderhoud wordt wel als criterium meegenomen in de kwaliteitsbeoordeling)

4. Vraag: Is het verplicht een lavalaag toe te passen?
Antwoord: de minimale eis is een lavalaag van 10cm. Een alternatief hiervoor mag, als men maar aantoont dat dit dezelfde kwaliteit betreft als de minimale eis, een lavalaag van 10 cm. De kwaliteit van het alternatief moet blijken uit de keuringsrapporten.
5. Vraag: Er staat dat de schokabsorptie tussen de 60 en 70% moet liggen. Is dit een harde eis? Mag er een afwijking van bijvoorbeeld 2% onder de eis in zitten? Dit strookt namelijk niet met de ISA- KNVB2-15-2 norm. De verplichte schokabsorptie ligt hierin lager.
Antwoord: de offerteaanvraag is hierin leidend. Er wordt in deze afgeweken van de ISA- KNVB2-15-2 norm. De minimale eis is een schokabsorptie tussen de 60- 70 %. Dit is een harde eis.
6. Vraag: Telt het aanbieden van groot onderhoud ook mee in de kwaliteitsbeoordeling?
Antwoord: het groot onderhoud moet ook geoffreerd worden. Hiervan dient een aparte prijsopgave afgegeven te worden. Het groot onderhoud wordt wel als onderdeel in de kwaliteitsbeoordeling meegenomen.
7. Vraag: Dient de huidige inventaris opgeruimd te worden, zoals doelen, dug outs etc opgeruimd te worden?
Antwoord: de huidige inventaris op het veld wordt opgeruimd en afgebroken door de vereniging en hoeft niet meegenomen te worden in de offerte.
8. Vraag: Wat verstaat de gemeente onder kwaliteit?
Antwoord: de kwaliteit wordt beoordeeld aan de hand van een aantal criteria, die ook in de offerteaanvraag benoemd staan. Eén van deze criteria is de beoordeling van de vereniging van de verschillende velden. Dit is een subjectief criterium, maar telt maar zo weinig mee in de kwaliteitsbeoordeling dat dit in geen geval doorslaggevend kan zijn.
In de kwaliteit wordt gekeken naar de gekozen materialen, de aanpak van het project (wat is allemaal inbegrepen), een realistische planning, eventuele alternatieven, de garantie die wordt afgegeven. Aan de hand van vaststaande punten zal de offerte beoordeeld worden.
9. Vraag: Op de tekening staan twee hekwerken aangegeven, waarvan één een leunhek. Tussen deze hekken zit maar 30 cm. Dit lijkt niet logisch? Is het niet verstandiger hier één hek van te maken?
Antwoord: Dit wordt één hek. Het leunhek en de tegels tussen de twee hekken komen te vervallen. Het hek dient 2 meter hoog te worden.
10. Vraag: Er staan geen eisen beschreven voor de dug outs. Welk type dug out wordt hier verwacht?
Antwoord: Lubbink type 7085 DA 4122h

Procesverbaal aanbesteding kunstgrasveld Sportpark 't Venterinck

Algemeen

Vorm van aanbesteding: economisch meest voordelige inschrijving (EMVI)
Procedure: meervoudig onderhands
Datum indienen offerte: 09-05-2008
Datum beoordeling: 14-05-2008
Datum gunning: 20-05-2008

Beschrijving procedure

In de aanbesteding van het kunstgrasveld is ervoor gekozen om te gunnen aan de economisch meest voordelige inschrijving volgens de methode van de CROW "Gunnen op waarde".

Bij de aanbesteding van het kunstgrasveld was de verdeling tussen prijs en kwaliteit als volgt:
Prijs 80%
Kwaliteit 20%

Volgens de systematiek van de CROW wordt uitgegaan van een fictieve inschrijvingssom. Dit is een reële raming waarvoor de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.
In dit geval € 360.000,-.

De offertes zijn beoordeeld aan de hand van de volgende gunningcriteria.
De percentages geven aan welk criterium het zwaarst meetelt in de beoordeling:

Criterium	Percentage
1. Projectaanpak	6%
2. Planning	1%
3. Gekozen materialen	3%
4. Garanties	5%
5. Resultante vereniging	5%
Totaal	20%

De verschillende gunningcriteria zijn onderverdeeld in aandachtspunten waarop de offertes beoordeeld zijn. Deze aandachtspunten zijn terug te vinden op de beoordelingsformulieren, die opgevraagd kunnen worden bij de gemeente.

Door beoordeling van de offerte op de aandachtspunten kwam er per criterium een cijfer uit.

Een 10 is hierin uitmuntend, 8 goed, 6 voldoende en lager dan een 6 onvoldoende.

Uitgangspunt was dat als een offerte onder de 6 scoorde, onvoldoende scoorde, wat betekende dat men niet bood wat gevraagd werd of men niet aan de minimale kwaliteitseisen voldeed. Een onvoldoende betekende dat het desbetreffende bedrijf niet meer meedeed in de aanbesteding.

Uiteindelijk kwam er per bedrijf voor de kwaliteit een bedrag uit. Dit bedrag is in mindering gebracht op de inschrijfsom van de bedrijven, zodat er een fictieve inschrijfsom ontstond. Het bedrijf met de laagste fictieve inschrijfsom zal uiteindelijk de opdracht gegund krijgen, voor uiteraard de werkelijke inschrijfsom.

sports aan de normen te zullen voldoen, heeft daardoor nog geen waarde en wordt niet meegenomen in de beoordeling.

- Het product dat CSC sports aanbiedt komt boven de standaardnorm uit, maar wordt in die zin niet beschouwd als een nieuwe ontwikkeling. Wel heeft men op eigen initiatief een beter product aangeboden, dat wordt ook gewaardeerd. (8)
- CSC sports biedt een garantietermijn van 8 jaar aan. Dat is de minimale eis.
- De garantietermijn van 8 jaar laat zien dat CSC sports ten opzichte van de concurrentie minder garantie geeft op duurzaamheid.

3. Desso

- Desso past een andere constructie toe dan gevraagd, maar heeft hiervoor de benodigde testrapporten bijgeleverd, waaruit blijkt dat de kwaliteit overeenkomt met de minimale eisen die door ons zijn gesteld.
- Er wordt 10 jaar garantie afgegeven. Ten opzichte van de concurrentie laat Desso zien dat een lange garantie op duurzaamheid wordt afgegeven.
- De offerte van Desso is niet geheel volledig, omdat niet geheel volgens de offerteaanvraag wordt aangeboden. Echter blijkt uit de aangeleverde informatie dat men voldoet aan de minimale eisen van kwaliteit.
- Desso heeft ruime garantievoorwaarden, in die zin, dat er meer mogelijkheden tot gebruik van het veld worden toegestaan. (ander schoeisel, ander gebruik etc)
- De algemene voorwaarden van de gemeente Oldenzaal worden afgewezen. Dit vormt geen optie voor de gemeente. De algemene voorwaarden van de gemeente zijn te allen tijde van toepassing. Dit is een reden om Desso minder te laten scoren op volledigheid, maar vormt nog geen reden tot uitsluiting.

4. Oranjewoud

- De overeenstemming met van de offerte met de daadwerkelijke offerteaanvraag geeft in een aantal gevallen onduidelijkheid.
- Er wordt niet voldaan aan de minimale kwaliteit van de sporttechnische laag en daarbij kan ook niet worden aangetoond dat het "alternatief" voldoet aan de minimale kwaliteitseis.

Al deze dingen samengenomen leiden ertoe dat Oranjewoud met name op het plan van aanpak en de gekozen materialen onvoldoende scoort. Op basis van de informatie uit de offerte bestond er voor de opdrachtgever onvoldoende inzicht in hetgeen geboden werd door Oranjewoud. Voor de verdere volledigheid is echter wel de volledige toetsing doorlopen en de offerte volgens de beoordelingsformulieren beoordeeld.

Oranjewoud is op basis van de bevindingen na beoordeling van de offerte uitgesloten.

Bezoek kunstgrasveld

Het gunningscriterium resultante vereniging heeft betrekking op het oordeel van de vereniging FC Berghuizen. Er is voor gekozen met de verenigingen van elke aanbieder een kunstgrasveld te bezoeken, die zo goed als overeen kwam met het aan ons aangeboden veld.

Hierbij is aangegeven dat de voorkeur uitging naar een veld in de regio.

Op woensdag 14 mei heeft de bezichtiging van de kunstgrasvelden plaatsgevonden.

Hierbij moet worden opgemerkt dat door het afdelingshoofd van Stadswerken de enveloppen met inschrijvingssommen zijn ingekeken op 13 mei 2008 op volledigheid en prijs. Hieruit bleek dat Desso qua prijs alleen al € 100.000,- boven de andere aanbieders uitkwam. Op basis van de prijsbeoordeling kon geconcludeerd worden dat Desso op basis van de kwaliteitsbeoordeling in geen enkel opzicht onder de andere deelnemende partijen uit zou kunnen komen. Desso had

MEMO

Datum: 16-01-2008
Van: L. Haas
Aan: J. Damink, B. Keurhorst, A. ten Barge, M. Heemskerk
Betreft: Beoordelingsmatrices aanbesteding kunstgrasveld sportpark 't Venterinck

1. Inleiding

Voor de aanbesteding van de kunstgrasvelden is de verdeling tussen prijs en kwaliteit als volgt:

- Prijs 80%
- Kwaliteit 20%

De kwaliteit wordt afzonderlijk van de prijs berekend. In het laatste stadium dienen de enveloppen waarin de prijzen zijn opgenomen pas te worden geopend. In deze beoordelingssystematiek wordt de kwaliteit omgezet naar een bedrag in euro's. Uiteindelijk zal dit bedrag voor de kwaliteit in mindering worden gebracht op de prijs. (waarde minus prijs) De onderneming die dan op de laagste prijs uitkomt, is de onderneming die het werk gegund krijgt.

Voor de aanbesteding van het kunstgrasveld voor het sportpark 't Venterinck zijn de volgende kwalitatieve gunningscriteria vastgesteld. De percentages geven aan welk criterium het zwaarst meetelt in de kwaliteitsbeoordeling.

Criterium	Percentage
1. Projectaanpak	6%
2. Planning	1%
3. Gekozen materialen	3%
4. Garanties	5%
5. Resultante vereniging	5%

kwaliteit voor de desbetreffende inschrijver. Dit is de uiteindelijke waarde/ kwaliteit die het beoordelingsteam aan de inschrijving toekent.

4. Uitwerking van de criteria

Aan subjectiviteit is niet geheel te ontkomen bij een beoordeling. Om de subjectiviteit bij de beoordelaars enigszins te voorkomen wordt per criterium een aantal aandachtspunten opgesomd waarop de beoordelaars moeten letten bij het toekennen van cijfers.

Per aandachtspunt kan een cijfer gegeven worden door de beoordelaar. Uiteindelijk worden de cijfers van de verschillende aandachtspunten bij elkaar opgeteld en het gemiddelde hiervan vormt het eindcijfer voor het criterium. De cijfers voor verschillende aandachtspunten mogen wel lager dan 6 uitkomen, als er gemiddeld genomen minimaal maar een 6 wordt gescoord op dat criterium.

Mogelijke aandachtspunten per criterium voor het kunstgrasveld

<i>Aandachtspunten per criterium</i>	
Criterium	Subcriterium
1. Projectaanpak	- Volledigheid - Inhoudsdeskundigheid - Presentatie en verzorging - Eigen initiatieven/ zienswijzen - Onderhoudskosten - Onderhoudsvoorwaarden
2. Planning	- Volledig - Behalen einddatum - Realistisch
3. Gekozen materialen	- Duurzaamheid - Verhoudingen tot elkaar/ minimale eisen - Toepassing van de nieuwe ontwikkelingen/ eigen initiatief - Testrapporten/ Keuringsrapporten waaruit blijkt dat aan voorgeschreven normen voldoet
4. Garanties	- Duur - Voorwaarden waaronder garantie gaat gelden
5. Resultante bezoek vereniging	

7. Rekenbladen

Als uiteindelijk bij elk criterium een score staat, moet dit omgerekend worden naar euro's. Dit kan ingevuld worden in de volgende tabel:

Bedrijf	Inschrijvings-som in euro ex BTW	Projectaan pak	Planning	Gekozen materialen	Garanties	Resultante vereniging	
Grontmij							
Oranjewoud							
CSC Sport							
Desso							
Belang		Projectaan pak	Planning	Gekozen materialen	Garanties	Resultante vereniging	Totaal kwaliteit
I		€ 21.600,-	€ 3.600,-	€ 10.800,-	€ 18.000,-	€ 18.000,-	€ 72.000,-
In %	20	6%	1%	3%	5%	5%	20%
	Inschrijvingssom						Subtotaal kwaliteit in €
Grontmij							
Oranjewoud							
CSC Sport							
Desso							

Als de gescoorde cijfers zijn omgerekend naar euro's, kan in het onderste gedeelte van deze tabel onder de verschillende criteria het bedrag per criterium worden ingevuld. Uiteindelijk vormt dit een totaalbedrag voor kwaliteit. Vervolgens kunnen de enveloppen worden geopend met de inschrijvingssommen. Deze kunnen aan de linkerzijde van de tabel worden ingevoerd. Uiteindelijk zal het totaalbedrag van kwaliteit afgetrokken worden van de inschrijvingssom. Degene die op dat moment de laagste fictieve inschrijvingssom heeft krijgt de opdracht toebedeeld.

In Excel is de uiteindelijke beoordelingstabel met formules uitgewerkt.

Nota van inlichtingen

Aanbesteding kunstgrasveld sportpark het Weschterik

Op vrijdag 30 mei 2008 heeft er een informatief gesprek plaatsgevonden bij de gemeente Oldenzaal over de offerteaanvraag voor het kunstgrasveld op het sportpark het Weschterik. De uitgenodigde partijen ontvingen tijdens dit gesprek de uitnodigingsbrief en konden vragen stellen over deze brief en de wijze van aanbesteden. Daarnaast werden door de gemeente Oldenzaal de uitnodigingsbrief nader toegelicht.

De volgende punten zijn besproken in dit overleg:

1. De systematiek
2. De bonus malus regeling
3. Het veldbezoek
4. De technische uiteenzettingen

Deze nota beschrijft per onderdeel wat er besproken is en welke vragen hierover zijn gesteld door de inschrijvers.

1. De systematiek

In deze aanbesteding zal gekozen worden voor de meest economisch voordelige inschrijving. De verdeling is 80% voor prijs, 20% voor kwaliteit. De gunningscriteria zijn beschreven in de uitnodigingsbrief. Per gunningscriteria zal een cijfer gegeven worden. In deze systematiek geldt dat indien men een onvoldoende scoort op één van de gunningscriteria, men niet meer meedingt in de aanbesteding.

- *Data van indiening, gunning en uitvoering*

Besproken is of het voor de partijen haalbaar is om op 11 juni 2008 de offerte in te dienen, 23 juni 2008 te starten met de werkzaamheden en op 1 oktober 2008 de werkzaamheden geheel te hebben afgerond.

Partijen geven aan dat dit haalbaar is en afgesproken wordt dat op 11 juni 2008 de offertes worden ingediend.

- *Gezamenlijke opening van de prijzen*

Vraag: is het mogelijk dat de prijzen bij het indienen van de offertes in aanwezigheid van de inschrijvers worden geopend?

Antwoord:

De gemeente heeft besloten de prijzen niet voorafgaand aan de aanbesteding te openen. Wij willen u echter de mogelijkheid geven om op woensdag 11 juni om 15.00 uw offerte persoonlijk in te komen dienen bij de gemeente. De prijsenvelopen van de inschrijvers worden dan in één envelop gedaan, die verzegeld zal worden en vervolgens wordt opgeslagen in de kluis. De verzegeling zal vorm krijgen, doordat u uw handtekening op de envelop plaatst.

Op vrijdag 13 juni zal de kwaliteitsbeoordeling plaatsvinden.

Op maandag 16 juni worden de velden bezocht. (eventueel ook op vrijdag 13 juni, dit ligt aan het aantal veldbezoeken en de afstanden die gereden moeten worden)

Op dinsdag 17 juni om 16.00 zal de aanbesteding plaatsvinden. Op dat moment is de kwaliteitsbeoordeling afgerond en is hiervoor een bepaald bedrag berekend. Eventueel in aanwezig-

4. Technische uiteenzetting

Hekwerk pagina 1

- Op de vorige tekening bij de aanbesteding voor het sportpark 't Venterinck was aangegeven dat de ballenvangers uit gaas moesten bestaan, maar dit is nu aangepast. Dit is staafmat.
- Op de tekening is aangegeven dat de ballenvangers een afmeting van 20 x 6 moeten hebben. Dit is echter foutief aangegeven. De afmeting van de ballenvangers moet als volgt zijn: 25 x 6 m.
- De ballenvangers langs de Waterhamsweg moeten groen gecoat worden, zoals aangegeven op de tekening.

Straatwerk

- In de offerte moet een stelpost van € 15.000,- worden opgenomen voor bestrating.
- In tegenstelling tot de offerte bij het kunstgrasveld 't Venterinck wordt nu gevraagd om kei-formaat klinkers en niet om Df klinkers.

•

Grondwerk pagina 2

- Het gehele terrein moet afgegraven worden. Er moet een geheel nieuwe constructie opgebouwd worden. Er mag geen gebruik gemaakt worden van eventuele mogelijkheden binnen het huidige profiel.

Kunstgrasveld pagina 2

- Er is op pagina 2 van de offerteaanvraag beschreven dat de sporttechnische laag minimaal uit 10 cm lava moet bestaan. Hier mag niet van afgeweken worden. Indien men besluit een alternatieve constructie aan te bieden dan kan dit niet in plaats van de 10 cm lava maar naast de 10 cm lava. De 10 cm lava moet minimaal aangeboden worden. Wij zijn van mening dat dit kwalitatief de beste constructie is.
- Gevraagd wordt, wat op de tekening met de 4 cm aanduiding in de opbouw wordt bedoeld. Deze is indicatief. De ISA 15-2 en de schokadsorptie zijn leidinggevend.

Aanbrengen keerwanden pagina 2

- In verband met hoogteverschillen dient er een keerwand geplaatst te worden. De inschrijvers hebben aangegeven dat zij graag een uitwerking hiervan zien van de gemeente. Deze is ten tijde van deze nota van inlichtingen nog niet nader uitgewerkt. Deze zal zo spoedig mogelijk nagezonden worden.

Overig

- Er liggen twee gasleidingen. Eén van Cogas en één van de Gasunie. Tijdens de werkzaamheden zal de Gasunie meekijken. De leidingen liggen diep genoeg, maar de Gasunie wil hier controle op houden. Er heeft op maandag 2 juni een aanwijs door de Gasunie plaatsgevonden. (minimale maat onder maaiveld - 130 cm). Aannemer dient bij aanvang van de werkzaamheden een KLIC melding te doen.
- Als type dug out is Lubbing aangegeven, dit moet zijn Ubbing.

**Offertebespreking dd. 20 juni 2008
tussen
Ceelen Sport Constructies en de gemeente Oldenzaal**

Op 20 juni heeft er een offertebespreking plaatsgevonden tussen beide partijen. Hierbij waren voor CSC dhr. R. Oude Luttikhuis en voor de gemeente Oldenzaal dhr. L. Keurhorst, dhr. J. Damink en mevr. L. Haas aanwezig.

Dit document is een weergave van de onderdelen die besproken zijn. Dit document gaat officieel onderdeel uitmaken van de opdracht en dient op punten ter verduidelijking van de offerte, die door CSC (verder benoemd opdrachtnemer) is ingediend.

- ❑ Op pagina 2 van de offerte (realisatie van het kunstgrasveld voor VVV de Esch zijn de uitgangspunten die door opdrachtnemer zijn opgenomen niet volledig.
In de opdracht moet uitgegaan worden van de volgende uitgangspunten:
 - De offerteaanvraag van 29 mei 2008 kenmerk UIT 08-03080
 - Tekening 22-06 van de gemeente Oldenzaal dd 29 mei 2008
 - Tekening 22-06 h van de gemeente Oldenzaal dd 29 mei 2008
 - De nota van inlichtingen van 03-06-2008
 - De algemene voorwaarden van de gemeente Oldenzaal

Het ingediende plan van aanpak van opdrachtnemer maakt onderdeel uit van de opdracht. Afwijkingen van de uitgangspunten van de opdrachtgever zijn slechts mogelijk met instemming van opdrachtgever. Dit document beschrijft tevens de punten waar afgeweken wordt van de officiële uitgangspunten.

- ❑ Op pagina 3 onder weeromstandigheden, capaciteit en planning; grond- en leidingwerk is aangegeven door opdrachtnemer dat er gemiddeld 38 cm ontgraven moet worden. Opdrachtnemer geeft aan dit middels de hoogtematen tekening te hebben uitgerekend. Opdrachtgever geeft aan dat te allen tijde de hoogtematen uit de tekening leidend zijn.
- ❑ Circa 10% van de grond zal hergebruikt worden op het terrein.
Daarnaast moet een deel naar de klootschietbaan, gelegen aan de Vondellaan.
- ❑ De hoogtematen zijn uitgezet op 10 cm zicht boven peil.
- ❑ De bestaande drainageputten worden door opdrachtgever opgezocht, dit is nu nog niet inzichtelijk. De oude drainageputten worden verwijderd door opdrachtnemer. De waterleiding wordt door opdrachtgever afgekoppeld.
- ❑ Oorspronkelijk is op de tekening aangegeven dat de dug outs aan de rechterzijde (hoofd-veldzijde) van het veld geplaatst moesten worden. Door de afmetingen van het veld is het verstandiger om de dug outs aan de linkerzijde (Waterhamwegzijde) te plaatsen.
Afgesproken wordt dat de dug outs aan de linkerzijde (Waterhamwegzijde) worden geplaatst door opdrachtnemer, zonder dat dit verder gevolgen heeft voor de prijs.
- ❑ Er wordt door opdrachtnemer op maandag 23 juni 2008 gestart met de werkzaamheden. Als alles volgens planning verloopt is opdrachtnemer 15 september klaar met de werkzaamheden. Het veld kan dan al wel gespeeld worden. Op 1 oktober is het veld officieel gekeurd.
- ❑ Opdrachtnemer werkt in de bouwvakvakantie door. Voor opdrachtgever is er dan een andere toezichthouder.

Procesverbaal aanbesteding kunstgrasveld Sportpark het Weschterik

Algemeen

Vorm van aanbesteding: economisch meest voordelige inschrijving (EMVI)
Procedure: meervoudig onderhands
Datum indienen offerte: 11-06-2008
Datum beoordeling: 13-06-2008
Datum gunning: 17-06-2008

Beschrijving procedure

In de aanbesteding van het kunstgrasveld is ervoor gekozen om te gunnen aan de economisch meest voordelige inschrijving volgens de methode van de CROW "Gunnen op waarde".

Bij de aanbesteding van het kunstgrasveld was de verdeling tussen prijs en kwaliteit als volgt:
Prijs 80%
Kwaliteit 20%

Volgens de systematiek van de CROW wordt uitgegaan van een fictieve inschrijvingsom. Dit is een reële raming waarvoor de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.
In dit geval € 360.000,-.

De offertes zijn beoordeeld aan de hand van de volgende gunningcriteria.
De percentages geven aan welk criterium het zwaarst meetelt in de beoordeling:

Criterium	Percentage
1. Projectaanpak	6%
2. Planning	1%
3. Gekozen materialen	3%
4. Garanties	5%
5. Resultante vereniging	5%
Totaal	20%

De verschillende gunningcriteria zijn onderverdeeld in aandachtspunten waarop de offertes beoordeeld zijn. Deze aandachtspunten zijn terug te vinden op de beoordelingsformulieren, die opgevraagd kunnen worden bij de gemeente.

Door beoordeling van de offerte op de aandachtspunten kwam er per criterium een cijfer uit. Een 10 is hierin uitmuntend, 8 goed, 6 voldoende en lager dan een 6 onvoldoende.

Uitgangspunt was dat als een offerte onder de 6 scoorde, onvoldoende scoorde, wat betekende dat men niet bood wat gevraagd werd of men niet aan de minimale kwaliteitseisen voldeed. Een onvoldoende betekende dat het desbetreffende bedrijf niet meer meedeed in de aanbesteding.

Uiteindelijk kwam er per bedrijf voor de kwaliteit een bedrag uit. Dit bedrag is in mindering gebracht op de inschrijfsom van de bedrijven, zodat er een fictieve inschrijfsom ontstond. Het bedrijf met de laagste fictieve inschrijfsom zal uiteindelijk de opdracht gegund krijgen, voor uiteraard de werkelijke inschrijfsom.

Beste heer.....

Gisteren heeft u uw offerte ingediend voor de aanleg van het kunstgrasveld op het sportpark het Weschterik. Door de gemeente is de mogelijkheid gegeven om uw offerte om 15.00 in te dienen. Het gedeelte waarin de prijs was opgenomen werd daarna in een envelop gedaan, die vervolgens verzegeld is opgeslagen in de kluis.

Twee inschrijvers hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid hierbij aanwezig te zijn. Eén van de inschrijvers heeft de offerte voor 15.00 ingediend. Deze is opgenomen in de verzegelde envelop.

Eén inschrijver heeft de offerte om 15.30 ingediend, toen de verzegelde envelop al gesloten was. Uit de nota van inlichtingen blijkt echter niet expliciet dat de offerte tot 15.00 ingediend kon worden en dat offertes, die na dit tijdstip werden ingediend, uitgesloten werden van de aanbesteding. Daarnaast betrof het een mogelijkheid en geen verplichting om de offerte op dit tijdstip in een verzegelde envelop te laten doen.

Gezien bovenstaande feiten is, na overleg met onze externe jurist, besloten de offerte van deze inschrijver niet uit te sluiten van de aanbesteding en geheel volgens de procedure te beoordelen.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Naam	Adres	Postcode	Plaats	
Grontmij Dhr. J.B.F. ten Bras	Postbus 485	6800 AL	Arnhem	Jan.tenbras@grontmij.nl
CSC Ceelen Sport Constructies Dhr. R. Oude Luttik- huis	Postbus 1277	3890 BB	Zeewolde	r.oudeluttikhuis@cscsport.nl
Desso Sportsystems Dhr. G.Peters	Postbus 215	5340 AE	Oss	aaldert.hooijer@oranjewoud.nl
Oranjewoud BV	Postbus 321	7400 AH	Deventer	hloikema@desso.com / gpeters@desso.com

- Wetenschappers klankbordgroep vierkant achter RIVM-rapport over veiligheid
- Moeders en bestuurders over spelen op kunstgras
- Vijf vragen aan Dr. Joris IJzermans

Oude
banden,
nieuw
leven.

RecyBEM B.V.

BAND & MILIEU

- Een voorzitter aan het woord over kunstgras
- Branche haalt de teugels aan
- RIVM-conclusies ondersteund in buitenland

Kunstgras-korreldossier!

Rust keert weer na Zembla, steun voor RIVM-rapport:

Veilig sporten!

En weer was sporten op velden met rubbergranulaat in het nieuws. TV-programma Zembla zorgde met een bezorgde wetenschapper en een onderzoek met zebravisjes voor veel onrust. Een breed front van RIVM, GGD'en, hoogleraren en toxicologen van naam reageerden verbaasd tot geprikkeld op de ophef. Zij herhaalden de uitkomst van het RIVM-rapport van december: sporten op velden met rubbergranulaat is veilig en verantwoord.

Veel consumenten zullen zich rot zijn geschrokken van de 'onthullingen' van het VARA-onderzoeksprogramma Zembla. Bij onderzoek van de Vrije Universiteit Amsterdam zijn zebravisjes en zebravisembryo's blootgesteld aan water waarin rubberkorrels hebben gelegen: de embryo's gingen dood en de visjes vertonen gedragsverandering. Verschillende organisaties en wetenschappers kwamen na de uitzending in het geweer. In eigen bewoordingen en vanuit verschillende posities vegen zij de vloer aan met de teneur en de conclusies van het programma.

Volgens het RIVM leverde het visjesonderzoek geen nieuwe feiten op. "Het onderzoek geeft nieuw inzicht, maar het inzicht is onduidelijk." Het RIVM heeft onderzocht in welke mate stoffen uit het rubbergranulaat vrijkomen en hoe sporters met die stoffen in contact komen. "Daarbij zijn de meest informatieve kwantitatieve zoogdierstudies gebruikt om de vertaling te kunnen maken naar effecten voor de mens. In vergelijking met die kwantitatieve zoogdierstudies geeft het huidige onderzoek van de VU geen aanvullende inzichten voor wat betreft de risicoschatting voor de mens."

Geprikkeld

Prof. Dr. Gerard Mulder, emeritus professor toxicologie, reageert enigszins geprikkeld. "Het onderzoek met de zebravisjes is interessant, maar volstrekt niet geschikt om te dienen voor risicoschatting voor de mens, dat wil zeggen voor het vaststellen van de mate van risico dat mensen lopen als ze aan bepaalde concentraties van een stof worden blootgesteld. Zebravisjes zijn heel nuttig voor onderzoek naar mechanismen"... "maar absoluut niet voor risicoschatting in de mens. Iedereen die zoekt naar proefdieralternatieven noemt het veelbelovend, maar je moet het wel uitsluitend gebruiken waar het geschikt voor is. Dus niet voor risicoschatting in de mens. De resultaten van de groep van De Boer zijn dan ook interessant maar dragen verder niets bij aan die risicoschatting."

Dr. Frans Jongeneelen, toxicoloog van IndusTox en verbonden aan het Universitair Bedrijven Centrum Nijmegen, wijst de onderzoekers en Zembla terecht: "Er is een groot verschil tussen testen die gebruikt worden om de toxiciteit voor de mens te beoordelen en testen die de toxiciteit voor waterorganismen en bodemorganismen weergeven. Ook de methodiek voor beoordeling van het gezondheidsrisico voor de mens is geheel verschillend van de methodiek voor beoordelen van risico's voor het milieu." Verder zegt hij: "Het is zeer voorbarig om met deze resultaten te suggereren dat er gezondheidsrisico's voor de mens zijn. Pas als er veel meer onderzoek is gedaan, kunnen de VU-bevindingen op hun betekenis beoordeeld worden. In aanvulling op het recente RIVM-onderzoek geeft het onderzoek van de VU geen aanvullende inzichten voor wat betreft de kwantitatieve risicoschatting voor de mens."

GGD'en: advies over veiligheid handhaven

GHOR Nederland, de koepelorganisatie van GGD'en in Nederland, blijft bij het eerder ingenomen standpunt: sporten op velden met rubbergranulaat is veilig. De organisatie ziet geen aanleiding het eerder gegeven gezondheidsadvies bij te stellen. De organisatie stelt dat het jammer is "dat er nu mogelijk weer maatschappelijke onrust ontstaat door een academische discussie, die allerlei verschillende inzichten oplevert." De GGD ziet het als taak om burgers en bestuur te informeren over gezondheidsrisico's. "Die zijn en blijven in dit geval zo klein dat er veilig en verantwoord gesport kan worden op deze kunstgrasvelden."

Kees van Oostenrijk, Bestuurder van de Vereniging Band en Milieu, vertrouwt op het gezond verstand bij sportverenigingen, sporters en andere betrokkenen, zoals ouders. "Het RIVM blijft na contact met de VU bij het oordeel dat sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat veilig is en ziet geen reden voor vervolgonderzoek. Ook wij blijven benadrukken dat de rubberkorrels veilig zijn voor mens en milieu", stelt Van Oostenrijk.

RecyBEM B.V., Loire 150, 2491 AK Den Haag, Postbus 418, 2260 AK Leidschendam.

Telefoon (070) 444 06 32 | fax (070) 444 06 31 | e-mail bem@recybem.nl | website www.recybem.nl

Moeders en bestuurders over spelen op kunstgras

"Als het RIVM tot de conclusie komt dat het veilig is, dan is het daarmee voor mij klaar"

BandBreed trok naar de velden en sprak met ouders van sporters en met bestuurders over de veiligheid van sporten op kunstgras. Opvallend genoeg was de uitzending van Zembla niet het gesprek van de dag langs de lijn. Wel was duidelijk dat niet alle ouders en bestuurders overtuigd zijn van de 'nieuwe feiten' en dat er irritatie was over de nieuwe onrust. De grootste gemene deler in de gesprekken als het RIVM na onderzoek zegt dat het veilig is, dan gaan we daarvan uit.

Iedereen heeft er wel een mening over, langs de lijn op zaterdag en zondag. Maar ook is er voorzichtigheid. Niet iedereen wil met naam en toenaam zijn mening geven. Vier moeders geven hun reactie, namen zijn gefingeerd, werkelijke namen zijn bij de redactie bekend. Wij vragen hen waarom zij hun kinderen op kunstgras laten spelen en of ze denken dat het veilig is. Ook vertellen wij weten hoe zij denken over de nieuwe onrust en de discussies.

Poels: "Even reden om te twijfelen"
"Op dit moment zie ik geen reden om te twijfelen aan de veiligheid van voetballen op kunstgras met rubberkorrels omdat er geen wetenschappelijk bewijs is dat kunstgras schadelijk is voor kinderen die erop spelen zijn aangekomen. Onder andere door het rapport van het RIVM denk ik dat het veilig is."

"Er is inderdaad onrust. Er zijn veel ongefundeerde argumenten die worden ingezet om de schrik te verspreiden. Voor de kinderen is iedereen het voorzichtig. En daarom is er denk ik ook zo heftig gereageerd. Natuurlijk wil je niet dat ze in aanraking komen met harde stoffen. Maar dat betekent niet dat een veld dat een kunstgras veld is van een zwaar zwaar iets aan doet. Het is niet het maken heeft met wat het met kinderen zou doen die erop spelen. Ik denk dat de discussie een storm in een glas water is. Ik hoop dat hun motieven (de redactie van Zembla, red.) integenwoordig maar ik vind het goed dat de discussie die dit nieuws zou geven heeft meegespeeld en dat ze de hele discussie wat serieuziger

belicht hebben. De mevrouw van het RIVM werd naar mijn idee niet met open mond geïnterviewd. De journalist zat daar met een duidelijke mening. Volgens mij moet juist de journalist proberen iets zo recht mogelijk en van alle kanten te belichten."

Maaike: "Producten niet gebaat bij zieke sporters"

"Mijn zoon voetballt elke zondag op het kunstgras van Quick Amersfoort. En ik denk dat als het risico echt aantoonbaar groot zou zijn, de producenten wel met het bericht zouden komen dat korrels niet gebruikt mogen worden. De producenten zijn immers zelf ook niet gebaat bij zieke sporters."

"Ik denk dat het veilig is. Er zijn onderzoeken die zeggen van niet en die zeggen van wel. Wat ik daaruit heb begrepen is dat als de korrels niet gemengd zijn met een ander materiaal, dat het veilig is. Dus ongemengde korrels kunnen geen kwaad."

Myma: "Nooit een verband met kinder aangevoeld"

Zou u uw kinderen laten spelen op kunstgras met rubberkorrels? "Ja. Het team van mijn zoon traint op een kunstgrasveld en natuurlijk mag hij gewoon voetballen als hij dat wil. Er is nooit een verband met kinder aangevoeld. Ik denk dat het veilig is."

"Het RIVM heeft het onderzocht en zij zijn toch toonaangevend. Hun conclusie sluit aan bij vele andere onderzoeken dat het veilig is. Ik heb de indruk dat het meerecht moet de onrust. In tegenstelling tot de vorige keer na de Zembla-uitzending. Toen werd er langs de lijn ook iets anders gezegd. Nu heb ik er niemand over gehoord. De jongens willen gewoon voetballen en volgens het RIVM en de OGD kan dat ook gewoon."

"Als er werkelijk twijfel zou zijn dan is het goed dat dat aankaart wordt. Maar als het RIVM dan onderzoek gedaan heeft en tot de conclusie komt dat het veilig is, dan is het daarmee voor mij ook wel klaar." En Zembla? "De uitzending over de rubberkorrels vond ik wel erg suggestief. Het leek er toch op dat Zembla in de buidel uitzending zijn gelijk probeerde te maken en weer onrust te zaaien. Als je alleen die afleveringen ziet dan laat je je kinderen het liefste niet meer op kunstgras spelen. Maar gebak is er voldoende informatie op basis waarvan de jongens gewoon lekker kunnen voetballen zonder je verder zorgen te maken."

Remko Wilms, voorzitter TOV Naam: "RIVM was voor ons het signaal: we konden door." Het bestuur van voetbalclub TOV heeft, net als de voetbalclub in Heideveld, het licht weer op groen gezet voor voetbal op kunstgras. Voor voorzitter Remko Wilms was het RIVM-rapport over de veiligheid van sporten op kunstgras met rubberkorrels doorslaggevend.

"RIVM gaf voor ons het signaal dat we weer door konden, dat er weer groen licht kon worden. Zoals we ook al gedaan hadden, maar nu met een stuk extra zekerheid omdat het onderzoek was afgerond", aldus Wilms. Wilms geeft toe dat hij erg was geschrokken bij het zien van de eerste uitzending van Zembla in oktober. "Het leek destijds allemaal heel spannend, toen er werd gezegd dat er iets is met alle kunstgrasvelden. Wij hadden net sinds de zomer een synthetische kunstgrasveld." Intussen ziet Wilms zijn kinderen weer met plezier sporten. "Toen het RIVM-onderzoek naar buiten kwam, waren we erg opgelucht."

Vijf vragen aan Dr. Joris IJzermans

Wie zag de uitzending van Zembla niet? Wij legden vijf vragen over de uitzending, het 'zebravisiesonderzoek' en de onrust voor aan Dr. Joris IJzermans (NIVEL), ook lid van de RIVM klankbordgroep. Dit zijn zijn antwoorden.

- 1 Is dit bewijs dat rubberkorrels toch gevaarlijk zijn?
"Nee. Er loopt langzaam Europees en Amerikaans onderzoek, RIVM heeft contact gehad met beide onderzoeksgroepen. Er zal ongeveer op een of twee maanden Nederlands onderzoek plaatsvinden, zolang daar niet over wordt gepubliceerd en herhaling van het onderzoek onmogelijk is, bestaat het voor mij niet."
- 2 Mag je dan een conclusie trekken uit dit visie-experiment?
"Alleen op grond van de beelden bij Zembla zeker niet. De beide toxicologen, leden van de klankbordgroep, reageren – terecht – over al dan niet toepassen van het voorzorgsprincipe en niet of nauwkeurig op het visie-experiment; door Zembla werd het vervolg van het onderzoek hetzelfde frame voorzien."
- 3 Komen er dus toch meer gevaarlijke stoffen uit het rubber vrij dan het RIVM denkt?
"Bij de huidige wetenschappelijke kennis: nee. Daarnaast valt mij op dat niemand zich zorgen maakt over mogelijke gevaarlijke stoffen in de alternatieve kunst en synthetische rubber."
- 4 Wat schiet kunstgrasvoetballers op met deze nieuwe discussie?
"Dat zie ik loch vooral als een verantwoordelijkheid van Zembla en de VU-groep. Mijn inschatting is dat de impact van de uitzending grote was: er is twijfel, met name bij ouders en sommige gemeenten/dorps. Deze embryo's in peti-schaaltjes komen mij minder indruk maken."
- 5 Is er wat u betreft reden tot twijfel aan de kwaliteit en stevigheid van het RIVM-rapport?
"In mijn opinie is het RIVM-rapport op wetenschappelijke mitsen een goed rapport. Dat was ook de mening van de volledige klankbordgroep. Over het toepassen van de wetenschappelijke kennis in beleid/maatregelen was - voor de groep kleine kinderen - geen consensus op basis van de klankbordgroep, ofwel een meerderheid van de leden wil het voorzorgsprincipe toepassen. Dat is duidelijk gemaakt in de klankbordgroep en ook rond de presentatie van het rapport. Een wetenschappelijke klankbordgroep geeft (zeer serieus te nemen) advies."

RIVM-conclusies ondersteund in buitenland

Geen relatie tussen korrels en kanker

De discussie over veilig sporten op rubbergranulaat spitst zich in Nederland vooral toe op een in december gepubliceerd rapport waarin het RIVM het sein op groen zet. Studies in het buitenland ondersteunen de conclusie dat ouders hun kinderen zonder bezwaar op de velden kunnen laten sporten.

De twee bekendste studies zijn het blootstellingsonderzoek van het Washington State Health Department (WSHD) en het zogenoemde Archie Bleyer onderzoek. De conclusies zijn gelijk: de kans om kanker te krijgen wordt niet groter als je op velden speelt met rubbergranulaat. Het RIVM staat dus bij lange na niet alleen.

Minder kanker onder 'kunstgrasvoetballers'

Het meest recente onderzoek met geruststellende uitkomsten is van het Washington State Department of Health. De in januari gepubliceerde wetenschappelijke studie stelt vast dat er juist minder kankergevallen zijn onder 'kunstgrasvoetballers' dan verwacht zou mogen worden op basis van de incidentie van kanker onder inwoners van Washington uit dezelfde leeftijdscategorie. Eenvoudig uitgelegd: het rubbergranulaat is geen factor in het ontstaan van kanker. De onderzoeksconclusie luidt dan ook: "Derhalve beveelt het Washington State Department of Health aan dat mensen die van voetbal genieten vooral blijven spelen, ongeacht het type van het veldoppervlak", waarbij het WSDH overigens aantekent dat het nieuwe onderzoeken naar gezondheids- en milieu-aspecten van rubbergranulaat zal blijven volgen.

Kinderoncoloog prof. Archie Bleyer

Geen hogere incidentie van leukemie en myeloom

Kinderoncoloog prof. Archie Bleyer concludeerde naar aanleiding van zijn epidemiologische studie naar de veiligheid van rubbergranulaat dat kinderen geen kanker ontwikkelen onder invloed van het spelen op rubbergranulaat. Bleyer, Clinical Research Professor aan de Oregon Health and Science University, richtte zijn studie op de incidentie van leukemie en myeloom in regio's waar veel kinderen en volwassenen op rubber infill sportvelden sporten. Het ging om 18 staten en regio's in de VS met verschillende dichtheden van sportvelden met rubber infill.

Ook betrok hij enkele counties in California met hoge aantallen van zulke velden. Hij trof bij dit onderzoek geen verhoogde aantallen kankergevallen aan. Ook Dr. Bleyer weerlegt dus de suggesties dat er (veel) meer kanker voor zou komen onder sporters die op rubbergranulaat spelen.

Prof. dr. Rob Pieters, hoogleraar 'Kinderoncolgie'

Prof. Pieters: "Geen verband aangetoond"

Prof. dr. Rob Pieters, hoogleraar 'Kinderoncolgie' bij de faculteit Geneeskunde van de Universiteit Utrecht en lid van de Raad van Bestuur van het Prinses Máxima Centrum, sprak zich tegenover het AD in zeer heldere bewoordingen uit over de Amerikaanse onderzoeken.

"Er is tot op heden", zo zei Prof. Pieters in het AD, "nooit een verband aangetoond tussen het krijgen van kanker en deze korrels. In de VS, waar al veel langer kunstgrasvelden liggen, is daar inmiddels naar gekeken en ook daár is dat verband niet vastgesteld."

"Dat is hetzelfde als dat er tussen de fietsers kankerpatiënten zitten. Dan concluderen we toch ook niet dat ze door fietsen ziek zijn geworden?"

Ik ben al lang kinderoncoloog en merk dat er altijd verhalen opduiken die voor onrust zorgen. Dat je van elektriciteitsmasten kanker krijgt. Of van mobieltjes. Ook: nooit aangetoond. Of dat mensen denken dat er iets mis is met een school als daar 'opeens' meerdere kinderen kanker krijgen. Het is misschien lastig te aanvaarden dat dat toeval is. En ja, we weten dat benzeenachtige stoffen tot kanker kunnen leiden, maar die moeten dan wel in hele hoge concentraties in je lichaam voorkomen. Dat is bij deze korrels nooit aangetoond. Dat er tussen de voetballers op kunstgras kankerpatiënten zitten, zegt niets. Dat is hetzelfde als dat er tussen de fietsers kankerpatiënten zitten. Dan concluderen we toch ook niet dat ze door fietsen ziek zijn geworden? Het is wellicht moeilijk te accepteren, maar sommige ziekten als leukemie stellen ons als wetenschappers nog steeds voor raadselen."

Meer informatie:
www.sbrcheck.nu

www.facebook.com/BANDenMILIEU

www.rivm.nl/Onderwerpen/R/Rubbergranulaat

www.knvn.nl/nieuws

www.ggdghor.nl/nieuws

www.sportengemeenten.nl/dossiers/kunstgras-en-gezondheid/

Veelgestelde vragen rubbergranulaat

RIVM site Laatst gewijzigd op 22 februari 2017

- [Rubbergranulaat](#)
- [Gezondheid/veiligheid](#)
- [Onderzoek](#)
- [Normering](#)
- [Milieu en overige](#)
- [Onderzoek van de staat Washington](#)

Rubbergranulaat

1. Wat is rubbergranulaat?

Rubbergranulaat is fijngemalen rubber. Het wordt vaak gemaakt van oude rubberproducten zoals autobanden. De korrels kunnen ook van nieuw synthetisch materiaal worden gemaakt.

2. Waarom wordt rubbergranulaat gebruikt op sportvelden?

Op kunstgrasvelden wordt gebruik gemaakt van instrooimateriaal. Rubberkorrels kunnen als instrooimateriaal worden gebruikt. De rubberkorrels zorgen ervoor dat het kunstgrasveld dezelfde eigenschappen krijgt als een gewoon grasveld, zodat de bal niet te snel rolt en niet te hoog stuitert. Daarnaast wordt het kunstgras beter geschikt voor slidings.

3. Wat zit er in rubbergranulaat?

Uit het onderzoek van het RIVM blijkt dat in rubbergranulaat heel veel verschillende stoffen zitten, zoals polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), metalen, weekmakers (ftalaten) en bisfenol A (BPA). In paragraaf 2.2 van het rapport vindt u hier meer informatie over.

4. Wat komt er uit rubbergranulaat?

Er zijn drie soorten laboratoriumproeven uitgevoerd om te onderzoeken welke stoffen uit de korrels vrijkomen. Met deze zogeheten migratiestudies is uitgezocht in welke mate stoffen via de huid in het lichaam kunnen terechtkomen, via het spijsverteringskanaal of via de longen. Hieruit blijkt dat PAK's, metalen en weekmakers (ftalaten) in heel lage hoeveelheden vrij kunnen komen. In paragraaf 3.3 van het rapport vindt u hier meer informatie over.

5. Hoe weet ik of er rubbergranulaat is toegepast op het veld waarop ik/mijn kind sport?

U kunt zien of er rubbergranulaat op het veld ligt doordat tussen de grassprietten duidelijk zwarte of gekleurde korrels te zien zijn. Met het blote oog is bijna niet te onderscheiden van welk type rubber de korrels zijn gemaakt. Voor meer informatie over het rubbergranulaat van het veld kunt u contact opnemen met de sportclub of de eigenaar van het veld.

6. Welke kunstgrasvelden zijn onderzocht?

Er zijn 100 sportvelden onderzocht verspreid in heel Nederland. Het gaat om kunstgrasvelden waarin gebruik wordt gemaakt van gerecyclede autobanden. Met het blote oog is niet waar te nemen welk type rubber gebruikt is. De velden worden meestal gebruikt om op te voetballen, te korfballen of te rugbyen. Ook zijn er een aantal Johan Cruijffcourts onderzocht (zogenaamde trapveldjes). Op hockeyvelden van kunstgras wordt meestal zand of water gebruikt.

7. Op 9 van de 100 velden is er ander materiaal dan SBR rubber gevonden. Wat lag daar voor materiaal, en wat betekent dit voor de gezondheid van sporters op die velden?

Van 9 van de 100 bemonsterde velden bleek uiteindelijk dat het instrooimateriaal gedeeltelijk uit ander materiaal bestond dan rubbergranulaat van autobanden. Omdat deze 9 velden niet representatief zijn voor kunstgrasvelden met rubbergranulaat van autobanden, zijn de resultaten van deze velden niet meegenomen

Het risico voor de gezondheid van sporten op kunstvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat, is praktisch verwaarloosbaar. Dat betekent dat het verantwoord is om op deze velden te sporten. Deze conclusie is getrokken op basis van scenario's waarbij mensen hun hele leven lang meerdere keren per week sporten op een veld met rubbergranulaat.

6. Mag mijn kind met een schaafwond nog voetballen op kunstgras? En is het gevaarlijk als korrels in wondjes terecht komen?

In het onderzoek is direct bloedcontact niet meegenomen in de laboratoriumtesten en berekeningen. Wonden kunt u het beste direct schoonmaken en eventueel afdekken met een pleister, zoals u ook zou doen bij het sporten op een veld met daarop zand of modder.

7. Wat betekent blootstelling en waarom is dat belangrijk voor het bepalen of mijn kind gevaar heeft gelopen of niet?

Een chemische stof kan pas een nadelig effect op de gezondheid hebben als de stof in het lichaam komt. Hiervoor moet er contact zijn tussen het lichaam en de stof. Dat noemen wij blootstelling. In dit onderzoek hebben we gekeken naar de hoeveelheid contact met de rubberkorrels waardoor er mogelijk stoffen uit de korrels in het lichaam kunnen komen. Bij sporten op rubbergranulaat kan je op drie manieren worden blootgesteld aan stoffen in rubbergranulaat: door inslikken, inademen of via de huid. Uit het onderzoek blijkt dat op deze manier verschillende stoffen, zoals PAK's, metalen en ftalaten, in zeer lage hoeveelheden uit de korrels vrij komen. Dat stoffen in het lichaam komen, wil nog niet zeggen dat het lichaam daar ziek van wordt. Uit het onderzoek blijkt dat er weinig stoffen uit het rubbergranulaat vrijkomen. Daarom is het risico voor de gezondheid praktisch verwaarloosbaar.

8. Hoe is het in de zomer, bij warm weer? Het kunstgras stinkt dan extra.

Op zonnige, zomerse dagen kan het rubbergranulaat flink opwarmen, waardoor er stoffen uit het granulaat kunnen dampen. En dit kun je soms ruiken. De hoeveelheden gevaarlijke stoffen die vrijkomen zijn echter zeer klein en zullen in de lucht snel verwaaien. In ons onderzoek is het rubbergranulaat tot 60 graden verwarmd. Op basis van de resultaten daarvan verwachten wij geen gezondheidsrisico door het inademen van stoffen die bij warm weer uit het granulaat dampen.

9. Hoeveel van de gevaarlijke stoffen komen vrij in het lichaam bij inslikken van de korrels, volgens de migratieproeven?

Ongeveer 20% van de ftalaten en 9% van de PAK's aanwezig in de rubbergranulaatmonsters komt na inslikken vrij in het maag- en darmsap. In het onderzoek is er vanuit gegaan dat alle stoffen die in het maag- en darmsap vrijkomen ook door het lichaam worden opgenomen. In het echt zal dit lager zijn omdat een deel van de vrijgekomen stoffen nog gebonden zal zijn aan zwevend stof of lipiden, waardoor de absorptie door de darmwand minder is.

10. Is er een verband tussen leukemie, lymfklierkanker en sporten op velden met rubbergranulaat?

In de beschikbare wetenschappelijke informatie zijn geen signalen aangetroffen die duiden op een verband tussen sporten op kunstgras met rubbergranulaat en het ontstaan van leukemie en lymfeklierkanker. Bovendien blijkt uit de samenstelling van de rubberkorrels dat de chemische stoffen die leukemie of lymfeklierkanker kunnen veroorzaken niet (benzeen en 1,3-butadien) of in heel lage hoeveelheid (2-mercaptobenzothiazol) vrijkomen. De Amerikaanse keeperstrainer uit Washington State, Amy Griffin, houdt sinds 2014 een lijst bij van kankerpatiënten die op kunstgras (met rubbergranulaat) sporten of hebben gesport. Uit dit onderzoek kan ook niet geconcludeerd worden dat er een verband is tussen sporten op kunstgras en het voorkomen van kanker. Meer informatie over dit onderzoek is te lezen in onderstaande vragen en antwoorden.

11. Ik heb jarenlang met rubbergranulaat gewerkt, kan ik hierdoor gezondheidsschade oplopen?

Uit het onderzoek blijkt dat er weinig stoffen vrij komen uit rubbergranulaat bij sporten op rubbergranulaat. Het RIVM heeft geen onderzoek gedaan naar andere situaties dan sporten. Als u vragen heeft over uw gezondheid en uw werkomstandigheden, adviseren we u contact op te nemen met uw bedrijfsarts.

12. Zijn rubbertegels/valdempingtegels veilig om te gebruiken?

Het RIVM heeft een theoretisch onderzoek uitgevoerd of de norm die geldt voor rubbertegels voldoende bescherming biedt tegen het ontstaan van kanker. De conclusie van dit theoretische onderzoek is dat de norm voor consumentenproducten misschien net niet voldoende beschermend is. Het RIVM heeft hierbij

verwaarloosbaar risico. Ook in dat geval is de hoeveelheid PAK's die je binnenkrijgt door een keer sporten op rubbergranulaat heel klein, kleiner dan wat Nederlanders dagelijks met de voeding binnen krijgen.

4. Er zijn twee velden met hogere concentraties ftalaten. Lopen de kinderen op die velden wel risico? Moeten niet alle velden onderzocht worden?

Voor deze velden zijn aparte berekeningen gemaakt voor eventuele gezondheidsrisico's. Hieruit bleek dat ook de hogere concentraties ftalaten niet leiden tot risico voor de gezondheid, het blijft onder de grenswaarde. Het RIVM heeft een willekeurige steekproef genomen van 100 velden, terwijl er in Nederland bijna 2000 liggen. Dat betekent dat er van elke twintig velden één onderzocht is. Het RIVM is van mening dat het daarmee een hele goede indruk heeft gekregen van wat er zoal op de velden kan liggen.

5. Is er in het onderzoek rekening gehouden met: huidcontact (ook wondjes etc), mondcontact (bidons, bitjes, etc.), kleinere kinderen/peuters die spelen met korrels, korrels die elders terecht komen (in huis, op kleding etc)

In het onderzoek is rekening gehouden met huidcontact, inslikken en inademing. Er zijn vijf scenario's doorgerekend. Deze scenario's geven een beeld voor verschillende manieren om via sporten in aanraking te komen met rubbergranulaat.

6. In hoeverre is er de risicobeoordeling van het RIVM rekening gehouden met gelijktijdige blootstelling aan mengsels van stoffen die vrijkomen uit rubbergranulaat?

Voor zover mogelijk is daar rekening mee gehouden. In het RIVM onderzoek is er voor de risicobeoordeling een optelling gemaakt binnen de afzonderlijke groepen van stoffen: de groep van de ftalaten en de groep van de benzothiazolen. Daarnaast wordt er in de beoordeling van het extra kankerrisico van PAK's rekening gehouden met de gelijktijdige aanwezigheid van PAK's (ook de niet genoemde PAK's). Waar geen rekening mee gehouden kon worden is een eventuele combinatie van alle aangetroffen stoffen, aangezien hier de wetenschappelijke informatie over ontbreekt. Er wordt internationaal veel onderzoek gedaan om meer kennis te vergaren over de zogenaamde mengseltoxicologie. Ook het RIVM neemt deel aan deze grote internationale projecten/onderzoeken.

7. Wat gebeurt er nu verder met de resultaten van het onderzoek?

Het rapport is aangeboden aan de minister van VWS. De minister van VWS heeft alle in december (en daarna) te publiceren documenten ter beschikking stellen aan het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA). ECHA doet op dit moment ook onderzoek naar de veiligheid van rubbergranulaat. Daarnaast loopt nog een relevant onderzoek in de Verenigde Staten, waarvan de resultaten begin 2017 worden verwacht. We adviseren om de norm voor rubbergranulaat bij te stellen naar een norm die dichter in de buurt ligt van de norm voor consumentenproducten.

8. Heeft het RIVM eerder onderzoek gedaan naar de mogelijke risico's van rubbergranulaat?

Ja. Het RIVM heeft ook in het verleden onderzoek gedaan naar rubbergranulaat op kunstgrasvelden. Meer informatie hierover vindt u hier.

9. Waarom is er geen epidemiologisch onderzoek gedaan naar leukemie of lymfeklierkanker?

We vonden geen aanleiding om epidemiologisch onderzoek te doen. Eerst hebben we gekeken of we stoffen konden vinden in het rubbergranulaat die mogelijk leukemie of lymfeklierkanker kunnen veroorzaken. Daarna hebben we gekeken of die stoffen ook eruit kunnen komen. Sommige stoffen die in verband worden gebracht met deze vormen van kanker komen niet in de korrels voor, zoals benzeen. Andere stoffen komen in dermate geringe hoeveelheid vrij, dat het extra kankerrisico niet aan het rubbergranulaat kan worden toegeschreven. Daarom zien we geen aanleiding voor epidemiologisch onderzoek. Waarschijnlijk volgend jaar komen de gegevens van Amerikaans onderzoek naar de relatie tussen rubbergranulaat en leukemie beschikbaar. Het RIVM bepaalt dan of dit aanleiding geeft voor verder onderzoek.

10. Is er naar de lange termijn effecten/ langdurige blootstelling gekeken?

Ja, in het onderzoek is ook rekening gehouden met langdurige blootstelling.

Voor de risicobeoordeling zijn er scenario's opgesteld voor zowel levenslange blootstelling (sporten van 4 t/m 50 jaar) als voor specifieke leeftijdsgroepen, waarbij gebruik is gemaakt van zogenaamde 'worst case' aannames.

11. Waar gaat de wetenschappelijke discussie, waarover men spreekt in de media, over?

1. Wat wordt bedoeld met de term 'mengselnorm'?

Rubbergranulaat is volgens de Europese stoffenregelgeving een 'mengsel'. De norm die daarop van toepassing is noemen we de 'mengselnorm'. Andere voorbeelden van 'mengsels' (van stoffen) zijn onder andere schoonmaakproducten, verf en lijm. Voor mengsels gelden algemene concentratielimieten voor stoffen die kankerverwekkend zijn, schade aan het DNA kunnen veroorzaken of schadelijk voor de voorplanting zijn. Het gaat onder andere om bepaalde PAK's, metalen, ftalaten en organische stoffen zoals benzeen.

2. Wat wordt bedoeld met de term 'normen voor consumentenproducten'?

Voor producten gemaakt van rubber waarmee consumenten in contact komen, zoals handschoenen, horlogebandjes en handvaten op fietsen, gelden 'normen voor consumentenproducten'. Deze norm is veel strenger ten aanzien van het PAK-gehalte (een factor 100 à 1.000 lager) dan voor mengsels. Voor speelgoed is de norm nog een factor 2 lager.

3. Voldoet het rubbergranulaat aan de geldende norm?

Ja. De concentraties stoffen in rubbergranulaat voldoen aan de algemene Europese normen voor mengsels van stoffen. Als de normen voor consumentenproducten of speelgoed van toepassing zouden zijn op rubbergranulaat, dan zou een groot deel van de monsters vanwege de concentratie PAK's niet voldoen aan deze normen. Er is in Europa discussie of een specifieke norm voor rubbergranulaat wenselijk is. De bandenbranche heeft per 1 maart zelf een eigen norm vastgesteld. Meer informatie hierover op hun website.

4. Waarom wordt niet alle rubbergranulaat 'uit voorzorg' van de velden gehaald?

Het RIVM heeft met het onderzoek vastgesteld dat het risico van het sporten op rubbergranulaat praktisch verwaarloosbaar is. Het RIVM is verantwoordelijk voor het goed en zorgvuldig uitvoeren van het onderzoek naar rubbergranulaat. Beslissingen over het gebruik van kunstgrasvelden zijn nu in eerste instantie aan sportverenigingen, gemeenten, de KNVB en leveranciers van kunstgrasvelden. Het RIVM hoopt dat de resultaten van dit onderzoek een nuttige bijdrage vormen in dit besluitvormingsproces, en aan de beantwoording van vragen van overheden, verenigingen, sporters en ouders van sportende kinderen.

5. Waarom adviseert het RIVM om de norm voor rubbergranulaat bij te stellen als het veilig is om te sporten op rubbergranulaat?

De discussie over de normen gaat over wat er in de wet staat. Wat het RIVM de afgelopen weken heeft onderzocht is wat er op de velden ligt. Van 100 kunstgrasvelden in Nederland is het rubbergranulaat onderzocht op schadelijke stoffen en de mogelijke effecten op de gezondheid. Hieruit blijkt dat het gezondheidsrisico praktisch verwaarloosbaar is en dat betekent dat het veilig is om op rubbergranulaat te sporten. De concentratie van Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's) in het rubbergranulaat van de onderzochte velden is veel lager dan de huidige wettelijke norm voor rubbergranulaat (mengselnorm) en is dichtbij de wettelijke norm voor consumentenproducten. Op dit moment is er een groot verschil tussen de wettelijke norm voor PAK's in rubber consumentenproducten en de mengselnorm die nu geldt voor rubbergranulaat. De mengselnorm is 100 tot 1000 maal hoger dan de norm voor consumentenproducten. Het RIVM is van mening dat de mengselnorm onvoldoende gezondheidsbescherming biedt als het gaat om rubbergranulaat. Daarom adviseert het RIVM om in de wet kwaliteitsnormen voor rubbergranulaat op te nemen die wel voldoende beschermend zijn. Dit biedt houvast voor bijvoorbeeld de producent van het granulaat, de leveranciers en de eigenaren van de kunstgrasvelden om ook in de toekomst ervoor te kunnen zorgen dat het verantwoord is om te sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat

Naar boven

Milieu en overige

1. Zijn er risico's voor het milieu bij rubbergranulaat in kunstgrasvelden?

De focus in dit onderzoek ligt op mogelijke gezondheidsrisico's voor mensen die sporten op velden met ingestrooid rubbergranulaat. Het onderzoek bevestigt eerdere inzichten dat het rubbergranulaat metalen bevat die in de omgeving terecht kunnen komen. Er blijkt vooral zink vrij te komen als het granulaat jarenlang in contact staat met de bodem. Dit metaal is niet schadelijk voor de mens, maar kan wel gevolgen hebben voor organismen in de bodem en het oppervlaktewater. In welke mate de metalen in de omgeving terecht kunnen komen is afhankelijk van de wijze waarop het veld is aangelegd en onderhouden.

lijkt gezien het grote verschil in aangetroffen en verwachte aantal kankergevallen onder voetballers dat in het onderzoek is vastgesteld. Ook de oververtegenwoordiging van specifieke groepen op de lijst wijst erop dat deze selectief tot stand is gekomen. Omdat uit het onderzoek van de staat Washington blijkt dat Amy's lijst zeer waarschijnlijk niet volledig en zeker niet representatief is, kan deze lijst nu niet beschouwd worden als een mogelijke aanwijzing dat er sprake zou kunnen zijn van een verhoogd risico door voetballen op kunstgras. Het RIVM concludeert dat het onderzoek van de staat Washington niet leidt tot andere inzichten over de risico's van voetballen op velden met rubbergranulaat. De conclusie van het rapport van het RIVM blijft dat het verantwoord is om te sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat.

Naar boven EINDE

Kunstgras met SBR-granulaat van voertuigbanden is veilig SBR-granulaat is veilig!

Ook Europees onderzoek concludeert: voetballen op kunstgras is veilig

Op 28 februari 2017 bevestigen onderzoekers van het European Chemicals Agency in Helsinki dat voetballen op kunstgras met rubberkorrels als vulling veilig is. Echa keek in opdracht van de Europese Commissie naar de gevolgen van sporten op kunstgraskorrels en kanker. De belangrijkste conclusie: De kans op kanker is heel laag gezien de concentratie polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's).

Kijk [hier](#) voor meer informatie.

RIVM: "Sporten op kunstgrasvelden met rubberkorrels is veilig en verantwoord". Het RIVM bevestigde eind december 2016 ook dat rubbergranulaat veilig is als instrooimateriaal op kunstgrasvelden. Klik [hier](#) voor meer informatie. Download [hier](#) het rapport van het RIVM of bekijk [hier](#) het filmpje van het RIVM met toelichting op het onderzoek.

RecyBEM heeft alle informatie over dit onderwerp gebundeld in het korreldossier. Lees hier [deel 1](#) en [deel 2](#). En bekijk [hier](#) de poster met aansprekende quotes.

Na de conclusie van het RIVM heeft de Vereniging Band en Milieu ook een informatief filmpje laten maken. Bekijk [hier](#) de korte film.

Meer informatie over rubbergranulaat en het gebruik als infill op kunstgrassportvelden:

- <http://www.rivm.nl/Onderwerpen/R/Rubbergranulaat>
- <http://www.knvb.nl/nieuws/organisatie/berichten/20742/kunstgras-en-rubbergranulaat-vragen-en-antwoorden>
- <http://www.ggdghor.nl/nieuws/2017/02/16/ggd-advies-blijft-dat-sport-op-velden-met-rubbergranulaat-veilig-en-verantwoord/>
- <http://sportengemeenten.nl/dossiers/kunstgras-en-gezondheid/>

"Voetballen op kunstgras met rubberkorrels is veilig en gezond!"

Rik van de Weerd, arts, toxicoloog en lid van de wetenschappelijke klankbordgroep van het RIVM: *"Ik snap niets van de ophef. Ik heb zelf kinderen van vijf, acht en elf jaar. Als toxicoloog, als arts en als vader zeg ik, op basis van het RIVM-onderzoek: ga dit weekeinde lekker weer op kunstgras sporten."*

Dr. Paul Scheepers, verbonden aan het Radboudumc in Nijmegen en lid van de wetenschappelijke klankbordgroep van het RIVM: *"Het programma [red. Zembla in uitzending van 15 feb 2015] deed of er nieuwe feiten zijn. Ik vind die feiten niet erg indrukwekkend. Het is gerecyclede informatie die al bekend was, in combinatie met onderzoek met zebravisjes van prof. Jacob de Boer van de VU: het voegt niets toe en brengt alleen maar onzekerheid."*

Paula, voetbalmoeder: *"Op dit moment zie ik geen reden om te twijfelen aan de veiligheid van voetballen op kunstgras met rubberkorrels omdat er geen wetenschappelijk bewezen schadelijke effecten voor kinderen die erop spelen zijn aangetoond. Onder andere door het rapport van het RIVM denk ik dat het veilig is."*

Dr. Joris IJzermans (NIVEL), ook lid van de RIVM klankbordgroep: *"Bij de huidige wetenschappelijke kennis komen er geen gevaarlijke stoffen uit het rubber vrij. Daarnaast valt mij op dat niemand zich zorgen maakt over mogelijk gevaarlijke stoffen in de alternatieven kurk en synthetische rubber.(...) In mijn opinie is het RIVM-rapport op wetenschappelijke merites een goed rapport. Dat was ook de mening van de voltallige klankbordgroep. Over het toepassen van de wetenschappelijke kennis in beleid/maatregelen was - voor de groep kleine kinderen - geen communis opinio in de klankbordgroep, ofwel een minderheid van de leden wil het voorzorgprincipe toepassen. Dat is duidelijk gemaakt in de klankbordgroep en ook rond de presentatie van het rapport. Een wetenschappelijke klankbordgroep geeft (zeer serieus te nemen) advies."*

André de Jeu, Vereniging Sport en Gemeenten in de Regionale Dagbladen Persgroep van 24 februari 2017: André de Jeu vraagt zich wel openlijk af wáárom de volksvertegenwoordigers in Baarn per se een andere vulling willen. *„Dit besluit is niet genomen op basis van feiten, maar op basis van een onderbuikgevoel. Want het RIVM-rapport zit goed in elkaar. Het toont aan dat de gezondheidsrisico's écht verwaarloosbaar zijn. En als we álle risico's willen vermijden, moeten we ook maar niet meer in de auto stappen."*

Aan het bestuur van
VV Oldenzaal
FC Berghuizen
ZVV De Esch
KVV Quick '20

Bezoekadres Ganzenmarkt 1
Postadres Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal
Telefoon (0541) 58 81 11
14+ netnummer 14 0541
E-mail info@oldenzaal.nl
Internet www.oldenzaal.nl

Datum 18 april 2017
Verzenddatum
Onderwerp toepassing rubbergranulaat in kunstgrasvoetbalvelden
Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2342-2017
Behandeld door Arend ten Barge
Telefoonnummer (0541) 58 81 82
Bijlage(n)

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij informeren wij u over besluitvorming die door het college van Burgemeester en Wethouders heeft plaatsgevonden over de toepassing van rubbergranulaat in kunstgrasvoetbalvelden.

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de gezondheidsrisico's voor het spelen van kunstgrasvoetbalvelden die ingestrooid zijn met rubbergranulaat gemaakt van gebruikte autobanden. Er is door het RIVM in opdracht van minister Schippers uitgebreid nieuw onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's die op kunnen treden bij het spelen van kunstgrasvelden.

Uitgebreide onderzoeken

Naar aanleiding van alle onrust die is ontstaan door de Zembla uitzending over dit onderwerp heeft, in opdracht van minister Schippers van VWS, het RIVM extra onderzoek gedaan naar rubbergranulaat. De resultaten daarvan kunt u teruglezen in het RIVM-rapport. Ook het European Chemicals Agency (ECHA) heeft in opdracht van de Europese Commissie onderzoek uitgevoerd naar de samenstelling van de stoffen in rubbergranulaat en de effecten daarvan op de gezondheid van mensen. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels ook bekend.

Het RIVM heeft de stoffen onderzocht in rubbergranulaat van 100 sportvelden die representatief zijn voor de kunstgrasvelden in Nederland. Daarnaast zijn drie soorten laboratoriumproeven uitgevoerd om te onderzoeken welke stoffen uit de korrels vrijkomen als de sporter ermee in aanraking komt. Met deze zogeheten migratiestudies is uitgezocht in welke mate stoffen via de huid in het lichaam kunnen terechtkomen, via het spijsverteringskanaal of via de longen.

Datum 18 april 2017

Ons kenmerk

Paginanr. 3

De websites die hiervoor het meest relevant zijn, zijn de volgende:

<http://www.rivm.nl/Onderwerpen/R/Rubbergranulaat/Actueel>

<http://sportengemeenten.nl/dossiers/kunstgras-en-gezondheid/>

<http://www.knvb.nl/assist/accommodatie/kunstgras/dossier-rubbergranulaat-kunstgras>

Tot slot

Wij hopen u hiermee van voldoende achtergrondinformatie over dit onderwerp te hebben voorzien.

Met vriendelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders

Antonio Malloggi
teamleider realisatie

archiefexemplaar

bijz.:

kopie aan: Lian Wienk, Linda Maathuis

Aan het bestuur van W Oldenzaal

FC Berghuizen
ZVV De Esch
KVV Quick '20

Bezoekadres Ganzenmarkt 1

Postadres Postbus 354

7570 AJ Oldenzaal

Telefoon (0541) 58 81 11

14+ netnummer 14 0541

E-mail info@oldenzaal.nl

Internet www.oldenzaal.nl

Datum 18 april 2017

Verzenddatum 18 april en 1 mei (per e-mail)

Onderwerp Toepassing rubbergranulaat in kunstgrasvoetbalvelden

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk 2342-2017

Behandeld door Arend ten Barge

Telefoonnummer (0541) 58 81 82

Bijlage(n)

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij informeren wij u over besluitvorming die door het college van Burgemeester en Wethouders heeft plaatsgevonden over de toepassing van rubbergranulaat in kunstgrasvoetbalvelden.

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de gezondheidsrisico's voor het bespelen van kunstgrasvoetbalvelden die ingestrooid zijn met rubbergranulaat gemaakt van gebruikte autobanden. Er is door het RIVM in opdracht van minister Schippers uitgebreid nieuw onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's die op kunnen treden bij het bespelen van kunstgrasvelden.

Uitgebreide onderzoeken

Naar aanleiding van alle onrust die is ontstaan door de Zembla uitzending over dit onderwerp heeft, in opdracht van minister Schippers van VWS, het RIVM extra onderzoek gedaan naar rubbergranulaat. De resultaten daarvan kunt u teruglezen in het RIVM-rapport. Ook het European Chemicals Agency (ECHA) heeft in opdracht van de Europese Commissie onderzoek uitgevoerd naar de samenstelling van de stoffen in rubbergranulaat en de effecten daarvan op de gezondheid van mensen. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels ook bekend.

Het RIVM heeft de stoffen onderzocht in rubbergranulaat van 100 sportvelden die representatief zijn voor de kunstgrasvelden in Nederland. Daarnaast zijn drie soorten laboratoriumproeven uitgevoerd om te onderzoeken welke stoffen uit de korrels vrijkomen als de sporter ermee in aanraking komt. Met deze zogeheten migratiestudies is uitgezocht in welke mate stoffen via de huid in het lichaam kunnen terechtkomen, via het spijsverteringskanaal of via de longen.

Datum 18 april 2017
Ons kenmerk 2342-2017
Pagina nr. 3

De websites die hiervoor het meest relevant zijn, zijn de volgende:

<http://www.rivm.nl/Onderwerpen/R/Rubbergranulaat/Actueel>
<http://sportengemeenten.nl/dossiers/kunstgras-en-gezondheid/>
<http://www.knvh.nl/assist/accommodatie/kunstgras/dossier-rubbergranulaat-kunstgras>

Tot slot

Wij hopen u hiermee van voldoende achtergrondinformatie over dit onderwerp te hebben voorzien.

Met vriendelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders

Antonio Malloggi
teamleider realisatie

archiefexemplaar

bijz.:

kopie aan: Arend ten Barge; Lian Wienk; Linda Maathuis

Brief ~~wordt~~ ^{is} per e-mail aan de vier verenigingen gestuurd door Lian Arend / Cora

Collegeadvies

reg. nr. INTB-17-03084
portefeuillehouder wethouder Rob Christenhusz
bijlagen 3

datum 10 april 2017
van Arend ten Barge
domein Ruimte
team realisatie

Onderwerp

Toepassen rubbergranulaat in kunstgrasvelden

Ontwerpbesluit

Besloten wordt:

1. op basis van alle onderzoeken in de toekomst SBR rubber infill te blijven toepassen bij aanleg en vervanging van kunstgrasvoetbalvelden in Oldenzaal.
2. de raad d.m.v. bijgevoegde raadsinfobrief te informeren.

Samenvatting

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de gezondheidsrisico's voor het bespelen van kunstgrasvoetbalvelden die ingestrooid zijn met rubbergranulaat gemaakt van gebruikte autobanden. Er is door RIVM in opdracht van minister Schippers uitgebreid nieuw onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's die op kunnen treden bij het bespelen van kunstgrasvelden. Hierbij is vastgesteld dat sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat veilig is. Daarom blijft Oldenzaal ook infill met SBR rubber toepassen bij de aanleg en renovatie van kunstgrasvoetbalvelden. Dit ook in het verlengde van de lijn die ook de KNVB en de VSG hierin hanteert.

Betrokken medewerker(s) Lien Wienk, Linda Maathuis
Communicatieadviseur Saskia Everink

Begrotingswijziging ☐ ja ☒ nee
Openbaar ☐ nee ☒ ja, vanaf 18 april 2017;
na verzenden van de raadsinfobrief

Vooroverleg PH	☒ 11 april 2017	Persbericht	☒ ja ☐ nee
Collegevergadering	☒ 18 april 2017	Raadsinfobrief	☒
Raadsvergadering	☐	OR	n.v.t.
Overige overlegvormen		WOB	☐
Wettelijke verplichting	WKPB ☐ WBP ☐		

☒ teamleider	Antonio Malloggi
☒ concerncontroller	Albert Lageweg
☒ directiesecretaris	Eef Peters
☒ gemeentesecretaris	Johan Dijkstra
☒ collegelid	wethouder Rob Christenhusz

Besluit

Collegevergadering 18 april 2017
Aldus behandeld
De gemeentesecretaris,

Vergadering b. en w.

18 APR. 2017

zie notulen

Collegeadvies

reg nr INTB-17-03084
portefeuillehouder wethouder Rob Christenhusz
bijlagen 3

datum 10 april 2017
van Arend ten Barge
domein Ruimte
team realisatie

Onderwerp

Toepassen rubbergranulaat in kunstgrasvelden

Ontwerpbesluit

Besloten wordt

- 1 op basis van alle onderzoeken in de toekomst SBR rubber infill te blijven toepassen bij aanleg en vervanging van kunstgrasvoetbalvelden in Oldenzaal
- 2 de raad d m v bijgevoegde raadsinfobrief te informeren

Samenvatting

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de gezondheidsrisico's voor het spelen van kunstgrasvoetbalvelden die ingestrooid zijn met rubbergranulaat gemaakt van gebruikte autobanden. Er is door RIVM in opdracht van minister Schippers uitgebreid nieuw onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's die op kunnen treden bij het spelen van kunstgrasvelden. Hierbij is vastgesteld dat sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat veilig is. Daarom blijft Oldenzaal ook infill met SBR rubber toepassen bij de aanleg en renovatie van kunstgrasvoetbalvelden. Dit ook in het verlengde van de lijn die ook de KNVB en de VSG hiern hanteert

Toelichting

§ 1 Inleiding

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de gezondheidsrisico's voor het spelen van kunstgrasvoetbalvelden die ingestrooid zijn met rubbergranulaat gemaakt van gebruikte autobanden. Er is door RIVM in opdracht van minister Schippers uitgebreid nieuw onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's die op kunnen treden bij het spelen van kunstgrasvelden. Hierbij is vastgesteld dat sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat veilig is. Daarom blijft Oldenzaal ook infill met SBR rubber toepassen bij de aanleg en renovatie van kunstgrasvoetbalvelden. Dit ook in het verlengde van de lijn die ook de KNVB en de VSG hiern hanteert

§ 2 Doel

Duidelijkheid verkrijgen over toekomstig materiaal gebruik bij de renovatie of aanleg van kunstgrasvoetbalvelden

§ 3 Argumenten

1.1 Uitgebreide onderzoeken

Naar aanleiding van alle onrust die is ontstaan door de Zembla uitzending heeft, in opdracht van minister Schippers van VWS, het RIVM extra onderzoek gedaan naar rubbergranulaat. De resultaten daarvan kunt u teruglezen in het RIVM-rapport. Ook het European Chemicals Agency (ECHA) heeft in opdracht van de Europese Commissie onderzoek uitgevoerd naar de samenstelling van de stoffen in rubbergranulaat en de effecten daarvan op de gezondheid van mensen. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels ook bekend

Het RIVM heeft de stoffen onderzocht in rubbergranulaat van 100 sportvelden die representatief zijn voor de kunstgrasvelden in Nederland. Daarnaast zijn drie soorten laboratoriumproeven uitgevoerd om te onderzoeken welke stoffen uit de korrels vrijkomen als de sporter ermee in aanraking komt. Met deze zogeheten migratiestudies is uitgezocht in welke mate stoffen via de huid in het lichaam kunnen terechtkomen, via het spijsverteringskanaal of via de longen. Vervolgens is berekend in hoeverre

mensen aan de vrijgekomen stoffen blootstaan en wat dat betekent voor de gezondheid. Verder is de beschikbare informatie in de wetenschappelijke literatuur bestudeerd over de stoffen in rubbergranulaat, de eigenschappen en de gezondheidseffecten ervan.

Om te kunnen beoordelen in hoeverre sporten op granulaat een risico voor de gezondheid vormt, is het belangrijk om eerst te bepalen welke schadelijke stoffen in het granulaat zitten en in welke mate ze eruit kunnen vrijkomen. Vervolgens moet worden gekeken op welke manieren sporters in contact komen met deze stoffen en of dat gevolgen voor de gezondheid heeft. In rubbergranulaat zitten heel veel verschillende stoffen, zoals polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), metalen, weekmakers (ftalaten) en bisfenol A (BPA). De stoffen blijken in zeer lage hoeveelheden uit de korrels vrij te komen. Dat komt doordat de stoffen min of meer in het granulaat zijn 'opgesloten'. Hierdoor is het schadelijke effect op de gezondheid praktisch verwaarloosbaar.

Uit dit nieuw onderzoek van het RIVM blijkt dat het risico voor de gezondheid van sporten op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat, praktisch verwaarloosbaar is. Dat betekent dat het verantwoord is om op deze velden te sporten. Deze uitkomsten worden onderschreven door de GGD en KNVB.

Het onderzoek van het Europees Chemicalien Agentschap (ECHA) naar mogelijke gezondheidsrisico's van rubbergranulaat is op 28 februari jl. gepubliceerd. De conclusie van ECHA is dat mensen veilig kunnen sporten op kunstgrasvelden ingestrooid met rubbergranulaat. ECHA adviseert om de huidige norm voor gevaarlijke stoffen in rubbergranulaat aan te passen waardoor ook in de toekomst rubbergranulaat wordt gebruikt met erg lage concentraties aan gevaarlijke stoffen, zodat sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat veilig blijft.

De methode voor risicobeoordeling van ECHA is vergelijkbaar met die van het RIVM. Er wordt gebruik gemaakt van dezelfde informatie over de schadelijkheid van de stoffen in het rubbergranulaat. De blootstellingsscenario's die door ECHA zijn ontwikkeld, lijken sterk op die van het RIVM. Verder geeft de studie van ECHA aanvullende informatie over:

- de markt voor bandenrecycling en de productie van rubbergranulaat (markt analyse);
- blootstellings- en risicobeoordeling van werknemers (profvoetballers en werknemers die kunstgrasvelden installeren en onderhouden);
- toepassing en mogelijke risico's aan het gebruik van rubbergranulaat in indoor toepassingen.

Argumenten voldoende om te adviseren door te gaan met het toepassen van de SBR rubber infill bij de aanleg of renovatie van kunstgrasvoetbalvelden in Oldenzaal. Ook ingegeven door het feit dat echt goede alternatieven niet voorhanden zijn. De huidige toegepaste SBR infill geeft de beste en duurzaamste sporttechnische eigenschappen aan de kunstgrasvelden. De alternatieven zijn ook nog nooit zo uitgebreid onderzocht als de SBR infill op eventueel schadelijke stoffen voor de gezondheid. Wel is er een aanleiding om nadere eisen te stellen aan het rubbergranulaat dat in de toekomst toegepast wordt. Zo zal bij de PAK-analyse (Som PAK 8, VROM) de hoeveelheid PAK maximaal 20 mg per kg mogen bedragen.

2.1 Raadsinformatiebrief

Het is goed de raad te informeren over dit besluit en de raad ook van verdere achtergrond informatie te voorzien zodat zij bij vragen hier gericht op kunnen reageren.

§ 4 Kanttekeningen

1.1 Toekomstige veiligheid

Een nieuwe Zembla uitzending van 15 februari jl. heeft hier en daar opnieuw stof doen opwaaien. Een team onder leiding van Prof. Jacob de Boer heeft onderzoek gedaan naar de effecten van stoffen die uitlogten uit rubbergranulaat. De VU maakte hierbij gebruik van zebravissen-embryo's. Het RIVM heeft contact gezocht met het onderzoeksteam van de VU en gevraagd om een toelichting op het onderzoek. De resultaten komen overeen met resultaten uit het onderzoek van het RIVM. Het RIVM neemt het VU onderzoek serieus. Het onderzoek geeft nieuw inzicht, maar het inzicht is onduidelijk omdat niet bekend is om welke stoffen het gaat en in hoeverre de situatie in de proef relevant is voor de blootstelling voor de mens. Dergelijk onderzoek kan resultaten geven over de schadelijkheid van de stoffen die uitlogten uit rubbergranulaat voor het milieu. Het VU zebravis-

onderzoek kan ook relevante informatie geven over schadelijke effecten op de mens, maar dit kan pas beoordeeld worden als meer en kwantitatieve informatie voorhanden is. Bijvoorbeeld informatie over hoeveelheden, concentraties van stoffen en effecten van stoffen op de zebra-visjes.

Het RIVM heeft onderzocht in welke mate stoffen uit het rubbergranulaat vrijkomen en hoe sporters met die stoffen in contact komen. Daarbij zijn de meest informatieve kwantitatieve zoogdier-studies gebruikt om de vertaling te kunnen maken naar effecten voor de mens. In vergelijking met die kwantitatieve zoogdierstudies geeft het onderzoek van de VU geen aanvullende inzichten voor wat betreft de risicoschatting voor de mens.

Op 10 maart hebben de VU en het RIVM gereflecteerd op hun onderzoeken en de berichtgeving daarover in de media. Zowel voor het RIVM als de VU geldt dat blijvende aandacht zal worden geschonken aan het vrijkomen van en blootstelling aan chemische stoffen uit rubbergranulaat. De VU en het RIVM blijven hierover met elkaar in contact. Het "boek rubbergranulaat" is dus niet gesloten.

Op 16 maart jl. heeft minister Schippers Kamervragen van de Kamerleden Cegerek (PvdA) en Van Dekken (PvdA) over deze Zembla uitzending van 15 februari 2017 beantwoordt. In dat antwoord is het volgende opgenomen.

Nee, de uitzending leidt niet tot een ander advies. Het RIVM heeft op basis van uitgebreid literatuur- en laboratoriumonderzoek geconcludeerd dat er geen reden is om aan te nemen dat er niet veilig gebruik gemaakt kan worden van de voetbalvelden.

2.1 Uitgebreide informatie.

Er is heel veel nationale en internationale informatie te vinden over dit onderwerp. Het is te veel om al deze stukken toe te voegen. Maar een verwijzing, ook in de raadsinfobrief, naar deze websites is wel een goede aanvulling. De websites die hiervoor het meest relevant zijn, zijn de volgende:

<http://www.rivm.nl/Onderwerpen/R/Rubbergranulaat/Actueel>

<http://sportengemeenten.nl/dossiers/kunstgras-en-gezondheid/>

<http://www.knvb.nl/assist/accommodatie/kunstgras/dossier-rubbergranulaat-kunstgras>

De uitkomsten van de onderzoeken worden ook onderschreven door de KNVB, de GGD en de VSG.

§ 5 Resultaten van overleg en inspraak (inclusief burgerinitiatief)

Op 25 januari jl. heeft de gemeente Oldezaal voor haar voetbalverenigingen in samenwerking met VSG en KNVB een informatieavond georganiseerd bij Quick'20. Hierbij waren ook de voetbalverenigingen uit de gemeenten Losser, Dinkelland en Tubbergen (Noord-Oost Twente) uitgenodigd en bestuurders en beleidsambtenaren van die gemeenten. Op deze avond is de hele problematiek uitgebreid behandeld en ook daar was de eindconclusie dat het verantwoord is om SBR rubber infill te blijven toepassen. Naast de geruststellende berichten van het RIVM was ook het belang van behoud van de goede sporttechnische eigenschappen daar aanleiding toe.

§ 6 Gevolgen middelen (control)

Er is op dit moment geen aanleiding dat er in het prijsniveau van de SBR rubbergranulaten veel verandering optreedt. Dus zijn de bedragen voor vervanging zoals opgenomen in het sportbeheersplan nog toereikend. Bij het afwijzen van SBR infill kan dit wel gevolgen hebben voor de benodigde vervangingskosten.

§ 7 Uitvoering

Bij nieuw aan te leggen velden wordt SBR rubbergranulaat gebruikt. Het eerste veld is het kunstgrasveld van FC Berghuizen dat deze zomer wordt gerenoveerd. In de gesprekken die ter voorbereiding hierover gevoerd worden met het bestuur van deze vereniging is er volledige overeenstemming over de toepassing van SBR rubbergranulaat als infill materiaal.

§ 8 Communicatie

De voetbalverenigingen worden geïnformeerd over het besluit van het college. Bijgevoegd persbericht wordt tijdens de wekelijkse persconferentie overhandigd aan de media. Het persbericht wordt gepubliceerd op de website van de gemeente, op Facebook en Twitter en als redactioneel artikel in de KOM (gemeentelijke advertentie).

§ 9 Bijlagen

- Concept raadsinfobrief
- Concept persbericht
- Conceptbrief aan de voetbalverenigingen

5 INTB-17-03084

wethouder Rob Christenhusz

team Realisatie

Toepassen rubbergranulaat in kunstgrasvelden

Besloten wordt:

1. op basis van alle onderzoeken in de toekomst SBR rubber infill te blijven toepassen bij aanleg en vervanging van kunstgrasvoetbalvelden in Oldenzaal;
2. de raad d.m.v. bijgevoegde raadsinfobrief te informeren.

Samenvatting

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de gezondheidsrisico's voor het spelen van kunstgrasvoetbalvelden die ingestrooid zijn met rubbergranulaat gemaakt van gebruikte autobanden. Er is door RIVM in opdracht van minister Schippers uitgebreid nieuw onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's die op kunnen treden bij het spelen van kunstgrasvelden. Hierbij is vastgesteld dat sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat veilig is. Daarom blijft Oldenzaal ook infill met SBR rubber toepassen bij de aanleg en renovatie van kunstgrasvoetbalvelden. Dit ook in het verlengde van de lijn die ook de KNVB en de VSG hierin hanteert.

Persbericht

Datum 18 april 2017

Kunstgrasveld FC Berghuizen deze zomer vernieuwd

Oldenzaal blijft veilige rubberen korrels gebruiken in kunstgrasvelden

Het college heeft besloten om bij de aanleg of renovatie van kunstgrasvoetbalvelden in Oldenzaal rubberen korrels te blijven gebruiken. Uit meerdere onderzoeken is namelijk gebleken dat het sporten op kunstgrasvelden met ingestrooid rubber veilig is. Deze zomer wordt het kunstgrasveld van FC Berghuizen gerenoveerd. Dit veld wordt voorzien van rubberen korrels. Dit met goedkeuring van het bestuur van de vereniging.

Uitslag diverse onderzoeken

Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat het risico voor de gezondheid van sporten op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubber, praktisch verwaarloosbaar is. Dat betekent dat het verantwoord is om op deze velden te sporten. Deze uitkomsten worden onderschreven door de GGD en KNVB. Het onderzoek van het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA) naar mogelijke gezondheidsrisico's van rubbergranulaat is op 28 februari jl. gepubliceerd. Ook de conclusie van ECHA is dat mensen veilig kunnen sporten op kunstgrasvelden ingestrooid met rubberen korrels.

FC Berghuizen

Deze zomer wordt het kunstgrasveld van FC Berghuizen gerenoveerd. In de gesprekken die ter voorbereiding hierover gevoerd worden met het bestuur van deze vereniging is er volledige overeenstemming over de toepassing van rubberen korrels in het nieuwe kunstgrasvoetbalveld.

Noot voor de redactie

Meer informatie gemeente Oldenzaal | communicatie@oldenzaal.nl | T (0541) 58 82 88

Persbericht

Datum 18 april 2017

Toepassing rubbergranulaat in kunstgrasvoetbalvelden

RIVM onderzoeken

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de gezondheidsrisico's voor het bespelen van kunstgrasvoetbalvelden die ingestrooid zijn met rubbergranulaat gemaakt van gebruikte autobanden. Er is door RIVM in opdracht van minister Schippers uitgebreid nieuw onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's die op kunnen treden bij het bespelen van kunstgrasvelden.

Ook het European Chemicals Agency (ECHA) heeft in opdracht van de Europese Commissie onderzoek uitgevoerd naar de samenstelling van de stoffen in rubbergranulaat en de effecten daarvan op de gezondheid van mensen. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels ook bekend.

Uitslag diverse onderzoeken

Uit dit nieuw onderzoek van het RIVM blijkt dat het risico voor de gezondheid van sporten op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat, praktisch verwaarloosbaar is. Dat betekent dat het verantwoord is om op deze velden te sporten. Deze uitkomsten worden onderschreven door de GGD en KNVB.

Het onderzoek van het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA) naar mogelijke gezondheidsrisico's van rubbergranulaat is op 28 februari jl. gepubliceerd. Ook de conclusie van ECHA is dat mensen veilig kunnen sporten op kunstgrasvelden ingestrooid met rubbergranulaat.

Situatie in Oldenzaal

In Oldenzaal is dan ook door het college ook het besluit genomen om SBR rubber infill bij de aanleg of renovatie van kunstgrasvoetbalvelden in Oldenzaal te blijven toepassen.

Deze zomer wordt het kunstgrasveld van FC Berghuizen gerenoveerd. In de gesprekken die ter voorbereiding hierover gevoerd worden met het bestuur van deze vereniging is er volledige overeenstemming over de toepassing van SBR rubbergranulaat als infill materiaal.

Noot voor de redactie

Meer informatie gemeente Oldenzaal | communicatie@oldenzaal.nl | T (0541) 58 82 88

RAADSINFOBRIEF

Aan de leden van de raad
en de forumleden

Bezoekadres Ganzenmarkt 1
Postadres Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal
Telefoon (0541) 58 81 11
14+ netnummer 14 0541
E-mail info@oldenzaal.nl
Internet www.oldenzaal.nl

Datum 18 april 2017
Verzenddatum
Onderwerp rubbergranulaat in kunstgras voetbalvelden
Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2227-2017
Behandeld door Arend ten Barge
Telefoonnummer (0541) 58 81 82
Bijlage(n)

Geachte leden van de raad en forumleden,

In deze brief informeren we uw raad over de ontwikkelingen rondom kunstgrasvelden. Er is in de afgelopen periode veel aandacht geweest voor de gezondheidsrisico's voor het spelen van kunstgrasvoetbalvelden ingestrooid met rubbergranulaat gemaakt van gebruikte autobanden. Er is door RIVM in opdracht van minister Schippers uitgebreid nieuw onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's die op kunnen treden bij het spelen van kunstgrasvoetbalvelden

Uitgebreide onderzoeken

Naar aanleiding van alle onrust die is ontstaan door de Zembla uitzending heeft, in opdracht van minister Schippers van VWS, het RIVM extra onderzoek gedaan naar rubbergranulaat. De resultaten daarvan kunt u teruglezen in het RIVM-rapport. Ook het European Chemicals Agency (ECHA) heeft in opdracht van de Europese Commissie onderzoek uitgevoerd naar de samenstelling van de stoffen in rubbergranulaat en de effecten daarvan op de gezondheid van mensen. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels ook bekend.

Het RIVM heeft de stoffen onderzocht in rubbergranulaat van 100 sportvelden die representatief zijn voor de kunstgrasvelden in Nederland. Daarnaast zijn drie soorten laboratoriumproeven uitgevoerd om te onderzoeken welke stoffen uit de korrels vrijkomen als de sporter ermee in aanraking komt. Met deze zogeheten migratiestudies is uitgezocht in welke mate stoffen via de huid in het lichaam kunnen terechtkomen, via het spijsverteringskanaal of via de longen. Vervolgens is berekend in hoeverre mensen aan de vrijgekomen stoffen blootstaan en wat dat betekent voor de gezondheid. Verder is de beschikbare informatie in de wetenschappelijke literatuur bestudeerd over de stoffen in rubbergranulaat, de eigenschappen en de gezondheidseffecten ervan.

Datum 18 april 2017
Ons kenmerk 2227-2017
Paginanr. 3

De websites die hiervoor het meest relevant zijn, zijn de volgende:

<http://www.rivm.nl/Onderwerpen/R/Rubbergranulaat/Actueel>

<http://sportengemeenten.nl/dossiers/kunstgras-en-gezondheid/>

<http://www.knvb.nl/assist/accommodatie/kunstgras/dossier-rubbergranulaat-kunstgras>

Tot slot

Wij hopen u hiermee van voldoende achtergrond informatie over dit onderwerp te hebben voorzien.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Publiekssamenvatting

Uit nieuw onderzoek van het RIVM blijkt dat het risico voor de gezondheid van sporten op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat, praktisch verwaarloosbaar is. Dat betekent dat het verantwoord is om op deze velden te sporten. Aanleiding voor het onderzoek is de maatschappelijke bezorgdheid die ontstond na de televisie-uitzending van Zembla 'Gevaarlijk spel' in oktober 2016. Het RIVM hoopt met de resultaten bij te dragen aan de beantwoording van de vragen van ministeries, gemeenten, sportclubs en ouders.

Om te kunnen beoordelen in hoeverre sporten op granulaat een risico voor de gezondheid vormt, is het belangrijk om eerst te bepalen welke schadelijke stoffen in het granulaat zitten en in welke mate ze eruit kunnen vrijkomen. Vervolgens moet worden gekeken op welke manieren sporters in contact komen met deze stoffen en of dat gevolgen voor de gezondheid heeft. In rubbergranulaat zitten heel veel verschillende stoffen, zoals polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), metalen, weekmakers (ftalaten) en bisfenol A (BPA). De stoffen blijken in zeer lage hoeveelheden uit de korrels vrij te komen. Dat komt doordat de stoffen min of meer in het granulaat zijn 'opgesloten'. Hierdoor is het schadelijke effect op de gezondheid praktisch verwaarloosbaar.

Wat heeft het RIVM onderzocht?

Het RIVM heeft de stoffen onderzocht in rubbergranulaat van 100 sportvelden die representatief zijn voor de kunstgrasvelden in Nederland. Daarnaast zijn drie soorten laboratoriumproeven uitgevoerd om te onderzoeken welke stoffen uit de korrels vrijkomen als de sporter ermee in aanraking komt. Met deze zogeheten migratiestudies is uitgezocht in welke mate stoffen via de huid in het lichaam kunnen terechtkomen, via het spijsverteringskanaal of via de longen. Vervolgens is berekend in hoeverre mensen aan de vrijgekomen stoffen blootstaan en wat dat betekent voor de gezondheid. Verder is de beschikbare informatie in de wetenschappelijke literatuur bestudeerd over de stoffen in rubbergranulaat, de eigenschappen en de gezondheidseffecten ervan.

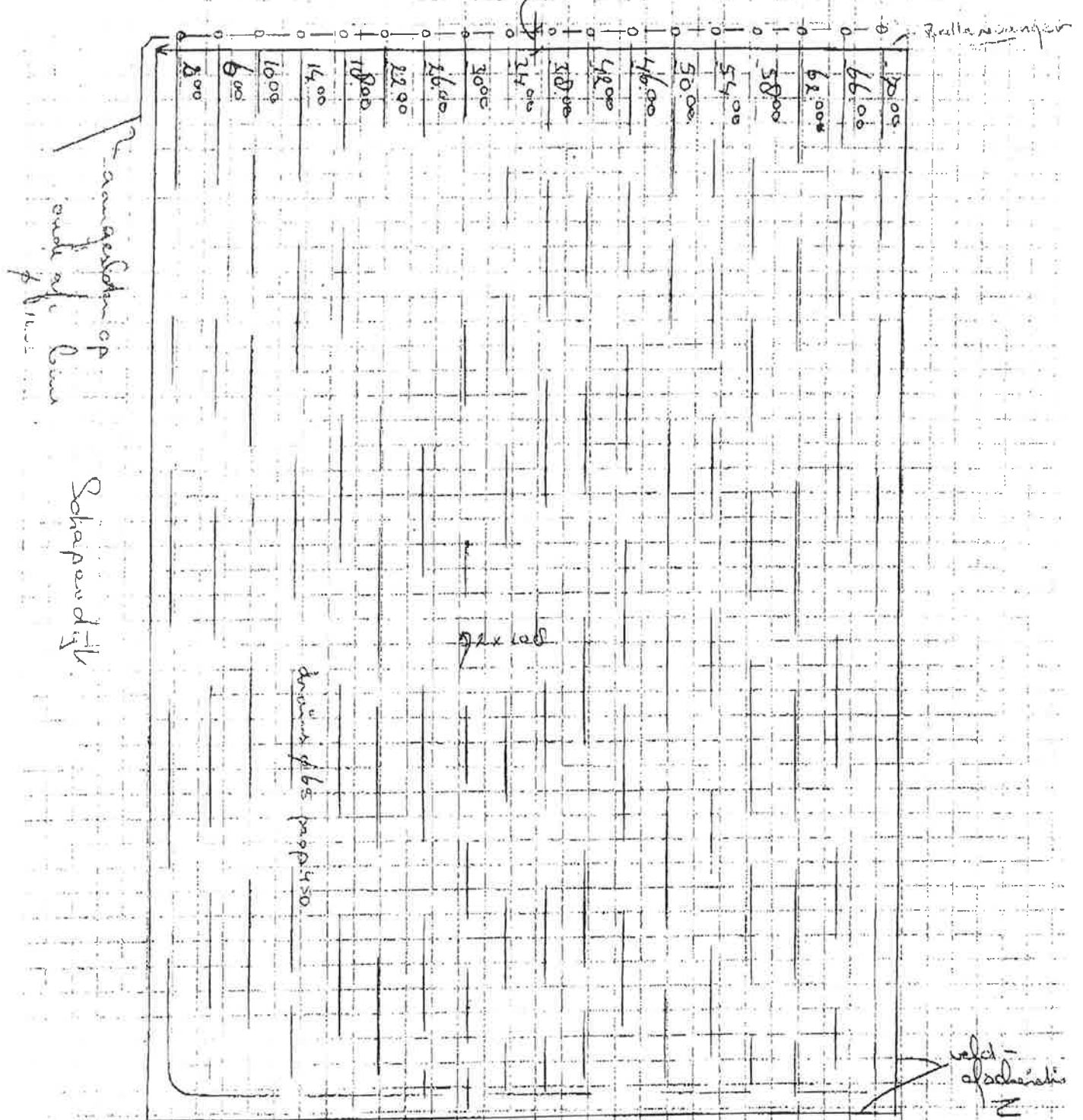
Is er een verband met leukemie?

In de beschikbare informatie zijn geen signalen aangetroffen die duiden op een verband tussen sporten op kunstgras met rubbergranulaat en het ontstaan van leukemie en lymfeklierkanker. Dit verband is in geen enkel internationaal onderzoek aangetoond. Bovendien blijkt uit de samenstelling van de rubberkorrels dat de chemische stoffen die leukemie of lymfeklierkanker kunnen veroorzaken er niet (benzeen, styreen en 1,3-butadien) of in heel lage hoeveelheid (2-mercaptobenzothiazol) in zitten. Sinds eind jaren tachtig van de vorige eeuw is er in het algemeen een lichte stijging te zien in het aantal mensen tussen 10 en 29 jaar dat leukemie krijgt. Deze ontwikkeling is niet veranderd sinds de kunstgrasvelden in 2001 in Nederland in gebruik zijn genomen. Onderzoek in Amerika laat ook geen verhoging zien in het aantal nieuwe gevallen van lymfeklierkanker in gebieden waar relatief veel kunstgrasvelden liggen die zijn ingestrooid met rubbergranulaat.

Renovatie kunstgrasveld FC Berghulzen
Overzicht waar de voorgeschreven velden aangelegd en in gebruik zijn

Type veld /Sportvoet aanduiding	Leverancier/fabriek erkend op de sportvoet/nijljet	Aanname-/overname/ type velden aangelegd hebben	Locatie en nadere aanduiding vergelijkbare velden	Opmerkingen en aanvullingen
Liga Turf RS+ Coolplus Workcup Edition 260 S SBR	Polytan Sportstättenbau GmbH	Sallandse United/Polytan	Dortmund sportplatz Hoeschpark Kirchdamer StraÙe 35-43, 201572 andere, niet gelijk van kleur vezel liggen er 4 in Apeldoorn en zelfde kleur vezels in Enschede*3	*2 Polyan Liga Turf RS+ Coolplus Workcup Edition 260 S SBR velden niet helemaal gelijk van kleur maar wel zelfde sterkte liggen in Apeldoorn sportpark De Voorwaerts WSV van 2014 en in bij HFC Streeka van 2012 *3 andere opbouw zelfde vezelkleur met andere infill dan SBR (bionic infill heeft ook een groene kleur) deze ligt in Enschede op sportcentrum UT Twente vv Dienerlo van 2016 dichtbijzijnde met exact dezelfde configuratie ligt dit veld dus alleen in Dortmund
Feldturf 360 60- 15 SBR	Feldturf Benelux BV	Rolugo/Feldturf	4 stuks in Amersfoort: KVA hoofdveld, APWC hoofdveld, VV Hooglanderveen hoofdveld en CJVV hoofdveld. Verder een veld in Amnen Drenle VV Amnen (hoofdveld)	Contact Pieter Korenthof 06-51918484 (Contact Jochen Knot,adviseur: 0953795014) Sportpark De Hofkokers, Kuisekkens 38, 0408 BJ Amnen
Greenfields Slide Max XQ 80	Greenfields (TenCate)	CSC Ceelen/Greenfields	AVC Heracles, PH Almelo, Oranje Nassau Almelo, SV Almelo allen in ALMELO	Eventueel ook contact via gemeente Almelo (Sportbedrijf)
Edel Soccer Diamondblade 60 SB-S	Edel Grass B.V.	Anlaa Sports Group	HVV Tubantia Hengelo en vv Sportlust Vroomhoop en vv Vroomhoopsee Boys	Vroomhoop 2 clubs maken gebruik van hetzelfde kunstgrasveld
Xtreme Turf DS60	Sallandse United B.V.*1	Sallandse United	vv Reutum aangelegd in 2016	park is altijd toegankelijk
Opgemaakt Afb 25 april 2017	*1 met is van ACT Global maar staat onder de naam van Sallandse goedgekeurd op de sportvoet/nijljet			

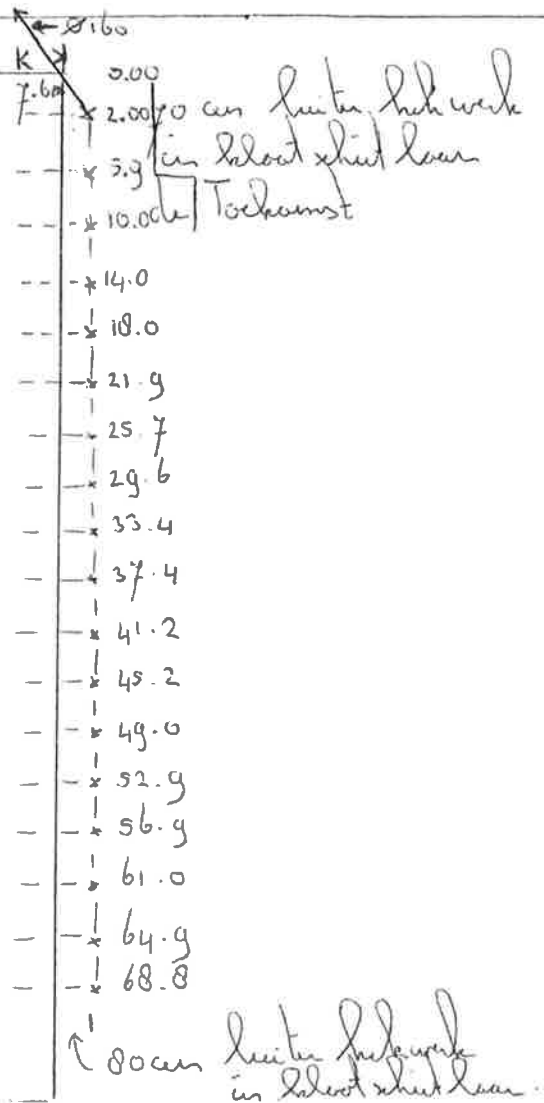
1702-2017 Kunstgras Begruinen veld 2.
 Waarschijnlijk
 rechte drainage Groutw. 100

schape dijk

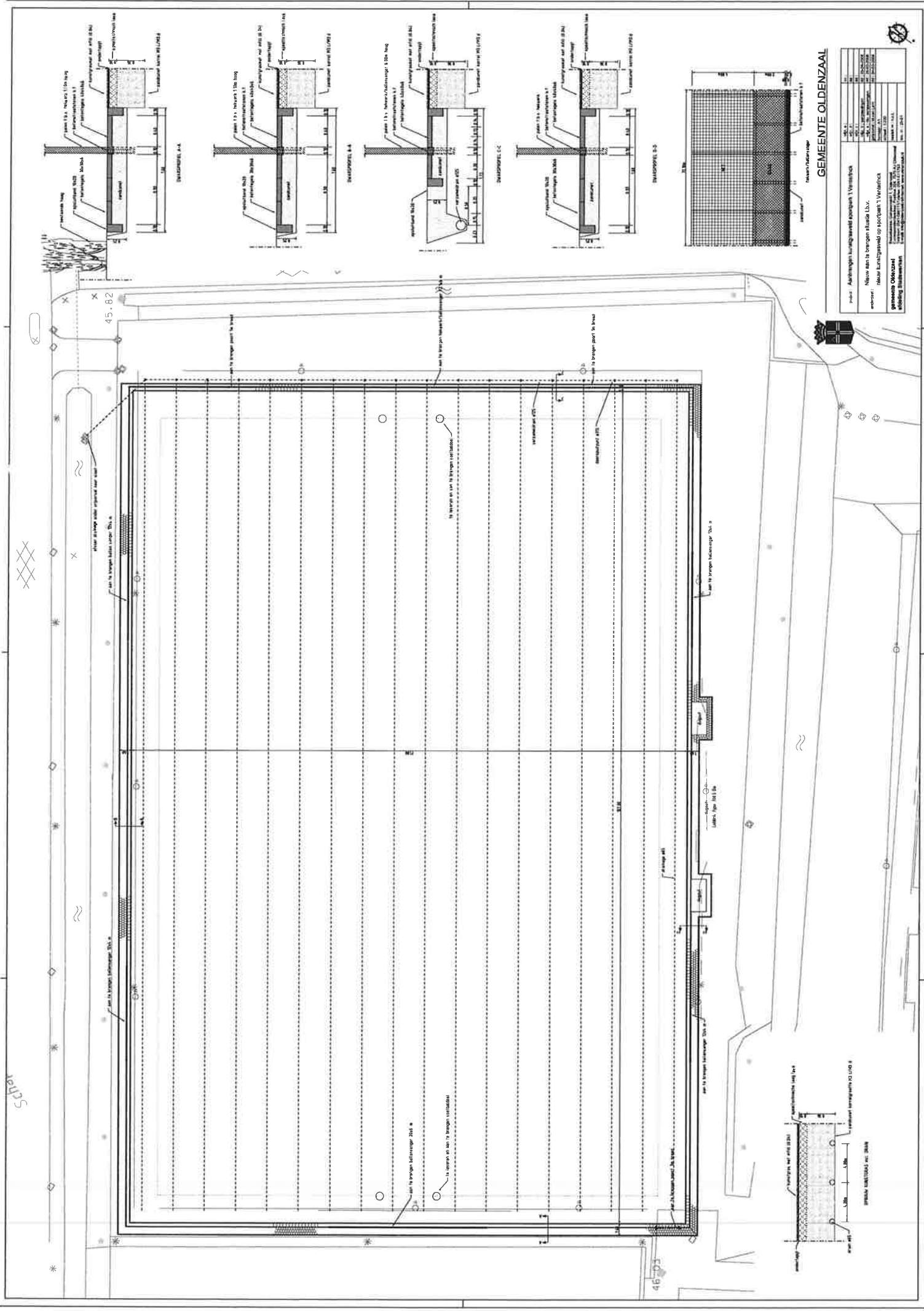
sloot

Kunst gras veld rind Berghuizen

16 feb 2017

Louis en Ewin in gracht
alle putten zijn overdekt.

[illegible]

SGS Intron BV
Dr. Nolenstraat 126
6136 GV SITTARD

Bezoekadres Ganzenmarkt 1
Postadres Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal
Telefoon (0541) 58 81 11
14+ netnummer 14 0541
E-mail info@oldenzaal.nl
Internet www.oldenzaal.nl

Datum 14 april 2015

Verzenddatum

Onderwerp Offerteverzoek onderzoek kunstgras

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk **CONCEPT**

Behandeld door Igor Vlaar

Telefoonnummer (0541) 58 81 71

Bijlage(n)

Geachte heer/mevrouw,

Inleiding

Voetbalvereniging Berghuizen in Oldenzaal ondervindt problemen met haar kunstgrasveld. Op sportpark 't Venterinck is in 2008 door Grontmij BV een kunstgrasveld aangelegd. Sinds een aantal jaar klaagt de vereniging over het loslaten van vezels. Onderzoek zou moeten uitwijzen wat hiervan de oorzaak is.

Offerteverzoek

Wij verzoeken u om vrijblijvend een offerte uit te brengen voor nader onderzoek naar het loslaten van de vezels. Dit onderzoek zou de volgende onderdelen moeten omvatten:

1. Zowel het referentiemateriaal (ter beschikking te stellen door de destijds ingeschakelde keuringsinstantie) als de actuele monsters uit het veld worden onderzocht op de polymeersamenstelling: co monomeersamenstelling en dichtheid, Ziegler Natta of Metallocene proces, MFI, IR, DSC.
2. Het referentiemateriaal en de actuele monsters worden onderzocht op de UV-stabilisator (dosering en soort UV): IR spectrum, Kjeldal-bepaling op de witte belijning (anders stoort de ftalogroen), hoeveelheid bepaling.
3. Referentiemateriaal (garen) en actuele monsters worden getest door bepaling van trek/rek diagrammen (vertrekkingsgraad).
4. De verschillende uitkomsten van de onderzoeken en testen worden geanalyseerd, inclusief onderlinge verbanden. Bijvoorbeeld de dichtheid van de polymeer in relatie tot de treksterkte.

Als u nog onvolkomenheden ziet in deze onderzoek aanvraag vernemen wij dat graag van u.

Een en ander wordt gebundeld in een eindrapportage.